

СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Број 42

Год. LXV

Четврток, 26 март 2009

Цена на овој број е 270 денари

www.slvesnik.com.mk

contact@slvesnik.com.mk

СОДРЖИНА

	Стр.		Стр.
731. Уредба за изменување и дополнување на Уредбата за спроведување на Царинскиот закон.....	2	739. Одлука за формирање на Меѓуресорска група за изработка на национална стратегија на Република Македонија за остварување на целите на Алијансата на цивилизации.....	27
732. Одлука за престанок и давање на користење на недвижни ствари на Агенцијата за поттикнување на развојот на земјоделството на Република Македонија Битола, Работна единица – Ресен.....	26	740. Одлука за денот и моментот на воведувањето и денот и моментот на завршувањето на летното сметање на времето во 2009 година.....	28
733. Одлука за давање согласност на Годишната инвестициона програма на ЈПВ Лисиче – Велес за 2009 година....	26	741. Изменување на Лиценца под бр.19-6528/1 од 21.10.2007 година издадена на Друштвото за спортски активности „Бундес Спорт Бет“ ДОО Скопје за постојано приредување на посебната игра на среќа „Обложување на спортски натпревари“.....	28
734. Одлука за Осма емисија на обврзници за денационализација.....	26	742. Изменување на Лиценца под бр.19-263/1 од 20.01.2008 година на Друштвото за производство, трговија и услуги „АСТРА ЕЛЕКТРОНИК КОМПАНИ“ ДОО Скопје за постојано приредување на посебни игри на среќа во автомат клуб.....	28
735. Одлука за престанок на користење на дел од недвижна ствар на НУ Центар за култура – Битола.....	26	743. Изменување на Лиценца под број 19-6277/1 од 9.10.2007 година, издадена на Друштвото за трговија, обложување и приредување на игри на среќа „РЈБ-СЛОТ“ ДОО извоз-увоз Скопје за постојано приредување на посебни игри на среќа во автомат клуб.....	29
736. Одлука за престанок и давање на користење на недвижна ствар на НУ „Музеј“ -Куманово.....	26		
737. Одлука за отворање на Почесен конзулат на Република Македонија во Република Турција, со седиште во Анталија.....	27		
738. Одлука за отворање на Почесен конзулат на Република Македонија во Република Индија со седиште во Колката, држава Западен Бенгал.....	27		

	Стр.		Стр.
744. Изменување на Лиценца под број 19-7003/1 од 09.01.2009 година издадена на Друштвото за трговија и услуги „АПЕКС МК“ ДОО Скопје за постојано приредување на посебни игри на среќа во автомат клуб.....	29	753. Решение за конверзија на податоците од катастар на земјиште во катастар на недвижности.....	106
745. Деловник за дополнување на Деловникот за работа на Владата на Република Македонија.....	29	754. Решение за стапување во примена на востановен катастар на недвижности..	106
746. Правилник за критериумите за оценување на способност на граѓаните за воена служба.....	29	755. Решение за огласување ништовно решение за ставање во примена востановен катастар на недвижности и за конверзија на податоците од катастар на земјиште во катастар на недвижности..	106
747. Одлука на Уставниот суд на Република Македонија, У.бр. 149/2008 од 11 март 2009 година.....	102	756. Решение за огласување ништовно решение за ставање во примена востановен катастар на недвижности и за конверзија на податоците од катастар на земјиште во катастар на недвижности..	107
748. Одлука на Уставниот суд на Република Македонија, У.бр. 184/2008 од 11 март 2009 година.....	103	757. Решение за огласување ништовно решение за ставање во примена востановен катастар на недвижности и за конверзија на податоците од катастар на земјиште во катастар на недвижности.....	107
749. Решение за конверзија на податоците од катастар на земјиште во катастар на недвижности.....	105	758. Решение за огласување ништовно решение за ставање во примена востановен катастар на недвижности и за конверзија на податоците од катастар на земјиште во катастар на недвижности.....	107
750. Решение за стапување во примена на востановен катастар на недвижности..	105	Огласен дел	1-52
751. Решение за конверзија на податоците од катастар на земјиште во катастар на недвижности.....	105		
752. Решение за конверзија на податоците од катастар на земјиште во катастар на недвижности.....	106		

ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

731.

Врз основа на член 257 од Царинскиот закон („Службен весник на Република Македонија“ бр. 39/2005 и 4/2008), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 17.03.2009 година, донесе

УРЕДБА ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА УРЕДБАТА ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЦАРИНСКИОТ ЗАКОН

Член 1

Во Уредбата за спроведување на царинскиот закон (Службен весник на Република Македонија бр. 66/2005, 40/2007 и 62/2007) во членот 1 по точка 7 се додава нова точка 8, која гласи:

“8) *“Економски оператор”* е правно лице, кое во рамките на своето работење е вклучено во активности кои се опфатени со царинските прописи. “

Член 2

По членот 10 се додава ново Поглавје 2А со наслов “Овластени економски оператори“ и 23 нови членови: 10-а, 10-б, 10-в, 10-г, 10-д, 10-ѓ, 10-е, 10-ж, 10-з, 10-с, 10-и, 10-ј, 10-к, 10-л, 10-љ, 10-м, 10-н, 10-њ, 10-о, 10-п, 10-р, 10-с, 10-т и 10-ќ, кои гласат:

“ПОГЛАВЈЕ 2А

ОВЛАСТЕНИ ЕКОНОМСКИ ОПЕРАТОРИ

ГЛАВА 1

Постапка за издавање на уверенија

Оддел 1

Општи одредби

Член 10-а

(1) Неисклучувајќи ја употребата на поедноставувањата пропишани со царинските прописи, врз основа на барање на економски оператор и во согласност со член 6-а од Царинскиот закон царинскиот орган може да ги издаде следните уверенија за одобрен статус на овластени економски оператори (во понатамошниот текст: “уверение ОЕО“):

- а) Уверение ОЕО — Царински поедноставувања, за економските оператори кои бараат да користат поедноставувања пропишани со царинските прописи и кои ги исполнуваат условите пропишани со членовите 10-ж, 10-з и 10-с од оваа уредба;
- б) Уверение ОЕО — Безбедност и сигурност, за економските оператори кои бараат да користат олеснувања во поглед на царинските контроли поврзани со безбедноста и сигурноста кога стока се внесува во царинското подрачје на Република Македонија или кога стока се изнесува од царинското подрачје на Република Македонија и кои ги исполнуваат условите пропишани со членовите од 10-ж до 10-и од оваа уредба;
- в) Уверение ОЕО — Царински поедноставувања / безбедност и сигурност, за економските оператори кои бараат да ги користат поедноставувањата од точка а) и олеснувањата од точка б) на овој став и кои ги исполнуваат условите пропишани со членовите од 10-ж до 10-и од оваа уредба.

(2) При издавањето на уверенијата од став (1) на овој член царинскиот орган ги зема предвид посебните карактеристики на економските оператори.

Член 10-б

(1) Ако имателот на уверение ОЕО од член 10-а став (1) точка а) или в) од оваа уредба бара едно или повеќе одобренија наведени во член 176, 179, 185, 188, 192, 193, 198, 199 или 249 од оваа уредба, царинските органи нема повторно да ги проверуваат условите за издавање на одобрение за поедноставени постапки кои веќе биле проверени кога е издадено уверението ОЕО.

(2) Кога имателот на уверение ОЕО од член 10-а став (1) точка б) или в) од оваа уредба поднел збирна декларација на стоката во царинското подрачје на Република Македонија, надлежниот царински орган може, пред пристигнувањето на стоката во царинското подрачје на Република Македонија, да го извести овластениот економски оператор дека како резултат на безбедносна и сигурносна анализа на ризик пратката е селектирана за понатамошна физичка контрола. Ова известување може да биде дадено само доколку со тоа не се загрозува контролата што треба да се изврши. Царинските органи може да вршат физички контроли и кога овластениот економски оператор не бил известен пред пристигнувањето на стоката во царинското подрачје на Република Македонија за селектирањето на пратката за таква контрола. Кога стоката го напушта царинското подрачје на Република Македонија одредбите на овој став се применуваат соодветно.

(3) Имателите на уверение ОЕО од член 10-а став (1) точка б) или в) од оваа уредба кои увезуваат или извезуваат стока може да поднесат збирна декларација која содржи намален број на податоци. Превозниците и застапниците во царинските постапки кои се иматели на уверение ОЕО од член 10-а став (1) точка б) или в) од оваа уредба и кои се вклучени во увозот или извозот за сметка на иматели на уверение ОЕО може исто така да поднесат збирна декларација со намален број на податоци. Од имателите на уверение ОЕО на кои им е одобрено да доставуваат збирна декларација со намален број на податоци може да се бара доставување на дополнителни податоци со цел да се обезбеди соодветно функционирање на системите поставени со меѓународни договори со други земји поврзани со взаемно признавање на уверенија ОЕО и мерки поврзани со безбедноста.

(4) Кај имателот на уверение ОЕО се вршат физички и документарни контроли во помал обем отколку кај останатите економски оператори. Царинските органи може да одлучат и поинаку со цел да земат предвид посебни закани поврзани со правилна примена на царинските прописи или обврски за контрола кои се пропишани со други прописи во Република Македонија. Кога, врз основа на анализа на ризик, надлежните царински органи ќе селектираат за понатамошен преглед пратка опфатена со збирна декларација или со царинска декларација поднесена од овластен економски оператор, вршењето на потребните контроли ќе има приоритет. На барање на овластениот економски оператор, доколку надлежниот царински орган одобри, овие контроли може да се вршат на место кое е различно од местото за контрола на надлежен царински орган.

(5) Погодностите пропишани со ставовите од (1) до (4) на овој член се применуваат доколку економските оператори ги обезбедиле потребните броеви на уверението ОЕО.

Оддел 2

Барање за издавање на уверение ОЕО

Член 10-в

(1) Барањето за издавање на уверение ОЕО се изготвува во писмена или електронска форма на образец даден во Прилог 3-а кој е составен дел на оваа уредба.

(2) Кога царинскиот орган утврди дека барањето од став 1 на овој член не ги содржи сите потребни податоци, во рок од 30 календарски денови од приемот на барањето, ќе побара од економскиот оператор да ги обезбеди потребните информации, наведувајќи го основот за тоа барање. Рокот наведен во член 10-ј став (1) и 10-л став (2) од оваа уредба ќе започне да тече од датумот кога царинскиот орган ќе ги добие сите потребни информации. Царинскиот орган ќе го известат економскиот оператор дека барањето е прифатено и за датумот од кога временските рокови ќе започнат да течат.

Член 10-г

(1) Барањето за издавање на уверение ОЕО се поднесува до еден од следните царински органи:

- а) царинскиот орган кој е надлежен за местото каде барателот го води главното книговодство кое е поврзано со царинските формалности, како и каде се вршат барем дел од дејствијата кои треба да се опфатат со уверението ОЕО;
- б) царинскиот орган кој е надлежен за местото каде главно книговодство кое е поврзано со царинските формалности преку компјутерскиот систем на барателот е достапно за надлежните царински органи со употреба на информатичка технологија и компјутерски мрежи, како и каде се врши управување со општите логистички дејствија, како и каде се вршат барем дел од дејствијата кои треба да се опфатат со уверението ОЕО.

- (2) Главното книговодство на барателот од став (1) на овој член вклучува евиденција и документација која им овозможува на царинските органи да ги проверуваат и следат условите и критериумите потребни за добивање на уверение ОЕО.
- (3) Ако дел од предметната евиденција и документација се води во друга земја барателот ги пополнува соодветно рубриците 13, 16, 17 и 18 во образецот на барањето дадено во Прилог 3-а.
- (4) Ако барателот има складови или други простории во друга земја од онаа каде е поднесено барањето за издавање на уверение ОЕО, оваа информација се наведува во рубриката 13 во образецот на барањето дадено во Прилог 3-а, со цел да се олесни проверката на потребните услови на складовите или другите простории на царинскиот орган на другата земја.
- (5) Процедурата за консултација од член 10-к се применува за случаите од ставовите (3) и (4) од овој член.
- (6) Барателот обезбедува лесно достапна централна точка или номинира контакт лице во администрацијата на барателот со цел да ги направи достапни на царинските органи сите потребни информации за утврдување на соодветноста со барањата за издавање на уверение ОЕО.
- (7) Барателот ги поднесува потребните податоци на царинскиот орган доколку е можно во електронска форма.

Член 10-д

Во случаите кога со меѓународни договори се предвидува взаемно признавање на статусот на овластен економски оператор, договорните страни на меѓународните договори разменуваат списоци со нивните надлежни органи до кои треба да се доставуваат барањата за издавање на уверение ОЕО. Списокот на надлежни органи се објавува на интернет страната на Царинската управа на Република Македонија. Овие органи исто така се и органи кои ги издаваат уверенијата ОЕО.

Член 10-ѓ

Барањето за издавање на уверение ОЕО нема да биде прифатено доколку:

- а) барањето не е во согласност со член 10-в и 10-г од оваа уредба;
- б) барателот бил кривично осудуван во врска со некоја негова економска активност или е во постапка на ликвидација во време кога го поднел барањето;
- в) барателот има правен застапник за царински прашања кој бил кривично осудуван во врска со прекршување на царинските прописи и кој е поврзан со неговата активност како правен застапник;
- г) барањето е поднесено во текот на трите години по укинувањето на уверението ОЕО како што е наведено во член 1-с став (4) од оваа уредба.

Оддел 3

Услови и критериуми за добивање на уверение ОЕО

Член 10-е

Барателот не мора да биде регистриран во царинското подрачје на Република Македонија во случај кога меѓународен договор помеѓу Република Македонија и друга земја, во која е регистриран економскиот оператор, овозможува взаемно признавање на уверенијата ОЕО и ги прецизира административните аранжмани за извршување на соодветни контроли во име на царинскиот орган на другата договорна страна, доколку тоа е потребно.

Член 10-ж

(1) Критериумот за почитување на барањата на царинските органи за спроведување на царинските формалности од член 6-а став (4) прва алинеја од Царинскиот Закон се смета за исполнет ако во текот на последните три години пред поднесувањето на барањето не била сторена никаква сериозна или повеќекратна повреда на царински прописи, согласно член 4 точка 30 од Царинскиот закон од страна на:

- а) барателот;
- б) одговорните лица во правното лице барател или лицата кои се доминантни сопственици на правното лице, односно членови на рабoтoвoдeн орган или членови на органи на управување на правното лице;
- в) правниот застапник за царински работи на барателот, доколку е применливо;
- г) одговорното лице за царински работи во правното лице барател.

(2) Доколку доминантните сопственици на правното лице, односно членови на рабoтoвoдeн орган или членови на органи на управување на правното лице се регистрирани во или се жители на друга земја, царинските органи од таа земја вршат проценка на почитувањето на барањата на царинскиот орган за спроведување на царинските формалности врз основа на податоци и информации кои им се достапни.

(3) Доколку барателот е основан пред помалку од три години од поднесување на барањето, царинските органи вршат проценка на исполнувањето на царинските барања од страна на барателот, врз основа на податоци и информации кои им се достапни.

Член 10-з

(1) Со цел да им се овозможи на царинските органи да утврдат дали барателот поседува ефикасен систем за управување со деловната евиденција, а кога е потребно и со транспортната евиденција, во смисла на член 6 (а) став (4) алинеја 3 од Царинскиот закон, барателот треба да ги исполнува следните услови:

- а) да води сметководствен систем кој соодветствува со основните прифатени сметководствени принципи применливи во Република Македонија, со кој се чуваат сметководствените документи и кој ја олеснува дополнителната ревизорска царинска контрола;
- б) им овозможува на царинските органи физички и електронски пристап до неговата царинска евиденција, а кога е потребно и до неговата транспортната евиденција;
- в) поседува логистички систем со кој се разликува домашната од странската стока;
- г) поседува административна организација која соодветствува со видот и обемот на деловните активности и која одговара за управување со протокот на стоки, а има и воспоставено внатрешни контроли кои се способни за откривање на нелегални и неправилни трансакции;
- д) има поставено ефикасни процедури за работа со дозволи и одобренија во врска со мерките на трговската политика, кога тоа е потребно;
- ѓ) има поставено ефикасни процедури за архивирање на евиденцијата и информациите на компанијата и за заштита од губење на информациите;
- е) обезбедува процедура за запознавање на вработените со потребата да ги информираат царинските органи во случај да се појават потешкотии околу исполнувањето на царинските формалности и назначува соодветни контакт лица кои ги известуваат царинските органи за таквите случаи;
- ж) има воспоставено соодветни информатичко-технолошки сигурносни мерки за заштита на компјутерскиот систем на барателот од неовластен влез како и обезбедување на документацијата на барателот.

(2) Од барателот за издавање на уверение ОЕО, од член 10-а став (1) точка б) од оваа уредба, не се бара да го исполнува барањето наведено во точка в) од став (1) на овој член.

Член 10-с

(1) Критериумот кој се однесува на финансиската солвентност на барателот, од член 6-а став (4) алинеја 4 од Царинскиот закон, се смета за исполнет ако неговата солвентност може да се докаже за последните три години. За целите на овој член, финансиска солвентност значи добра финансиска состојба која е доволна за исполнување на обврските на барателот, а која се однесува на карактеристиките на видот на деловните активности.

- (2) Ако барателот е основан пред помалку од три години од поднесување на барање, неговата финансиска солвентност се проценува врз база на податоците и информациите кои се достапни.

Член 10-и

- (1) Сигурносните и безбедносни стандарди на барателот, во смисла на член 6-а став (4) алинеја 5 од Царинскиот закон, се сметаат за соодветни ако се исполнети следните услови:

- а) просториите кои ќе се користат за активностите предмет на уверението се изградени од материјали кои ќе спречат бесправно влегување и кои обезбедуваат заштита против бесправно влегување;
- б) воспоставени се соодветни контролни мерки за пристап за да се спречи неовластен пристап до просторите и просториите за испорака, натовар и чување на стока;
- в) мерките за ракување со стоката вклучуваат заштита од внесување, замена или губење на било каков материјал и бесправно отварање на колетите со стока;
- г) воспоставени се процедури за постапување со увоз и/или извозни дозволи поврзани со забрани и ограничувања и овозможено е разликување на оваа стока од другата стока, кога тоа е потребно;
- д) барателот спроведува мерки кои овозможуваат јасна идентификација на неговите деловни партнери со цел да се обезбеди меѓународниот ланец на снабдување;
- ѓ) барателот спроведува, во рамките на законот, безбедносна проверка на можни идни вработени кои ќе работат на чувствителни работни места по безбедноста и извршува дополнителни периодични безбедносни проверки;
- е) барателот обезбедува неговиот соодветен персонал активно да учествува во програми за подигање на свеста околу безбедноста;

- (2) Ако барателот, регистриран во Република Македонија, е имател на меѓународно признато уверение за безбедност и/или сигурност, издадено врз основа на меѓународни конвенции, уверение за безбедност и/или сигурност, издадено врз основа на законодавството на Република Македонија, врз основа на меѓународен Стандард од Меѓународната Организација за Стандардизација, или европски Стандард од европската Организација за Стандардизација, условите наведени во став (1) од овој член се сметаат за исполнети доколку условите за издавање на овие уверенија се идентични или соодветствуваат со оние дадени во оваа уредба.

Оддел 4

Процедура за издавање на уверение ОЕО

Член 10-ј

- (1) Централната управа ги известува другите царинарници и царинските органи од сите други земји кои го признаваат уверението ОЕО, во рок од пет работни дена од приемот на барањето, во согласност со член 10-в од оваа уредба, со користење на комуникациски системи наведени во член 10-к од оваа уредба.

- (2) Во случај кога Централната управа на Царинската управа на Република Македонија или царинскиот орган во некоја друга земја која го признава уверението ОЕО поседува информации кои би можеле штетно да влијаат врз добивањето на уверение, во рок од 35 календарски денови од датумот на известувањето од став (1) на овој член, истите ги доставува до царинскиот орган, со користење на комуникациски системи наведени во 10-к од оваа уредба.

Член 10-к

- (1) Консултации помеѓу Централната управа на Царинска управа на Република Македонија и некоја друга земја која го признава уверението ОЕО се бараат, доколку Централната управа на Царинска управа не може да изврши проверка на еден или повеќе од условите и критериумите наведени во членовите од 10-е до 10-и од оваа уредба поради недостиг на информации или неможност истите да се проверат. Во таков случај, царинските органи на Република Македонија или некоја друга земја која го признава уверението ОЕО вршат консултации во рок од 60 календарски дена од датумот на доставување на информацијата од страна на царинскиот орган кој го издава уверението, со цел да се овозможи издавање на уверение ОЕО или одбивање на барањето во временскиот рок предвиден со член 10-љ став (2) од оваа уредба. Доколку царинскиот орган кој е консултиран не успее да одговори во рок од тие 60 календарски дена, царинскиот орган кој побарал консултација може да смета, на одговорност на царинскиот орган кој е

консултиран, дека критериумите во врска со кои е извршена консултацијата се исполнети. Овој период може да биде продолжен доколку барателот извршува корекции со цел да ги исполни условите, за што го известува органот кој е консултиран и органот кој побарал консултација.

(2) Кога по извршената проверка од член 10-л од оваа уредба, царинскиот орган кој е консултиран утврди дека барателот не исполнува еден или повеќе од условите од член 10-е до 10-и, резултатите, соодветно документирани, му ги предава на Централната управа, која го одбива барањето. Во овој случај се применуваат одредбите од член 10-љ ставови (5), (6) и (7) од оваа уредба.

Член 10-л

(1) Централната управа врши проверка дали условите и критериумите за издавање на уверението наведени во членовите од 10-е до 10-и од оваа уредба се исполнети. Проверката наведена во член 10-и од оваа уредба се врши на сите објекти кои се поврзани со активности на барателот во врска со царинските формалности. Проверката како и резултатите се документираат од страна на царинскиот орган. Во случај кога постојат поголем број на објекти, а периодот за издавање на уверение не дозволува проверка на сите објекти, но царинскиот орган не се сомнева дека барателот одржува корпоративни безбедносни стандарди, кои подеднакво се користат во сите негови објекти, може да одлучи да провери соодветен репрезентативен дел од тие објекти.

(2) Централната управа може да прифати мислења дадени од експерти кои се однесуваат на соодветните области од член 10-з, 10-с и 10-и од оваа уредба, кои се однесуваат на условите и критериумите наведени во цитираните членови, при што експертот не смее да биде поврзан со барателот.

Член 10-љ

(1) Централната управа на Царинска управа го издава уверението ОЕО на образец даден во Прилог 3(б) кој е составен дел на оваа уредба.

(2) Уверението ОЕО се издава во рок од 90 календарски дена од датумот на прифаќање на барањето, во согласност со член 10-в од оваа уредба.

(3) Кога царинскиот орган заради оправдани причини не е во можност да го исполни рокот од став (2) на овој член, овој период може да се продолжи со дополнителен период од 30 календарски дена. Во таков случај, пред истекот на периодот од 90 календарски дена, царинскиот орган го известува барателот за причините за продолжување на рокот.

(4) Рокот предвиден во став (2) од овој член, може да биде продолжен доколку во текот на проверката на критериумите барателот извршува корекции со цел да ги исполни критериумите за што го известува надлежниот царински орган.

(5) Кога резултатите од извршената проверка во согласност со членовите 10-ј, 10-к, и 10-л од оваа уредба најверојатно ќе доведат до одбивање на барањето, Централната управа на Царинска управа ги доставува наодите до барателот и му овозможува да одговори во рок од 30 дена, пред барањето да биде одбиено. Периодот наведен во став (2) од овој член се продолжува за 90 дена од датумот на прием на одговорот.

(6) Одбивањето на барањето нема да доведе до автоматско укинување на било кое постоечко одобрение издадено според царинските прописи.

(7) Доколку барањето е одбиено, Централната управа на Царинска управа донесува решение во кое ги наведува причините врз основа на кои е донесена таквата одлука. Решението за одбивање на барањето му се доставува на барателот во роковите предвиден во став (2), (3), (4) и (5) од овој член.

Член 10-м

Централната управа, во рок од пет работни дена, ги известува царинарниците и царинските органи од сите други земји кои го признаваат уверението ОЕО за издавањето на уверението ОЕО со користење на комуникацискиот систем наведен во член 10-к од оваа уредба. Во истиот временски период се доставува информација и доколку барањето е одбиено.

ГЛАВА 2.

Правни дејствија на Уверенијата ОЕО

Оддел 1

Општи одредби

Член 10-н

- (1) Уверението ОЕО има правно дејство од десетиот работен ден од датумот на неговото издавање.
- (2) Уверението ОЕО се признава од страна на сите царински органи во Република Македонија и од страна на царинските органи на други земји кои го признаваат уверението ОЕО врз основа на меѓународни договори кои Република Македонија ги ратификувала.
- (3) Уверението ОЕО е со неограничено време на важност.
- (4) Царинските органи го следат придржувањето кон условите и критериумите кои треба да бидат исполнети од овластениот економски оператор.
- (5) Повторна проценка на условите и критериумите се врши од страна на царинскиот орган кој го издава уверението, во случаи кога:
 - а) се вршат поголеми измени во царинските прописи на Република Македонија;
 - б) постојат основани индикации дека предметните услови и критериуми повеќе не се исполнуваат од страна на овластениот економски оператор.
- (6) Кога уверението ОЕО е издадено на барател кој е основан пред помалку од три години од денот на поднесување на барањето, се врши внимателно следење во текот на првата година од издавањето. Во овој случај се применуваат одредбите на член 10-л став (2) од оваа уредба.
- (7) Резултатите од повторната проценка им се достапни на царинските органи на Република Македонија и на царинските органи од било која друга земја која го признава уверението ОЕО, со користење на системот за комуникација од членот 10 -к од оваа уредба.

Оддел 2

Привремено одземање на статусот на овластен економски оператор

Член 10-њ

- (1) Статусот на овластен економски оператор привремено се одзема, во согласност со член 6-а став 6 од Царинскиот закон, од страна на царинскиот орган кој го има издадено, во случаи кога:
 - а) е утврдено дека повеќе не се исполнуваат условите или критериумите врз основа на кои статусот на ОЕО е одобрен;
 - б) царинските органи имаат утврдено дека е сторено кривично дело поврзано со повреди на царинските прописи од страна на овластениот економски оператор.
- (2) Во случајот од став (1) точка б) од овој член, царинскиот орган може да одлучи привремено да не го одземе статусот на овластен економски оператор доколку смета дека повредата е од занемарлива важност во споредба со бројот и обемот на царински операции и доколку не пројавува сомневање околу добрата намера на овластениот економски оператор.
- (3) Пред донесување на одлуката за привремено одземање на статусот на овластен економски оператор, царинскиот орган го доставува својот наод до овластениот економски оператор. Засегнатиот економски оператор има право да ја исправи состојбата и/или да го изнесе своетовидување во рок од 30 календарски денови од доставеното известување.
- (4) Привременото одземање на статусот на овластен економски оператор може да настапи веднаш доколку така налага самата природа или степен на постоечка закана по безбедноста и сигурноста на граѓаните, здравјето и околината. Царинскиот орган кој привремено го одзема статусот веднаш доставува информација до царинските органи во Република Македонија и до царинските органи од било која друга земја која го признава уверението ОЕО, со користење на комуникациски систем од членот 10-к од оваа уредба, со цел да им се овозможи соодветно делување.
- (5) Доколку имателот на уверение ОЕО не ја регулира состојбата од став (1) точка а) од овој член, во рокот од 30 календарски денови предвиден со став (3) на овој член, надлежниот царински

орган го известува засегнатиот овластениот економски оператор за привременото одземање на статусот на овластен економски оператор за период од 30 календарски денови, со што му се дава право да ги преземе потребните мерки за регулирање на состојбата. Известувањето треба да биде пратено и до другите царинските органи во Република Македонија и до царинските органи од било која друга земја која го признава уверението ОЕО, со користење на комуникациски систем од членот 10-к од оваа уредба.

(6) Доколку имателот на уверение ОЕО има извршено дело од став (1) точка б) од овој член, царинскиот орган кој го има издадено уверението привремено го одзема статусот на овластен економски оператор за период додека трае судската постапка. Носителот на уверението се известува за тоа од страна на царинскиот орган. Известувањето треба да биде пратено и до другите царински органи во Република Македонија и до царинските органи од било која друга земја која го признава уверението ОЕО, со користење на комуникациски систем од членот 10-к од оваа уредба.

(7) Доколку овластениот економски оператор не е во можност да ја регулира состојбата во рок од 30 календарски дена, а може да обезбеди доказ за тоа дека условите можат да бидат исполнети доколку се продолжи периодот за привремено одземање, царинскиот орган кој го има издадено уверението ОЕО привремено го одзема статусот на овластен економски оператор за дополнителни 30 календарски дена.

Член 10-о

(1) Привременото одземање на статусот не влијае на царинските постапки кои започнале пред датумот на привремено одземање и кои сеуште не се завршени.

(2) Привременото одземање на статусот нема автоматски да влијае на било кое одобрение дадено без оглед на уверението ОЕО, освен доколку причините за привременото одземање важат и за тоа одобрение.

(3) Привременото одземање на статусот нема автоматски да влијае на било кое одобрение дадено за примена на царинско поедноставување кое било дадено врз основа на уверението ОЕО и за кое условите се сеуште исполнети.

(4) Во случај да станува збор за уверение ОЕО од членот 10-а став (1) точка в) од оваа уредба, каде економскиот оператор не ги исполнил само условите дадени со член 10-к од оваа уредба, статусот на овластен економски оператор делумно привремено се одзема и на барање на економскиот оператор може да биде издадено ново уверение ОЕО, според членот 10-а став (1) точка а) од оваа уредба.

Член 10-п

(1) Кога економскиот оператор ги презел сите потребни мерки за исполнување на условите и критериумите кон кои треба да се придржува еден овластен економски оператор, на начин кој е задоволителен за царинските органи, царинскиот орган кој го има издадено уверението ја укинува одлуката за привременото одземање и за тоа го информира економскиот оператор и другите царинарници и царинските органи од било која друга земја која го признава уверението ОЕО. Привременото одземање може да биде укинато пред истекот на крајниот рок утврден со членот 10-њ ставови (5) или (7) од оваа уредба. Во случајот од членот 10-о став (4) од оваа уредба, царинскиот орган кој привремено го одзема уверението, повторно го активира привремено одземеното уверение. Последователно, го укинува и уверението ОЕО од член 10-а став (1) точка а) од оваа уредба.

(2) Доколку економскиот оператор не ги преземе потребните мерки во периодот на привремено одземање предвиден со член 10-њ ставови (5) или (7) од оваа уредба, царинскиот орган кој го има издадено уверението ОЕО, го укинува истото и веднаш ги известува другите царински органи во Република Македонија и царинските органи од било која друга земја која го признава уверението ОЕО, со користење на комуникацискиот систем од членот 10-к од оваа уредба. Во случајот од членот 10-о став (4) од оваа уредба, првото уверение се укинува и важи само новоиздаденото уверение ОЕО, од член 10-а став (1) точка а) од оваа уредба.

Член 10-р

(1) Кога овластен економски оператор привремено не е во можност да исполни некој од условите од членот 10-а од оваа уредба, може да побара привремено одземање на статусот на овластен економски оператор. Во таков случај, овластениот економски оператор го известува царинскиот орган кој го издава уверението, со посочување на датумот на кој тој ќе може да ги исполни критериумите повторно. Исто така тој го известува овој орган и за сите планирани мерки

и за временскиот период за нивно спроведување. Известениот царински орган го праќа известувањето до другите царински органи во Република Македонија и царинските органи од било која друга земја која го признава уверението ОЕО, со користење на комуникацискиот систем од членот 10-к од оваа уредба.

(2) Доколку овластениот економски оператор не ја регулира состојбата во периодот наведен во неговото известување, царинскиот орган кој го има издадено уверението може да одобри одложување во рок од 30 дена. За ова одложување ќе бидат известени другите царински органи во Република Македонија и царинските органи од било која друга земја која овозможува прифаќање на уверение ОЕО, со користење на системот за комуникација од членот 10-к од оваа уредба. Во сите други случаи уверението ОЕО се укинува и царинскиот орган кој го има издадено уверението веднаш доставува известување до другите царински органи во Република Македонија и царинските органи од било која друга земја го признава уверението ОЕО, со користење на системот за комуникација од членот 10-к од оваа уредба.

(3) Ако не се преземат потребните мерки за време на периодот на привремено одземање, се применува членот 10-с од оваа уредба.

Оддел 3

Укинување на уверение ОЕО

Член 10-с

(1) Уверението ОЕО се укинува, во согласност со член 6-а став 7 од Царинскиот закон, од страна на царинскиот орган кој го има издадено, во случаи кога:

- а) овластениот економски оператор не успеал да ги преземе мерките од членот 10-п став (1) од оваа уредба;
- б) овластениот економски оператор сторил царински прекршоци согласно Царинскиот закон за кои му се изречени глоби во вкупен износ поголем од 10.000 евра во денарска противвредност или кривично дело во последните дванаесет месеци за кои нема повеќе право на жалба;
- в) овластениот економски оператор не успее да ги превземе потребните мерки за време на периодот на привремено одземање од членот 10-р од оваа уредба.
- г) овластениот економски оператор тоа ќе го побара.

(2) Укинувањето произведува правно дејство од денот на доставувањето на решението за укинување.

(3) Во случај да станува збор за уверение ОЕО од членот 10-а став (1) точка в) од оваа уредба, каде економскиот оператор не ги исполнил само условите од член 10-и од оваа уредба, уверението се укинува од страна на царинскиот орган кој го издал и може да биде издадено ново уверение ОЕО, согласно член 10-а став (1) точка а) од оваа уредба.

(4) За укинување на уверение ОЕО, царинскиот орган за истото веднаш ги информира другите царинарници и царинските органи од било која друга земја која го признава уверението ОЕО, со користење на комуникацискиот систем од членот 10-к од оваа уредба.

(5) Освен во случаи на укинувањата од став (1) точка в) и г) на овој член, економскиот оператор може да добие ново уверение ОЕО по истекот на три години од датумот на укинувањето.

ГЛАВА 3

Размена на информации

Член 10-т

(1) Овластениот економски оператор го информира царинскиот орган кој го издава уверението за сите околности пројавени по издавањето, а кои можат да влијаат на понатамошното важење на уверението или на неговата содржина.

(2) Сите релевантни информации со кои располага царинскиот орган кој го издава уверението, им се достапни на другите царински органи во Република Македонија и царинските органи од било која друга земја која овозможува прифаќање на уверение ОЕО во која овластениот економски оператор извршува царински активности.

(3) Ако царински орган укине одредено одобрение дадено на овластен економски оператор врз основа на негово уверение ОЕО за користење на одредено царинско поедноставување, согласно членот 176, 179, 185, 188, 192, 193, 198, 199 или 249 од оваа уредба, за тоа го известува царинскиот орган кој го издава уверението ОЕО.

Член 10-к

(1) За информирање и комуникација помеѓу царинските органи и економските оператори се користи електронски систем за информирање и комуникација, одреден од страна на Царинската управа на Република Македонија и царински органи на други земји врз основа на меѓународен договор.

(2) Со користење на системот од став (1) на овој член, царинските органи складираат и имаат пристап кон следниве информации:

- а) електронски доставени податоци од барањата;
- б) уверенија ОЕО, и кога е потребно, нивно изменување, привремено одземање или укинување на статусот на овластен економски оператор;
- в) други релевантни информации.

(3) Царинскиот орган кој го издава уверението ОЕО ја известува службата за анализа на ризик на Царинската управа за одобрувањето, измената, привремено одземање или укинување на статусот на овластен економски оператор. Исто така ги информира и сите други органи кои издаваат уверенија ОЕО од други земји кои го признаваат уверението ОЕО.

(4) Списокот на овластени економски оператори Царинската управа на Република Македонија го објавува на својата веб страна по претходно дадена согласност од страна на економскиот оператор.

Член 3

Во член 242 став (1) зборовите „еден месец“ се заменуваат со зборовите „десет дена“.

Член 4

Во член 243 став (1) зборовите „два месеци“ се заменуваат со зборовите „дваесет дена“.

Член 5

Во член 272 ставот (1) се менува и гласи:

(1) Централната управа на Царинска управа може да одобри статус на овластен примач, на лицата кои сакаат да примат, во своите простории или на некое друго определено место, стока ставена во транзитна постапка без ставање на увид на таа стока и на листот број 4 и 5 од транзитната декларација или на документот пропишан со меѓународен договор прифатен или ратификуван од страна на Република Македонија кој се користи наместо транзитна декларација на одредишниот царински орган.

Ставот (2) се менува и гласи:

(2) Се смета дека главниот обврзник ги исполнил своите обврски од член 109 став (1) точка а) од Царинскиот закон, и дека транзитната постапка е завршена кога листовите број 4 и 5 од транзитната декларација или документот пропишан со меѓународен договор прифатен или ратификуван од страна на Република Македонија кој се користи наместо транзитна декларација, кои ја пратат пратката, заедно со стоката во непроменета состојба, се доставени во пропишаниот рок до овластениот примач во неговите простории или местото определено во одобрението, при што мерките за идентификација биле доследно применети.

Член 6

Во член 274 став (1) точката б) се менува и гласи:

Б) без одлагање ги испраќа до одредишниот царински орган листовите број 4 и 5 од транзитната декларација кои ја пратата стоката или документот пропишан со меѓународен договор прифатен или ратификуван од страна на Република Македонија кој се користи наместо транзитна декларација кој ја прати стоката наведувајќи го датумот на пристигнување и состојбата во која се

наоѓаат поставените пломби, освен кога за тоа се употребува техника за електронска обработка на податоци.

Ставот (2) се менува и гласи:

2) Одредишниот царински орган на листот број 4 и 5 од транзитната декларација ги запишува податоците од член 239 од оваа уредба. Доколку транзитната постапка се спроведува со документот пропишан со меѓународен договор прифатен или ратификуван од страна на Република Македонија кој се користи наместо транзитна декларација, одредишниот царински орган во документот ги запишува податоците согласно меѓународниот договор.

Член 7

Во членот 313, став (2) се брише.

Член 8

Во членот 330, ставот (2) се менува и гласи:

(2) Компензаторна камата се пресметува во висина на 0.8% за секој месец за предметниот период.

Член 9

Во член 349 став 2), 3), 4) и 5) и член 350 став(2) зборовите „Централна управа на Царинска управа“ се заменуваат со зборовите „надлежниот царински орган“.

Член 10

Во членот 350 став 3) се менува и гласи:

3) Надлежниот царински орган одлучува по барањето од став (2) од овој член откако ќе добие мислење од Министерството за економија или Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство во случаи на увоз на земјоделски производи или стока. Доколку го прифати, надлежниот царински орган треба во решението точно да ги определи околностите поради кои се смета дека не е исполнет одреден економски услов.

Член 11

Во член 374 точка в) алинеа 3 по зборовите „шест месеци“ се додаваат зборовите „во период од дванаесет месеци“.

Член 12

Прилог 2 и Прилог 3 дадени во Уредбата за спроведување на царинскиот закон (Службен весник на Република Македонија бр. 66/05, 73/06, 40/07 и 62/07) се заменуваат со нови обрасци дадени во прилог 2 и 3 кои се составен дел на оваа уредба.

Член 13

Одредбите од членовите 1 и 2 на оваа уредба ќе се применуваат од 01 јули 2009 година.

Член 14

Оваа уредба влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во “Службен весник на Република Македонија”.

Бр. 19-1160/1
17 март 2009 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р Зоран Ставрески, с.р.

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ФИНАНСИИ
ЦАРИНСКА УПРАВА

ПРИЛОГ 2

ЗАДОЛЖИТЕЛНА ТАРИФНА ИНФОРМАЦИЈА

ЗТИ

1 ПРИ МЕР ОК ЗА ИМА	1. Надлежен царински орган	2. Број на ЗТИ
	3. Имател на информација (назив и седиште) (доверливо)	4. Датум на издавање
	Важна забелешка Задолжителната тарифна информација важи три години од датумот на издавање, во согласност со одредбите на член 11 став 4 од Царинскиот закон, освен во случаи наведени во чл. 11 став 5 од Царинскиот закон. Податоците од оваа ЗТИ ќе бидат ставени во јавно достапна база на податоци на Царинската управа. Имателот на информацијата има право на жалба на оваа ЗТИ во согласност со член 7 од Царинскиот закон.	5. Број и датум на барањето
1	6. Распоредување на стоката според номенклатурата на Царинската тарифа	
7. Опис на стоката		
8. Трговски назив и дополнителни информации (Доверливо)		
Да ☐ Не ☐		
9. Законска основа за распоредување на стоката		
10. Оваа ЗТИ е издадена врз основа на следниве материјали обезбедени од подносителот на барањето: Опис ☐ Проспекти ☐ Фотографии ☐ Мостри ☐ Друго ☐ Место: _____ Потпис _____ Печат _____ Датум: _____		

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ФИНАНСИИ
ЦАРИНСКА УПРАВА

ПРИЛОГ 2

ЗАДОЛЖИТЕЛНА ТАРИФНА ИНФОРМАЦИЈА

ЗТИ

ПРИ МЕР ОК ЗА ИМА	1	1. Надлежен царински орган	2. Број на ЗТИ
		3. Имател на информација (назив и седиште) (доверливо)	4. Датум на издавање
	1	Важна забелешка Задолжителната тарифна информација важи три години од датумот на издавање, во согласност со одредбите на член 11 став 4 од Царинскиот закон, освен во случаи наведени во чл. 11 став 5 од Царинскиот закон. Податоците од оваа ЗТИ ќе бидат ставени во јавно достапна база на податоци на Царинската управа. Имателот на информацијата има право на жалба на оваа ЗТИ во согласност со член 7 од Царинскиот закон.	5. Број и датум на барањето
		6. Распоредување на стоката според номенклатурата на Царинската тарифа	
7. Опис на стоката			
8. Трговски назив и дополнителни информации (Доверливо)			
Да ☐ Не ☐			
9. Законска основа за распоредување на стоката			
10. Оваа ЗТИ е издадена врз основа на следниве материјали обезбедени од подносителот на барањето: Опис ☐ Проспекти ☐ Фотографии ☐ Мостри ☐ Друго ☐ Место: _____ Потпис _____ Печат _____ Датум: _____			

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ФИНАНСИИ
ЦИРИНСКА УПРАВА

ЗАДОЛЖИТЕЛНА ТАРИФНА ИНФОРМАЦИЈА

ЗТИ

ПРИ МЕР ОК ЗА ЦАР ИН. ОБЗ	2	1. Надлежен царински орган	2. Број на ЗТИ
		3. Имател на информација (назив и седиште) (доверливо)	4. Датум на издавање
	2	Важна забелешка Задолжителната тарифна информација важи три години од датумот на издавање, во согласност со одредбите на член 11 став 4 од Царинскиот закон, освен во случаи наведени во чл. 11 став 5 од Царинскиот закон. Податоците од оваа ЗТИ ќе бидат ставени во јавно достапна база на податоци на Царинската управа. Имателот на информацијата има право на жалба на оваа ЗТИ во согласност со член 7 од Царинскиот закон.	5. Број и датум на барањето
		6. Распоредување на стоката според номенклатурата на Царинската тарифа	
7. Опис на стоката			
8. Трговски назив и дополнителни информации (Доверливо)			
Да ☐ Не ☐			
9. Законска основа за распоредување на стоката			
10. Оваа ЗТИ е издадена врз основа на следниве материјали обезбедени од подносителот на барањето:			
Опис ☐ Проспекти ☐ Фотографии ☐ Мостри ☐ Друго ☐			
Место: _____		Потпис _____ Печат _____	
Датум: _____			

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ФИНАНСИИ
ЦАРИНСКА УПРАВА

ПРИЛОГ 3

ЗАДОЛЖИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЈА ЗА ПОТЕКЛО

ЗИП

1. Надлежен царински орган	2. Број на ЗИП
	3. Датум на издавање ден месец година
2. Имател на информација (назив и седиште) (доверливо)	5. Број и датум на барањето ден месец година
	6. Распоредување на стоката во номенклатура на царинската тарифа (Ова распоредување е само од индикативна природа, и не е задолжително за царинските органи)
Важна забелешка: Задолжителната информација за потекло важи три години од датумот на издавање, во согласност со одредбите на член 11 став 4 од Царинскиот закон, освен во случаи наведени во чл. 11 став 5 од Царинскиот закон. Податоците од оваа ЗИП ќе бидат ставени во јавно достапна база на податоци на Царинската управа. Имателот на информацијата има право на жалба на оваа ЗИП во согласност со член 7 од Царинскиот закон. Имателот на ЗИП на барање на царинскиот орган мора да докаже дека предметната стока и и околностите со кои се утврдува нејзиното потекло одговараат во секој поглед со оние опишани во информацијата	
7. Опис на стоката и, (кога е потребно) нејзиниот состав и користени методи за нејзино испитување, трговски назив (Доверливо) Да ☐ Не ☐	
8. Земја на потекло и правна основа (непреференцијален/преференцијален; повикување на договор, конвенција, одлука, регулатива; друго)	
9. Законска основа за стекнување на потекло од царинскиот орган (целосно добиени, последна суштинска трансформација член 23 од Царинскиот закон, доволно обработени или преработени, кумулација на потекло, друго)	
Место Датум Ден Месец Ден Потпис Печат	

Прилог 3(а)

Барање за уверение ОЕО

(Член 10(в))

Забелешка: При пополнување на образецот ве молиме да се придржувате кон појаснувачките забелешки

1. Барател		Место резервирано за царински цели	
2. Правен статус на барателот		3. Датум на основање	
4. Адреса при основање			
5. Локација на главното деловно место			
6. Контакт лице (име и презиме, телефон, факс, електронска пошта)		7. Адреса за кореспонденција	
8. Даночен број	9. Идентификациски број на правниот субјект	10. Службен број при регистрација	
11. Баран вид на уверение € Уверение ОЕО – Царински поедноставувања € Уверение ОЕО - Безбедност и сигурност € Уверение ОЕО - Царински поедноставувања / безбедност и сигурност			
12. Економски сектор на дејност		13. Земји каде се вршат царинските дејности	

14. Податоци за гранични премини	15. Поедноставувања или олеснувања кои претходно се одобрени, уверенија спомнати во член 10 (и) став (2)
16. Место во кое се чува царинската документацијата	
17. Место кое е одговорно за обезбедување на сета царинска документација	
18. Место во кое се чува главното книговодство	
19. Потпис: Имен Презиме: Печат: Датум: Број на прилози:	

*Појаснувачки забелешки :***1. Барател:**

Се запишува целиот назив на барателот - економскиот оператор.

2. Правен статус:

Се запишува правниот статус наведен во документот за основање.

3. Дата на основање:

Се запишува – со бројки – ден, месец и година на основање.

4. Адреса при основање:

Се запишува полната адреса на местото каде субјектот бил основан, вклучувајќи ја и државата.

5. Локација на главното деловно место

Се запишува полната адреса на деловното место каде се спроведуваат главните активности.

6. Контакт лице

Се запишува целото име и презиме, телефонскиот број и броја на факсот, како и адресите на електронската пошта на контакт лицето определено од компанијата за контакт со царината, додека се разгледува барањето.

7. Адреса за кореспонденција:

Се запишува само доколку се разликува од адресата при основање.

8., 9. и 10. Даночен број; Идентификациски број на правниот субјект; Службен број при регистрација:

Се запишуваат бараните броеви.

Идентификациски број на правниот субјект е бројот регистриран од царинските органи.

Службен број при регистрација е бројот доделен од канцеларијата за регистрирање.

Ако овие броеви се исти, се запишува само даночниот број.

Ако барателот не поседува идентификациски број, рубриката се остава празна.

11. Бараниот вид на уверение:

Се става "х" во соодветното квадратче.

12. Економскиот сектор на дејноста:

Се опишува својата дејност.

13. Земји каде се вршат царинските дејности:

Се запишуваат соодветните алфа-2 кодови на земјите.

14. Податоци за гранични премини:

Се запишуваат имињата на царинските испостави кои редовно се користат како гранични премини

15. Поедноставувања или олеснувања кои претходно се одобрени, уверенија од член 10 (и) став (2):

Во случај на одобрени поедноставувања, се запишува видот на поедноставувањето, соодветната царинска постапка и бројот на одобрението. Соодветните царински постапки се запишуваат во облик на шифрите кои се употребуваат во втората или третата подрубрика во рубрика 1 во ЕЦД.

16., 17. и 18. Место во кое се чува царинската документација/главното книговодство:

Се запишуваат полните адреси на соодветните места. Доколку имаат иста адреса, се пополнува само рубрика 16.

19. Име и презиме, датум и потпис на барателот:

Потпис: Потписник треба да биде лицето кое го застапува барателот во целина.

Име и презиме: Се запишува името и презимето на потписникот и неговата службена позиција.

Печат: Се става печатот на барателот.

Број на прилози: Барателот ги дава следните општи информации:

1. Преглед на главните сопственици и иматели на акции наведувајќи ги нивните имиња и презимиња, називи и адреси, како и нивните пропорционални делови на сопственост или акции. Преглед на членовите на раководниот орган или органите на управување. Дали сопствениците им се познати на царинските органи заради непочитување на барањата на царинските органи за спроведување на царинските формалности ?
2. Податоци и информации за лицето кое кај барателот е одговорно за работи од областа на царината.
3. Опис на економските активности на барателот.
4. Спецификација на локацијата на различните места на барателот и краток опис на дејностите на сите места поединечно. Спецификацијата за тоа дали барателот на секое од местата во ланецот на снабдување делува во свое име и за своја сметка, или делува во свое име и за сметка на друго лице или делува во име и за сметка на друго лице.
5. Спецификација за тоа дали стоката е купена или снабдена од компании кои се поврзани со барателот.
6. Опис на внатрешната структура на организацијата на барателот. Се приложуваат, доколку постојат, документи за функциите/надлежностите за секој оддел или функција.
7. Податоци за бројот на вработени (вкупно и посебно за секој оддел).
8. Имињата и презимињата на носителите на клучните работни места (директори, раководители на одделенија, сметководстводители и книговодители, раководител на оддел за царина, итн.). Опис на рутините во ситуации кога надлежниот вработен не е присутен, моментално или долгорочно.

9. Имињата и презимињата и позицијата во организацијата на барателот на лицата кои имаат некои царински познавања. Проценка на нивото на знаење на овие лица во ИТ технологијата во царината и комерцијалните процеси и општите комерцијални работи.
10. Согласување или несогласување за објавување на информациите од уверението ОЕО во списокот на овластени економски оператори од членот 14(к) став (4) од УСЦЗ.

Прилог 3(б)

Уверение ОЕО

	(Број на уверение)
1. Имател на уверение ОЕО	2. Орган издавач

Имателот од рубрика 1 на ова уверение е:

Овластен економски оператор

€ - Царински поедноставувања

€ - Безбедност и сигурност

€ - Царински поедноставувања / безбедност и сигурност

1. Датум од кога уверението стапува во сила

*Појаснувачки забелешки :***Број на уверение:**

Бројот на уверение секогаш започнува со ИСО алфа-2 кодот на земјата издавач ("МК" за Република Македонија), а по неа следи една од следниве шифри:

АЕОС за Уверение ОЕО – Царински поедноставувања

АЕОС за Уверение ОЕО - Безбедност и сигурност

АЕОФ за Уверение ОЕО - Царински поедноставувања / безбедност и сигурност

1. Имател на уверение ОЕО:

Се запишува целиот назив на имателот, како што е наведено во рубрика 1 од образецот на барањето од Прилог 3(а), како и даночниот број како што е наведено во рубрика 8 од образецот на барањето, а доколку е потребно и дентификациски број на правниот субјект, како што е наведено во рубрика 9 од образецот на барањето и службениот број при регистрација, како што е наведено во рубриката 10 од образецот на барањето.

2. Орган издавач:

Се потпишува од одговорното лице на царинскиот орган, се наведува називот на царинскиот орган и се става царинскиот печат.

Се става "х" во соодветното квадратче.

3. Датум од кога уверението стапува во сила:

Се запишува денот, месецот и годината, во согласност со членот 10 (н) од УСЦЗ.

732.

Врз основа на член 20 став 1 и член 27-а од Законот за користење и располагање со стварите на државните органи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 8/05 и 150/07), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 17.03.2009 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА ПРЕСТАНОК И ДАВАЊЕ НА КОРИСТЕЊЕ
НА НЕДВИЖНИ СТВАРИ НА АГЕНЦИЈАТА ЗА
ПОТТИКНУВАЊЕ НА РАЗВОЈОТ НА ЗЕМЈО-
ДЕЛСТВОТО НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
БИТОЛА, РАБОТНА ЕДИНИЦА – РЕСЕН

Член 1

Со оваа одлука на досегашниот корисник Јавното претпријатие за стопанисување со пасишта трајно му престанува користењето на недвижната ствар – деловен простор на ул. „Борис Кидрич“ бб во Ресен, во површина од 99,52 м² и дел од дворно место во површина од 32 м², евидентиран на К.П. бр. 584/1, запишан во Поседовен лист бр. 4469 за КО Ресен, сопственост на Република Македонија.

Член 2

Недвижните ствари од членот 1 на оваа одлука, се даваат на трајно користење на Агенцијата за поттикнување на развојот на земјоделството на Република Македонија – Битола, Работна единица – Ресен.

Член 3

Примопредавањето на недвижната ствар од член 1 на оваа одлука, ќе се изврши помеѓу Јавното претпријатие за стопанисување со пасишта и Агенцијата за поттикнување на развојот на земјоделството на Република Македонија – Битола, во рок од 8 дена од денот на влегувањето во сила на оваа одлука.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 19-855/1
17 март 2009 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
Ивица Боцевски, с.р.

733.

Врз основа на член 11, став 1, точка 7 од Законот за јавните претпријатија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 38/1996, 6/2002, 40/2003, 49/2006 и 22/2007), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 10.03.2009 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА ДАВАЊЕ СОГЛАСНОСТ НА ГОДИШНАТА
ИНВЕСТИЦИОНА ПРОГРАМА НА ЈПВ ЛИСИЧЕ
– ВЕЛЕС ЗА 2009 ГОДИНА

1. Со оваа одлука се дава согласност на Годишната инвестициона програма на ЈПВ Лисиче – Велес за 2009 година, бр.02-157/9 од 20.02.2009 година, донесена од Управниот одбор на ЈПВ Лисиче – Велес, на седницата одржана на 20.02.2009 година.

2. Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр.19-1001/1
10 март 2009 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р Зоран Ставрски, с.р.

734.

Врз основа на член 2, став 3 од Законот за издавање на обврзници на Република Македонија за денационализација („Службен весник на Република Македонија“ бр. 37/02 и 89/08), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 17.03.2009 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА ОСМА ЕМИСИЈА НА ОБВРЗНИЦИ
ЗА ДЕНАЦИОНАЛИЗАЦИЈА

1. Република Македонија врши Осма емисија на обврзници за денационализација.

2. Емисијата на обврзниците се врши во износ од 23.000.000,00 евра.

3. Со емисијата на обврзниците од точка 2 на оваа одлука, опфатени се сите правосилни решенија за денационализација заклучно со 31.12.2008 година во кои како надомест се даваат обврзници.

4. Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр.19-1161/1
17 март 2008 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
Ивица Боцевски, с.р.

735.

Врз основа на член 20 став 1 и 27-а од Законот за користење и располагање со стварите на државните органи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 8/05 и 150/07) Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 17.03.2009 година донесе

О Д Л У К А
ЗА ПРЕСТАНОК НА КОРИСТЕЊЕ НА ДЕЛ ОД
НЕДВИЖНА СТВАР НА НУ ЦЕНТАР ЗА
КУЛТУРА – БИТОЛА

Член 1

Со оваа одлука престанува правото на користење на НУ Центар за култура – Битола, поранешен Спомен – дом на културата Битола, на дел од недвижната ствар, со површина од 33 м² евидентирана во Поседовен лист бр.12620, на Катастарска парцела 7687/1, Катастарска општина Битола, со адреса на ул. „Ленинова“ – Битола, сопственост на Република Македонија.

Член 2

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр.19-1174/1
17 март 2009 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
Ивица Боцевски, с.р.

736.

Врз основа на член 20 став 1 и 27-а од Законот за користење и располагање со стварите на државните органи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 8/05 и 150/07), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 17.03.2009 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА ПРЕСТАНОК И ДАВАЊЕ НА КОРИСТЕЊЕ
НА НЕДВИЖНА СТВАР НА НУ „МУЗЕЈ“ - КУМАНОВО

Член 1

Со оваа одлука на досегашниот корисник Јавното претпријатие за стопанисување со пасишта-Скопје му престанува користењето на недвижната ствар – земјиште со површина од 361.828 м2 евидентирана во Имотниот лист бр. 1, Катастарски парцели бр. 49, 314 дел 1, 332, 335, 337, 338, 487, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 497, 498 и 543, Катастарска општина Кокино, сопственост на Република Македонија.

Член 2

Недвижната ствар од член 1 на оваа одлука се дава на трајно користење без надомест на Националната установа „Музеј“ – Куманово.

Член 3

Примопредавањето на недвижната ствар опишана во членот 1 од оваа одлука, да се изврши меѓу досегашниот корисник Јавното претпријатие за стопанисување со пасишта –Скопје и новиот корисник Националната установа „Музеј“ – Куманово, во рок од 30 дена од денот на влегувањето во сила на оваа одлука.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 19-1175/1
17 март 2009 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
Ивица Боцевски, с.р.

737.

Врз основа на член 91 алинеја 10 од Уставот на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр.52/91) и член 31 од Законот за надворешни работи („Службен весник на Република Македонија“ бр.46/06 и 107/08) Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 17.03.2009 година донесе

О Д Л У К А
ЗА ОТВОРАЊЕ НА ПОЧЕСЕН КОНЗУЛАТ НА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО РЕПУБЛИКА
ТУРЦИЈА, СО СЕДИШТЕ ВО АНТАЛИЈА

Член 1

Република Македонија отвора Почесен конзулат во Република Турција, со седиште во Анталија.

Член 2

Се задолжува Министерството за надворешни работи да ја спроведе оваа одлука.

Член 3

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр.19-1181/1
17 март 2009 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
Ивица Боцевски, с.р.

738.

Врз основа на член 91 алинеја 10 од Уставот на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 52/91) и член 31 од Законот за надворешни работи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 46/06 и 107/08) Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 17.03.2009 година донесе

О Д Л У К А
ЗА ОТВОРАЊЕ НА ПОЧЕСЕН КОНЗУЛАТ НА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО РЕПУБЛИКА
ИНДИЈА СО СЕДИШТЕ ВО КОЛКАТА, ДРЖАВА
ЗАПАДЕН БЕНГАЛ

Член 1

Република Македонија отвора Почесен конзулат во Република Индија, со седиште во Колката, држава Западен Бенгал.

Член 2

Се задолжува Министерството за надворешни работи да ја спроведе оваа одлука.

Член 3

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр.19-1206/1
17 март 2009 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
Ивица Боцевски, с.р.

739.

Врз основа на член 36 став 3 од Законот за Владата на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр.59/00, 12/03, 55/05, 37/06, 115/07, 18/08 и 82/08), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 17.03.2009 година донесе

О Д Л У К А
ЗА ФОРМИРАЊЕ НА МЕЃУРЕСОРСКА ГРУПА ЗА
ИЗРАБОТКА НА НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЈА НА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ЗА ОСТВАРУВАЊЕ НА
ЦЕЛИТЕ НА АЛИЈАНСАТА НА ЦИВИЛИЗАЦИИ

Член 1

Со оваа одлука се формира Меѓуресорска група за изработка на национална стратегија на Република Македонија за остварување на целите на Алијансата на цивилизации и се определуваат нејзините задачи, начинот на работа и составот.

Член 2

Меѓуресорската група за изработка на национална стратегија на Република Македонија за остварување на целите на Алијансата на цивилизации се формира како оперативно национално координативно тело во Република Македонија согласно условите и критериумите за членство на Република Македонија во Алијансата на цивилизации.

Член 3

Меѓуресорската група ќе биде раководена од државниот секретар на Министерството за надворешни работи на Република Македонија, а ќе се состои од претставници од:

- Министерството за надворешни работи,
- Министерството за образование и наука,
- Министерството за култура,
- Министерството за труд и социјална политика,
- Министерството за внатрешни работи,
- Генералниот секретаријат на Владата на Република Македонија,
- Секретаријат за европски прашања,
- Секретаријат за спроведување на Рамковниот договор,
- Агенцијата за млади и спорт,
- Комисијата за односи со верските заедници и религиозните групи и
- Советот за радиодифузија на Република Македонија.

Член 4

Меѓуресорската група изработува национална стратегија на Република Македонија за остварување на целите на Алијансата на цивилизации, која содржи проекти преку кои Република Македонија ќе ги реализира обврските од своето членство во Алијансата на цивилизации во период од две години.

По реализацијата на стратегијата, Меѓуресорската група во ист состав ќе продолжи со прилагодување и дополнување на националната стратегија за остварување на целите на Алијансата на цивилизации во Република Македонија и во наредниот период.

Член 5

Меѓуресорската група ќе достави Нацрт-национална стратегија до Владата на Република Македонија на усвојување и ќе поднесува извештај за својата работа еднаш во две години.

Член 6

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр.19-1220/1
17 март 2009 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
Ивица Боцевски, с.р.

740.

Врз основа на член 3, а во врска со член 2, став 2 од Законот за сметање на времето („Службен весник на Република Македонија“ бр. 17/96 и 16/97) и член 36, став 3 од Законот за Владата на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија бр. 59/00, 12/03, 55/05, 37/06, 115/07, 19/08 и 82/08), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 24.03.2009 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ДЕНОТ И МОМЕНТОТ НА ВОВЕДУВАЊЕТО И ДЕНОТ И МОМЕНТОТ НА ЗАВРШУВАЊЕТО НА ЛЕТНОТО СМЕТАЊЕ НА ВРЕМЕТО ВО 2009 ГОДИНА

1. Летното сметање на времето во 2009 година започнува на 29 март во 02h 00min 00s, така што со поместување за еден час напред времето во 02h 00min 00s се смета како 03h 00min 00s.

2. Летното сметање на времето во 2009 година се завршува на 25 октомври во 03h 00min 00s, така што со поместување за еден час назазад времето во 03h 00min 00s се смета како 02h 00min 00s.

3. Часот кој на 25 октомври 2009 година, поради поместувањето за еден час назазад се појавува двапати помеѓу 02h 00min 00s и 03h 00min 00s се означува - првиот пат како час 2А, а вториот пат како час 2Б.

4. Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 19-1285/1
24 март 2009 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
Ивица Боцевски, с.р.

741.

Врз основа на член 16 од Законот за игрите на среќа и за забавните игри („Службен весник на Република Македонија“ бр. 10/97, 54/97, 13/01, 2/02 и 54/07), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 17.03.2009 година, одобри

**ИЗМЕНУВАЊЕ НА ЛИЦЕНЦА
ПОД БР.19-6528/1 ОД 21.10.2007 ГОДИНА ИЗДАДЕНА НА ДРУШТВОТО ЗА СПОРТСКИ АКТИВНОСТИ „БУНДЕС СПОРТ БЕТ“ ДОО СКОПЈЕ ЗА ПОСТОЈАНО ПРИРЕДУВАЊЕ НА ПОСЕБНАТА ИГРА НА СРЕЌА „ОБЛОЖУВАЊЕ НА СПОРТСКИ НАТПРЕВАРИ“**

1. Во Лиценцата под бр. 19-6528/1 од 21.10.2007 година издадена на Друштвото за спортски активности „Бундес Спорт Бет“ ДОО Скопје за постојано приредување на посебната игра на среќа „Обложување на спортски натпревари“, во точката 2 зборовите: „ул. „Наум Наумовски Борче“ бр. 61 во Скопје“ се заменуваат со зборовите: „ул. „Маршал Тито“ бр. 64 во Велес“.

2. Ова изменување на Лиценца се објавува во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 19-1192/1
17 март 2009 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
Ивица Боцевски, с.р.

742.

Врз основа на член 16 од Законот за игрите на среќа и за забавните игри („Службен весник на Република Македонија“ бр. 10/97, 54/97, 13/01, 2/02 и 54/07), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 17.03.2009 година, одобри

**ИЗМЕНУВАЊЕ НА ЛИЦЕНЦА
ПОД БР.19-263/1 ОД 20.01.2008 ГОДИНА НА ДРУШТВОТО ЗА ПРОИЗВОДСТВО, ТРГОВИЈА И УСЛУГИ „АСТРА ЕЛЕКТРОНИК КОМПАНИ“ ДОО СКОПЈЕ ЗА ПОСТОЈАНО ПРИРЕДУВАЊЕ НА ПОСЕБНИ ИГРИ НА СРЕЌА ВО АВТОМАТ КЛУБ**

1. Во Лиценцата под бр. 19-263/1 од 20.01.2008 година издадена на Друштвото за производство, трговија и услуги „АСТРА ЕЛЕКТРОНИК КОМПАНИ“ ДОО Скопје, во точката 2 зборовите: „Профитен центар Хотел Холидеј Ин, Скопје“ се заменуваат со зборовите: „ул. Маршал Тито бр. 44 во Гевгелија“.

2. Ова изменување на Лиценца се објавува во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 19-1213/1
17 март 2009 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
Ивица Боцевски, с.р.

743.

Врз основа на член 16 од Законот за игрите на среќа и за забавните игри („Службен весник на Република Македонија“ бр. 10/97, 54/97, 13/01, 2/02 и 54/07), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 17.03.2009 година, одобри

**ИЗМЕНУВАЊЕ НА ЛИЦЕНЦА
ПОД БРОЈ 19-6277/1 ОД 9.10.2007 ГОДИНА, ИЗДА-
ДЕНА НА ДРУШТВОТО ЗА ТРГОВИЈА, ОБЛО-
ЖУВАЊЕ И ПРИРЕДУВАЊЕ НА ИГРИ НА СРЕ-
ЌА „РЈБ-СЛОТ“ ДОО ИЗВОЗ-УВОЗ СКОПЈЕ ЗА
ПОСТОЈАНО ПРИРЕДУВАЊЕ НА ПОСЕБНИ ИГРИ
НА СРЕЌА ВО АВТОМАТ КЛУБ**

1. Во Лиценцата под бр. 19-6277/1 од 9.10.2007 година, издадена на Друштвото за трговија, обложување и приредување на игри на среќа „РЈБ-СЛОТ“ ДОО извоз-увоз Скопје за постојано приредување на посебни игри на среќа во автомат клуб, во точката 3, зборот „два“ се заменува со бројот „4“.

2. Ова изменување на лиценца се објавува во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 19-1262/1
17 март 2009 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
Ивица Боцевски, с.р.

744.

Врз основа на член 16 од Законот за игрите на среќа и за забавните игри („Службен весник на Република Македонија“ бр. 10/97, 54/97, 13/01, 2/02 и 54/07), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 17.03.2009 година, одобри

**ИЗМЕНУВАЊЕ НА ЛИЦЕНЦА
ПОД БРОЈ 19-7003/1 ОД 09.01.2009 ГОДИНА ИЗ-
ДАДЕНА НА ДРУШТВОТО ЗА ТРГОВИЈА И УС-
ЛУГИ „АПЕКС МК“ ДОО СКОПЈЕ ЗА ПОСТО-
ЈАНО ПРИРЕДУВАЊЕ НА ПОСЕБНИ ИГРИ НА
СРЕЌА ВО АВТОМАТ КЛУБ**

1. Во Лиценцата под број 19-7003/1 од 09.01.2009 година, издадена на Друштвото за трговија и услуги „АПЕКС МК“ ДОО Скопје, во точката 3 бројот „30“ се заменува со бројот „26“.

2. Ова изменување на Лиценца се објавува во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 19-1263/1
17 март 2009 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
Ивица Боцевски, с.р.

745.

Врз основа на член 5 од Законот за Владата на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 59/00, 12/03, 55/05, 37/06 115/07, 19/08 и 82/08), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 17.03.2009 година, донесе

**ДЕЛОВНИК
ЗА ДОПОЛНУВАЊЕ НА ДЕЛОВНИКОТ ЗА РАБОТА
НА ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**

Член 1

Во Деловникот за работа на Владата на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 38/01, 98/02, 9/03, 47/03, 64/03, 67/03, 51/06, 5/07, 15/07, 26/07, 30/07, 58/07, 105/07, 116/07, 129/07, 157/07, 29/08, 51/08, 86/08 и 144/08) во член 59 став (1) точка 7 по зборот „водостопанство“ се става записка и се додаваат зборовите: „хидрометеоролошките работи“.

Член 2

Овој деловник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 19-1165/1
17 март 2009 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
Ивица Боцевски, с.р.

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОДБРАНА

746.

Врз основа на член 62-в став 3 од Законот за одбрана („Службен весник на Република Македонија“ бр. 42/01, 5/03, 58/06 и 110/08), министерот за одбрана донесе

**ПРАВИЛНИК
ЗА КРИТЕРИУМИТЕ ЗА ОЦЕНУВАЊЕ НА
СПОСОБНОСТ НА ГРАЃАНИТЕ ЗА ВОЕНА
СЛУЖБА**

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат критериумите за оценување на способност на граѓаните за воена служба за доброволно служење на воениот рок (во натамошниот текст: граѓанинот) во Армијата на Република Македонија (во натамошниот текст: Армијата).

Член 2

Граѓанинот се смета за способен за воена служба доколку не е болен или нема телесна мана, недостаток или повреда предвидена со Списокот на болестите, телесните мани, недостатоците и повредите за оценување на здравствената способност за воена служба даден во Прилог бр.1.

Член 3

Критериумите за оценување на способноста на граѓанинот, го опфаќаат обемот, начинот и содржината на лекарските и други прегледи и психолошките испитувања.

Врз основа на наодите од извршените лекарски и други прегледи и психолошки испитувања, Воено лекарската комисија на Министерството за одбрана, формирана од министерот за одбрана, ја оценува способноста на граѓанинот за воена служба.

Член 4

Утврдување на способноста на граѓаните, опфаќа:

1. утврдување на состојбата и функционалната способност на органските системи, органи и сетила: горни екстремитети со рамен појас (ГЕ), долни екстремитети со карличен појас (ДЕ), внатрешни и други органи во склоп на општата состојба (ОС), сетила за вид (О), сетила за слух и рамнотежа (У), централен и периферен нервен систем (НП);

2. утврдување на психофизичките функции: општа интелектуална способност (Г) и емоционална – социјална зрелост (Е) и

3. утврдување и евидентирање на патолошки состојби и растројства кои се изразени и влијаат на способноста за воена служба.

Член 5

Со лекарските и други прегледи и психолошки испитувања на граѓанинот се утврдуваат нормалните и паталогските состојби на органските системи, органите и сетилата и психичката функција, од кои што можно е да се констатира состојба без никакви знаци на растројства на функцијата на органите и системите, или состојба со знаци на тешки и најтешки растројства на функцијата на органите и системите.

Оценката за способност на граѓанинот за воена служба во Армијата се донесува и во зависност од психолошките резултати, односно од вредноста на Г 4 и Е 5, што е еднакво на оценка способен за воена служба.

Член 6

За граѓанинот, кај кој состојбата на органските системи, органите и сетилата и психофизичките функции е без никакви знаци на растројства на функцијата на органите и системите, во соодветните документи се внесува оценка “способен за воена служба“, а за граѓанинот кај кој состојбата на органските системи, органите и сетилата и психофизичките функции е со знаци на тешки и најтешки растројства на функцијата на органите и системите, во соодветните документи се внесува оценката “неспособен за воена служба“.

1. Лекарски и други прегледи и психолошки испитувања

Член 7

Лекарските и други прегледи и психолошки испитувања на граѓаните, се вршат на организиран начин согласно План за извршување на лекарските и други прегледи и психолошки испитувања (во натамошниот текст: Планот), донесен од надлежната организациона единица во Министерството за одбрана, врз основа на апликациите на граѓанинот кој се јавил во Одделенијата за одбрана во Министерството за одбрана.

Надлежната организациона единица во Министерството за одбрана, доставува до Воено лекарската комисија на Министерството за одбрана изводи од Планот и списоците на граѓаните за извршување на лекарските и други прегледи и психолошки испитувања, за донесување на соодветна оценка за способност на граѓанинот за воена служба.

На лекарски и други прегледи и психолошки испитувања, граѓанинот со себе е потребно да носи: лична карта или патна исправа за идентификација и здравствена книшка.

Одделението за одбрана каде што граѓанинот се води во воената евиденција, на истиот му издава упатница за систематски специјалистички преглед (образец СнСл-24-VII) и здравствен картон.

2. Обем на прегледите и испитувањата

Член 8

Способноста на граѓанинот за воена служба, се утврдува со општо медицински систематски преглед кој опфаќа; утврдување на целокупната здравствена состојба (на органските системи, органите и сетилата), психолошките испитувања, лабораториски прегледи и антрополошки мерења, а по потреба се вршат и дополнителни специјалистички прегледи и испитувања.

Член 9

Психолошкото испитување опфаќа утврдување на психофизичките функции од член 4 точка 2 на овој правилник и видот и степенот на душевните растројства по метода на групно и индивидуално испитување.

Член 10

Лабораториските прегледи опфаќаат испитувања на крвта и урината. Испитувањето на крвта опфаќа: седиментација на еритроцитите, ниво на хемоглобинот, број на еритроцитите, број на леукоцитите, билирубини, шеќер, уреа и креатинин, а кај зголемената количина на билирубин во крвта се одредува и нивото на трансаминазите.

Урината се испитува со скрининг метода (реагенс трака), а по потреба се врши и преглед на седимент.

Член 11

Антрополошките испитувања на физичките и функционалните способности опфаќаат: основни антрополошки мерења на висината во стоечки став, маса, обем на гради и процена на физичката функционална способност.

Со испитувањата од став 1 на овој член, се мери и крвниот притисок и пулсот по оптоварување од 20 склекови за 40 секунди, во ритам на метроном по фрејеров текст, како и времето потребно за негово нормализирање.

3. Содржина на прегледите и испитувањата

Член 12

Општо медицинскиот систематски преглед се состои од општи лекарски преглед, земање на анамnestички податоци значајни за оценка на способноста, разговор со граѓанинот и осознавање на неговото мислење за здравствената способност. Се гледа неговиот општ физички изглед, неговата развиеност, исхранетост и психофизичка зрелост, се врши анализа на наодите од антрополошкото мерење и групното психолошко тестирање.

Физичката развиеност се оценува согласно Нормите на физичката развиеност на граѓаните кои се дадени во Прилог бр. 2, а исхранетоста се оценува според Табелата на отстапување на вистинската од идеалната

телесна маса, а капацитетот на белите дробови се оценува според Табелата на стандардите просечни вредности на виталниот капацитет (во натамошниот текст: ВК), дадена во Прилог бр.3 и форсираниот експириумски волумен во секунда (во натамошниот текст: ФЕБ1), даден во Прилог бр.4.

Со преглед на главата се утврдува конфигурацијата, болната осетливост на параназалните шуплини и излезите на мозочните нерви, како и евентуалните промени на меките и коскените делови на главата и лицето.

Со преглед на вратот се утврдува неговата подвижност, изгледот и однесувањето на големите крвни садови, големината и позицијата на штитната жлезда.

Со преглед на очите се анализира, наодот и оценката на функционалниот статус на сетилото за вид, се интерпретираат наодите од прегледот со орторејтер, а по потреба се врши и офталмолошки преглед.

Со преглед се анализира функционалната состојба на сетилата за слух и мирис, се анализира наодот од аудиометрија, а по потреба се врши и оториноларинголошки преглед.

Со преглед на вилиците и забите се контролира бојата и изгледот на лигавицата на усната празнина, уреденоста и функцијата на виличниот зглоб, бројот на кариозни и пломбирани заби и заби што недостасуваат.

Со преглед се утврдува изгледот и бојата на кожата и видливите лигавици, се врши напација на регионалните лимфни жлезди (вратни, аксиларни, ингвинални).

Со преглед на рбетниот столб, со палпација и со ударна перкусија се испитува слободната подвижност во сите насоки, се бара и цени евентуално посилено изразена лордоза, сколиоза, кифосколиоза, а во долниот дел се бара постоење на спина бифида и дермоидна циста.

Со преглед на градниот кош се цени подвижноста, симетричноста, а се обрнува внимание и на постоење на евентуални посилено изразени деформации на градниот кош.

Со преглед на кардиоваскуларниот систем се врши увид на наодите добиени при антропометриското испитување (фреквенција на пулсот, височина на крвниот притисок), се врши аускултација и се обрнува внимание на ритмот, фреквенцијата, квалитетот на тоновите и постоење на евентуални шумови и други слушни феномени, а по потреба се врши и специјалистички преглед кај кардиолог.

Со преглед на белите дробови со перкусија и аускултација се испитува подвижноста на белодробните бази, карактерот на белодробниот звук, постоење и патолошки слушни феномени, а по потреба се врши и специјалистичко испитување кај пнеумофтизиолог или пулмолог.

Со преглед на стомакот се обрнува внимание на постоење на лузни и резистенции на стомачниот сид, се врши палпација на црниот дроб и слезинката.

Со преглед на мочните и полните органи се врши суксија на бубрежните ложи, се прегледува надворешниот отвор препуциумот и уретрата. Се врши преглед на скротумот и тестисите и на аналната ревија.

Со преглед на рацете се обрнува внимание на изгледот, еднаквоста, подвижноста, функционалноста, постоењето на вродени деформитети или стекнати недостатоци.

Со преглед на нозете се обрнува внимание на изгледот (О и Х нозе), еднаквост (да нема скратување), да има способност за активно движење, постоење на вродени и стекнати недостатоци, а посебно се обрнува внимание на постоење на проширени вени или други трофички промени на кожата.

Со основен невропсихијатриски преглед се обрнува внимание на акомодацијата и конвергенцијата на зениците, излезите на кранијалните нерви, се испитуваат рефлексите, мускулатурата, вегетативните реакции, а по потреба се врши и невропсихијатриски преглед.

За граѓаните на доброволно служење на воениот рок од женски пол покрај прегледите од ставовите 3-17 на овој член се врши и гинеколошки преглед.

4. Заклучна оценка

Член 13

По извршениот општ медицински систематски преглед, а врз основа на наодите на извршените лекарски и други прегледи и психолошки испитувања, се утврдува заклучна оценка за способноста на граѓанинот за воена служба, и тоа:

1. “способен за воена служба”, (состојба без никакви знаци на растројства на функцијата на органите и системите) и

2. “неспособен за воена служба”, (состојба со знаци на тешки и најтешки растројства на функцијата на органите и системите).

Член 14

Наодите од лекарските и други прегледи и психолошките испитувања се внесуваат во здравствениот картон на граѓанинот.

Воено лекарската комисија на Министерството за одбрана донесува и наод, оценка и мислење за оценување на здравствената способност на граѓанинот за воена служба, од кој еден примерок се доставува до надлежната организациона единица во Министерството за одбрана.

Член 15

Прилозите бр. 1, 2, 3 и 4 се составен дел на овој правилник.

Член 16

Со денот на влегување во сила на овој правилник престанува да важи Правилникот за критериумите за оценување на здравствената способност за воена служба на регрутите („Службен весник на Република Македонија“ бр. 79/02).

Член 17

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 01-2200/1
24 март 2009 година
Скопје

Министер за одбрана,
Зоран Коњановски, с.р.

Прилог бр.1

СПИСОК
на болестите, телесните мани, недостатоците и
повредите за оценување на здравствената способност на
граѓаните за воена служба

ОБЈАСНЕНИЈА КОН СПИСОКОТ НА БОЛЕСТИТЕ

Кон заглавието:

1) точка: за болестите, телесните мани и недостатоците што се во одделни точки означени со свез-дичка (*) се дадени посебни објасненија;

2) називот на болестите: групите и шифрите се дадени по Меѓународна статистичка класификација на болестите и сродните здравствени проблеми (десетта ревизија), шифрите се отпечатени во заграда по насловот на групата, односно називот на болеста;

3) органскиот систем, органот или сетилото се означени со кратенка, според одредбите од Правилникот;

4) оценката на состојбата е запишана според одредбите од Правилникот;

5) оценката на способноста за воена служба е дадена според одредбите од Правилникот.

1.3, 1.4. и 1.5. Под инактивна туберкулоза се подразбира излечена туберкулоза, доколку од преста-нокот на лекувањето поминала една година. Во оваа група спаѓа и примарно инактивна, порано нелекувана туберкулоза, доколку со сите расположиви дијагностички постапки се докаже инактивноста на лезиите.

Оштетувањето на функцијата на белите дробови се докажува со измрсени вредности на „мала спирографија“ во однос на табеларната вредност и вредноста на гасовите на артериската крв во мирување и при оптоварување.

Оштетувањето на функцијата на белите дробови од лесен степен: $BK = 80\% - 65\%$ и/или ако вредноста на остварениот процент FEV_1/BK поделена со теориската вредност FEV_1/BK (табеларна вредност) изнесува $89\% - 70\%$.

Оштетувањето на функцијата на белите дробови од среден степен: $BK = 64\% - 50\%$ и/или ако вредноста на остварениот процент FEV_1/BK поделена со теориската вредност FEV_1/BK (табеларна вредност) изнесува $69\% - 50\%$.

Оштетувањето на функцијата на белите дробови од тежок степен: BK помал од 50% и/или ако вредноста на остварениот процент FEV_1/BK поделена со теориската вредност FEV_1/BK (табеларна вредност) изнесува помалку од 50% . Наодот на патолошките вредности на гасовите на артериската крв во мирување или под оптоварување. За патолошките вредности се сметаат: PaO_2 под $9,3$ kPa (70 mm Hg), SaO_2 под 94% и $PaCO_2$ над 6 kPa (45 mm Hg).

Наведените објасненија за оштетувањето на функцијата на белите дробови важат и за болестите на респираторниот систем наведени во точ. 58.166 и 179 до 185.

3.2. Оцената „способен“ се дава ако од потполното излекување поминале три години.

5.2. Оцената „способен“ се дава ако од времето на смирувањето на болеста поминале четири години.

5.3, 5.5 и 5.6. Оцена треба да се дава според утврдената деформација и соодветната точка.

Точка	НАЗИВНА БОЛЕСТА	Органски систем, орган или сетило	Оцеина на состојбата	Оцена на способноста за воена служба
I	2	3	4	5
1. ОДРЕДЕНИ ИНФЕКТИВНИ И ПАРАЗИТСКИ БОЛЕСТИ (A00-B99)				
1 *	А.ТУБЕРКУЛОЗА (А 15- А 19)			
	Туберкулоза на белите дробови (А 15, - А 19) Активна:	ОС	1	Неспособен
	1. Новооткриена			
	2 Хронична, рецидивирачка, бациларна	ОС	1	Неспособен
	Инактивна:			
	3. Без оштетувања или со оштетување на функцијата на белите дробови од лесен степен	ОС	4	Способен
2.	4. Со оштетување на функцијата на белите дробови од среден степен	ОС	1	Неспособен
	5. Со оштетување на функцијата на белите дробови од тежок степен	ОС	1	Неспособен
	Друга респираторна туберкулоза (А 16.0)			
2.	1. Туберкулоза на слузницата на носот, грлото и гркланот	ОС	1	Неспособен
	2. Туберкулозен плевритис со излив (еднострано или обострано) (А 16.5)	ОС	1	Неспособен
3.*	Туберкулоза на рбетниот мозок и на централниот нервен систем (А 17 КАктивна	НП ОС	1	Неспособен
	Инактивна:			
	2. Без последици	НП ОС	4	Способен
3.*	3. Со утврдени трајни последици	НП ОС	1	Неспособен
	Туберкулоза на цревата, перитонеумот и на мезеритеријалните жлезди (А18.3)	ОС	1	Неспособен
5.*	Туберкулоза на коските и зглобовите(А18.0)	ГЕ ДЕ ОС	1	Неспособен
	1. Еволутивна форма на заболувањето без оглед на локализацијата			
	Инактивна форма:			
5.*	На долгите коски	ОС ГЕ ДЕ	4	Способен
	2. Без функционални оштетувања			
5.*	3. Со функционално оштетување или со разни потешки деформации	ОС ГЕ ДЕ	1	Неспособен

5.9. Со функционално оштетување на зглобовите да се дава оцена „неспособен“.

6. Дијагнозата на туберкулозата на урогениталните органи мора да биде документирана со наод на туберкулозен бацил во мочта или со хистолошки наод на извадениот заболени орган.

7.2, 7.4, 7.6. и 7.9. Ако од активното туберкулозно заболување поминале три години, се смета дека туберкулозата е инактивна - залечена.

7.6. Способноста се одредува според функцијата на видот.

7.8. и 7.9. Туберкулозата на меките ткива мора да се докаже бактериолошко-хистолошки. Таа обично е секундарна па оцената се дава според исходот на локалното и примарното заболување.

8. Под дисеминирана туберкулоза на повеќе серозни мембрани се подразбира зафаќање со туберкулозен процес, освен на плеврата, и на другите серозни мембрани.

9. Да се види објасниение под т.Г.

1	2	3	4	5
5.*	Кратки коски 4. Без функционални оштетувања	ОС ГЕ ДЕ	1	Неспособен
	5. Со функционално оштетување	ОС ГЕ ДЕ	1	Неспособен
	6. На рбетни пршлени	ОС	1	Неспособен
	Туберкулоза на зглобовите 7: Еволутивна форма	ОС	1	Неспособен
	Инактивна форма: 8. Без функционални оштетувања	ГЕ ДЕ ОС	1	Неспособен
	9. Со функционално оштетување	ГЕ ДЕ ОС	1	Неспособен
6.*	Туберкулоза на урогениталниот систем (А 18.1) 1. Активна	ОС	1	Неспособен
	2. Инактивна	ОС	1	Неспособен
7.*	Туберкулоза на другите органи (А18.0) На кожата (А 18.4) 1. Активна	ОС	1	Неспособен
	2. Инактивна	ОС	4	Способен
	На Лимфните жлезди: (А 18.2) 3. Активна	ОС	1	Неспособен
	4. Инактивна	ОС	4	Способен
	На органите на видот: (А 18.5) 5. Активна	О	1	Неспособен
	6. Инактивна	О	4	Способен
	7. На срцевото кесе (А 18.8)	ОС	1	Неспособен
	На меките ткива на усната празнина: 8. Активна	ОС	1	Неспособен
	9. Инактивна	ОС	4	Способен
8.*	Дисеминирана туберкулоза на повеќе серозни мембрани (А 19)	ОС	1	Неспособен
9.*	Инактивна туберкулоза на белите дробови, Подоцнешни последици на туберкулозата на белите дробови, плеврата и нивно лекување (В 90) 1. Без оштетување или со оштетување на функцијата на белите дробови од лесен степен	ОС	1	Неспособен

17 и 20. Ако заболувањето настанало во текот на служењето на воениот рок, се оценува со оцена „неспособен“.

18.2. Се определува оцената „неспособен“.

18.5.и 18.6. Оцената се дава според состојбата и функцијата на зафатените органи и соодвстанта точка.

18.6. Се вклучуваат: прогресивна парализа, табес дорзалис, генсрализирана пареза и други форми на сифилис ЦНС.

19. Се вклучуваат сите локализации и сите стадиуми на гонореја.

21. Актуен вирусен хепатис мора да биде утврден во болничко-клиничка установа. Ако со современи анализи во болница-клиника се исклучи заболување на црниот дроб, а потоа може се оцени за способен. Ако клинички и биохемиски се утврдат промени што укажуваат на оштетување на функцијата на црниот дроб, лицата се упатуваат во болница заради утврдување на правата природа на болеста и давање на конечна оцена на способноста за воена служба.

22. H i V позитивност потврдени во СВЗ или во цивилни здравствени установи предвидени за конфирмација на H i V позитивност.

1	2	3	4	5
9.*	2. Со оштетување на функцијата на белите дробови од среден степен	ОС	1	Неспособен
	3. Со оштетување на функцијата на белите дробови од тежок степен	ОС	1	Неспособен
16.	Б. БАКТЕРИСКИ БОЛЕСТИ (А 30- А 49)			
	Лепра (А30)	ОС	1	Неспособен
17.*	Гноен менингитис (А39) 1. Непосредно после заболувањето	НП ОС	1	Неспособен
	2. Со утврдени трајни последици	НП ОС	1	Неспособен
18.*	В. ИНФЕКЦИИ ГЛАВНО СО СЕКСУАЛЕН НА ЧИН НА ПРЕНЕСУВАЊЕ (А50-А63)			
	1. Конгентитален сифилис (А50)	ОС	1	Неспособен
	2. Ран сифилис-примарен (А51,0)	ОС	1	Неспособен
	3. Ран сифилис-секундарен (А51,3-А51,4)	ОС	1	Неспособен
	4. Латентен сифилис (А5,15) (А51,5)	ОС	1	Неспособен
	5. Кардиоваскуларен сифилис (А52,1)	ОС	1	Неспособен
	6. Сифилис на централниот нервен систем (А52,1)	ОС	1	Неспособен
19.*	Гонореја (А54.0) Акутна и хронична	ОС	4	Способен
20.*	Г. ЗАБОЛУВАЊА ПРЕДИЗВИКАНИ ОД ВИРУСИ			
	Серозен менингитис-менингоенцефалитис (А80-А89) 1. Потешки клинички форми	НП ОС	1	Неспособен
	2. Со утврдени трајни последици	НП ОС	1	Неспособен
21.*	Акутен вирусен хепатитис (В15-В17) Прележано инфективно воспаление на црниот дроб	ОС	1	Неспособен
22.*	Н i V инфекции (В 20-В24) 1. Без опортунистички инфекции и тумори Н i V позитивни	ОС	1	Неспособен
	2. Со опортунистички инфекции и (или) тумори	ОС	1	Неспособен

23.1.Повеќето форми на дерматофитии од типот трихофитии, во кои се забројуваат и епидермофитиите се дава оцека „неспособен“.

23.2.Неспособност се одредува врз основа на клиничко паразитолошко испитување.

24.Габичко заболување на белите дробови мора да биде верифицирано со миколошки преглед на извадок од ткиво на белите дробови или содржина од белите дробови добиена со аспирациска биопсија.

25. Се вклучуваат:

- ехинококоза,
- хидатидна болест,
- хидатидоза.

А. Оцената за малигни неоплазми зависи од природата, големината и локализацијата на туморот (хистолошки доказан), како и од функционалните нарушувања на органите-системите што ги зафаќа малигниот тумор.

41. Се вклучуваат малигните неоплазми на:

- усната (C00 - C00,9(-јазикот (ОЛ-002)
- плунковната жлезда (C08)
- непцата (C05)
- дното на усната празнина (C04)
- другите делови на усната празнина (C05)
- орофаринксот (C10)
- назофаринксот (C11)
- хипофаринксот (C13)
- фаринксот (C14)

42. Се вклучуваат малигните неоплазми на:

- хранопроводникот(C15)
- желудникот (C16)
- тенкото црево (C17)
- дебелото црево (C18)
- ректумот и ректосигмоидниот премин (C19)
- црниот дроб (C22)
- жолчното кесе и жолчните патишта (C23)
- панкреасот(C25)
- перитонеумот (C28)

43. Се вклучуваат малигните неоплазми на:

- носот, носните празнини, средното уво и акцесорните синуси (C30- C31) - ларинксот(C32)
- трахејата, бронхиите и белите дробови (C33- C34)
- плеврата (C38.4)
- медијастинумот (C38.3)
- другите респираторни органи (C39)

1	2	3	4	5
23*	Д. МИКОЗИ (В 35-В 49)			
	Габични заболувања на кожата (В 36) 1. Дерматофити	ОС	1	Неспособен
	2. Габични заболувања на влакнатиот дел на главата	ОС	1	Неспособен
24*	Габични заболувања на белите дробови (В37-В49)	ОС	1	Неспособен
25*	Ѓ. ХЕЛМИНТИЈАЗИ (В 65-В83) Ехинококоза (В67) Ехинококсни цисти на црниот дроб 1. Неоперирани	ОС	1	Неспособен
	Оперирани 2. Без оштетување на функцијата на црниот дроб	ОС	1	Неспособен
	3. Со оштетување на функцијата на црниот дроб	ОС	1	Неспособен
	Цисти на белите дробови (В 67.1) 4. Неоперирани	ОС	1	Неспособен
	Оперирани 5. Без оштетување или со оштетување на функцијата на белите дробови од лесен степен	ОС	4	Способен
	6. Со оштетување на функцијата на белите дробови од среден степен	ОС	4	Способен
	7. Со оштетување на функцијата на белите дробови од тежок степен	ОС	1	Неспособен
	8. Рецидивирачки цисти на белите дробови	ОС	1	Неспособен
	И. НЕОПЛАЗМИ (СОО- D 48)			
41.*	А. МАЛИГНИ НЕОПЛАЗМИ (СОО-С 97)			
	Малигни неоплазми на усната празнина и фаринксот (СОО-С14)	ОС	1	Неспособен
42.*	Малигни неоплазми на дигестивните органи и на перитонеумот (С 15-С 26)	ОС	1	Неспособен
43.*	Малигни неоплазми на респираторниот систем (С30-С39)	ОС У	1	Неспособен

44. Се вклучуваат малигните неоплазми на:
- коските (C 40)
 - врзивното и другото меко ткиво (C 41)
45. За малигниот меланом од кој и да е степен се дава оцена „ неспособен"
47. Се вклучуваат малигните неоплазми на:
- простата (C 61) -тестисите (C 62)
 - другите машки генитални органи (C 63)
 - мочното бабуле (C 67)
 - уринарните органи: бубрезите, бубрежната карлица, уретерот и др. (C 64)
49. Се вклучуваат малигните неоплазми на:
- мозокот (C 71)
 - другите делови на нервниот систем: кранијалните нерви, мозочната мембрана, рбетниот мозок и мембраната на рбетниот мозок (C 72)
50. Се вклучуваат малигните неоплазми на: (C 73-C 75)
- тироидната жлезда
 - другите ендокрини жлезди
51. Се вклучуваат малигните неоплазми:
- лимфосарком и сарком на ретикуларните клетки (C 85)
 - ходжкиновата болест (C 81)
 - други неоплазми на лимфното ткиво (C 83)
 - мултипли миелом (C 90)
 - лимфоидна леукемија (C 91)
 - мијелоидна леукемија (C 92)
 - моноцитна леукемија (C 93)
 - други леукемии и полицитемија вера (C 94)

Б. Оцената за бенигните неоплазми зависи од природата, големината, локализацијата, можноста за хируршки зафат и влијанието на функцијата на органот-системот, односно на естетскиот изглед.

56. Се вклучуваат бенигните неоплазми на:
- усната празнина и фаринксот (D 10)
 - носот, носната празнина, средното уво и акцесорните синуси (D 14.0)
 - ларинксот (D 14.1)
 - трахејата (D 14.2)
 - кожата (D22-D 23)
57. Се вклучуваат бенигните неоплазми на други делови на дигестивниот систем:
- на хранопроводникот (D 13.0)
 - на желудникот (D 13.2)
 - на тенкото и дебело црево со ректумот (D 13.3)
 - на црниот дроб и жолчните патишта (D 13.4)
 - на панкреасот и перитонеумот со ретроперитонеално ткиво (D 13.6)
58. Се вклучуваат бенигните неоплазми на:
- бронхиите и белите дробови (D 14.3)
 - плеврата (D 14.4)
 - медијастинумот (D 15.2)

58.2, 58.3. и 58.4. Види објасниение Ад1.

1	2	3	4	5
44*	Малигни неоплазми на коските и врзивното ткиво (C40-C41)	ОС	1	Неспособен
45*	Малигни неоплазми на кожата (C43-C44) 1. Со поволен тераписки исход	ОС	4	Способен
	2. Со поголема деструкција на ткивото и метастази	ОС	1	Неспособен
46	Малигни неоплазми на дојката и на женските полни органи(C50иC51-C58)			Неспособен
47*	Малигни неоплазми на генитоурнарните органи (C 60-C 68)	ОС	1	Неспособен
48	Малигни неоплазми на окото (C 69)	О	1	Неспособен
49*	Малигни неоплазми на мозокот и на нервниот систем-оперирани и неоперирани (C 70 -C 72)	ОС НП	1	Неспособен
50*	Малигни неоплазми на ендокрините жлезди (C73-C75)	ОС	1	Неспособен
51*	Малигни неоплазми на лимфното и хематопоетското ткиво(C81-C 96)	ОС	1	Неспособен
56*	Б. БЕНИГНИ НЕОПЛАЗМИ (D 10-D 36)			
	Бенигни неоплазми на усната празнина и фарингсот, носот, носната празнина, средното уво и аксесорните синуси, ларингсот, трахејата и кожата рiО, D1 1, D14).	ОС У	4	Способен
	1. Кои прават естетски и функционални пречки и можат да се отстранат оперативно без последици			
	2. Кои поради својата големина можат да предизвикуваат помали субјективни и функционални пречки	ОС У	4	Способен
57*	3. Кои предизвикуваат појаки субјективни естетски и функционални пречки а со операција настануваат поголеми дефекти	ОС У	1	Неспособен
	Бенигни неоплазми на други делови на дигестивниот систем P12-D13)	ОС	4	Способен
58*	1. Кои незначително ја смекаваат функцијата, а не можат да се отстранат оперативно			
	2. Кои значително ја смекаваат функцијата, а не можат да се отстранат оперативно	ОС	1	Неспособен
58*	Бенигни неоплазми на градниот кош (неоперирани и оперирани) (D14-D15) 1. Неоперирани	ОС	1	Неспособен
	Оперирани:			
	2. Без оштетување или со оштетување на функциите на белите дробови од лесен степен	ОС	4	Способен
	3. Со оштетување на функцијата на белите дробови од среден степен	ОС	1	Неспособен
	4. Со оштетување на функцијата на белите дробови од тежок степен	ОС	1	Неспособен

59. Се вклучуваат бенигните неоплазми на:

- коските и рскавицата(D 15)
- мускулното и врзивното ткиво, освен лимфотот(D 21)

60.2. и 60.3. Се вклучуваат бенигните неоплазми на утерусот, овариумот и другите делови на женските генитални органи

61. Се вклучуваат бенигните неоплазми на:

- машките полни органи (D 29)
- бубрезите и другите мочни органи (D 30)

6.2. Оцената зависи од големината, локализацијата и оштетувањето на функцијата на видот, како и од можноста за оперативно лекување на бенигниот тумор.

63. Се вклучуваат бенигните неоплазми на мозокот, краниалните нерви (и оптичките), мозочните мембрани, рбетниот мозок и мозочната мембрана

Оцената зависи од големината, природата, локализацијата на туморите, како и од функционалните нарушувања што тие ги предизвикуваат. Природата на туморите се докажува хистолошки.

64. Се вклучуваат бенигните неоплазми на:

- тимусот (D 15.0)
- епифизата (D 35.4)
- хипофизата (D 35.2)

65. Се вклучуваат бенигните неоплазми на останатите локализации:

- липом
- фибром
- невус
- хемангиом

65.2. Хемангиомите и невусите, од поголемо пространство на деловите на телото на кои лесно доаѓа до повредување (притисок, носење на облека) се оценуваат по оваа точка.

1	2	3	4	5
59*	Бенигни неоплазми на коските, рскавиците и на меките ткива (D16) 1. Кои се ограничени и не рецидивираат	ГЕ ДЕ ОС	4	Способен
	2. Кои се инфилтративни и рецидивираат	ОС ГЕ ДЕ	1	Неспособен
60*	Бенигни неоплазми на дојката и женските полни органи 1. ДојкаP24)		4	Способен
	Женски полни органи (D 25-D 28) 2. Без функционални нарушувања или со полесни функционални нарушувања		4	Способен
	3. Со потешки функционални нарушувања		1	Неспособен
61*	Бенигни неоплазми на уrogenиталните органи (D 29-D 30) 1. Кои незначително ја смеќават функцијата, а можат да се отстранат оперативнo	ОС	4	Способен
	2. Кои значително ја смеќаваат функција, а не можат да се отстранат оперативнo	ОС	1	Неспособен
62*	Бенигни неоплазми на окото (D 31)	О	4 1	Способен Неспособен
63*	Бенигни неоплазми на мозокот и на другите делови на нервниот систем (D 32-D 33) 1. Оперирани, без функционални нарушувања	ОС НП	4	Способен
	2. Оперирани, со функционални нарушувања	ОС НП	1	Неспособен
	3. Иноперабилни поради локализацијата, со функционални нарушувања	ОС НП	1	Неспособен
64*	Бенигни неоплазми на ендокрините жлезди Р 34-D 35) 1. Оперирани, без нарушувања на функцијата	ОС	4	Способен
	2. Неоперирани	ОС	1	Неспособен
65*	Други бенигни тумори (D 36) 1. Фиброми, липоми, невуси и ограничени ангиоми	ОС	4	Способен
	2. Опсежни ангиоми и невуси	ОС	1	Неспособен

66. Под полесни форми на анемија се подразбираат анемиите со вредности на еритроцити меѓу $3,0 \times 10^{12}/l$ до $3,5 \times 10^{12}/l$ хемоглобин меѓу 100-120 g/l, што можат да се корегираат со лекување. Освен намалена феремија, треба да биде намалена и концентрацијата во железото на еритроцитите.

66.2. На лице кој има анемија со упорен тек и арегенеративен карактер, која не се корегира трајно на спроведено лекување, со број на еритроцити под $3,0 \times 10^{12}/l$ и хемоглобин под 90 g/l, му се дава оценка „неспособен“.

67.2. и 67.3. Се утврдува врз основа на намален број на тромбоцитите, слаба ретракција на коагулумот и наод со зголемен број на непродуктивни мегакариоцити во коскената срж.

70.2. Под хронична рецидивирачка саркоидоза се смета ако болеста трае подолго од 2 години и ако покрај лекувањето промената на белите дробови или на другите органи не се повлекуваат или рецидивираат после прекинувањето на терапијата, или од почетокот белодробните промени имаат карактер на фиброзни лезии (III стадиум).

70.3. Состојба на излечена саркоидоза подразбира ако исчезнале сите клинички и радиолошки знаци на болеста.

1	2	3	4	5
/// БОЛЕСТИНА КРВТА И НА КРВОТВОРНИТЕ ОРГАНИИ ОДРЕДЕНИ ЗАБОЛУВАЊА ШТО ГО ЗАФАЌААТИМУНИОТМЕХАНИЗАМ (D 50- D 77)				
66*	Хронимна малокрвност (D 50) 1. Полесна форма - Сидеропенична (D50) - Хемолитична-стекната (D 55- 0 5) - симптоматска (Д 63)	ос	1	Неспособен
	2. Пернициозна анемија од типот Adonson-Biermer (D 51)	ос	1	Неспособен
	3. Анемии отпорни на терапија -сидеропенична - хемолитична - апластична (D 60-D 64)	ос	1	Неспособен
67*	Коагулациони дефекти, пурпура и други хеморагични состојби (D 65- D 69) 1. Од алергијска етиологија	ос	1	Неспособен
	Идиопатска тромбоцитопенија (M. Werhof) 2. Со ретки и оскудни крварења (D 69-P 69,3)	ос	1	Неспособен
	3. Со чести и обилни крварења	ос	1	Неспособен
	4. Хемофилии и други тешки облици на коагулопатии со чести крварења (D 66- D 68)	ос	1	Неспособен
68	Сленектомии (D 73.0) 1. По повреда	ос	4	Способен
	2. Ефикасна спленектомија поради: - Конгенитална сфероцитоза (D 52- D 53) - M. Werhof (D 82.0)	ос	4	Способен
ОДРЕДЕНИ ЗАБОЛУВАЊА ШТО ГО ЗАФАЌААТ ИМУНИОТ МЕХАНИЗАМ P-80-D89)				
69	Нарушување на имунитетот 1. Нарушување на имунитетот со учество на имунитетниот механизам-секундарни имуно дефиценции	ос нп	1	Неспособен
	2. Нарушување на метаболизмот на плазма протеините: Валдестром, моноклонска парапротеинемија и други парапротени немии	ос	1	Неспособен
70*	Саркоидоза 1. Активна, новооткриена, локализирана на лимфните јазли или во белите дробови	ос	1	Неспособен
	2. Хронична, рецидивирачка или со вонбелодробна локализација	ос	1	Неспособен
	3. Состојба по излекувана саркоидоза	ос	4	Способен

71-74. Ендокрините заболувања, како и благите и непотполно изразени форми на ендокрини заболувања и болести на метаболизмот се дијагностицираат во болничко-клинички установи или во специјалистичко-ендокринолошки амбуланти.

71. Се вклучуваат:

- проста гушавост-струма
- нетоксична нодуларна гушавост

72.2. Во случаите на хипогонадизам, што со рана терапија се доведени во состојба на целосна реми-сија, за време на воената служба се спроведува супституциона терапија.

73.5. Дебели во појак степен се обврзниците чија телесна маса е поголема од идеалната за повеќе од 30% (според нормите дадени во прилогот 4 на Правилникот).

74. Под хипербилирубинемија се подразбира состојба со билирубин во крвта поголем од 20,5 микромоли/литар, што е потврдено и при повторен преглед по три дена или подоцна, но со иста метода и техника на испитувањето.

Кај лицата со хипербилирубинемија до 34,2 микромоли/литар и позитивни анамнестички податоци или клинички наоди треба да се извршат дополнителни испитувања - SGOT, SGPT, HbsAg, а кај воените обврзници со хипербилирубинемија преку 34,2 микромоли/литар/ да се извршат поликлички и лабораториски испитувања; на директен и вкупен билирубин, SGOT, SGPT, серумско железо, HbsAg, периферна крвна слика, ретикулоцити и урина, како и други испитувања, зависно од анамнестичките податоци и клиничкиот наод.

Кај лицата кај кои клиничките и биохемиските наоди упатуваат на оштетување на црниот дроб потребно е клиничко испитување со биопсија на црниот дроб. Доколку воениот обврзник не се согласи на биопсија на црниот дроб, типот на заболувањето-оштетувањето на црниот дроб да се утврди со вообичаени неинвазивни методи.

Оцената на способноста се дава зависно од резултатите на клиничкото, биохемиското, хематолошкото и хистолошкото испитување.

74.1. Лице со перзистентна функционална некоњугирана хипербилирубинемија до 51,3 микромоли/литар, без знаци на функционално или хистолошко оштетување на црниот дроб се огласуваат за способни за воена служба.

74.2. Лицата со разни форми на перзистентна функционална некоњугирана хипербилирубинемија над 51,3 микромоли/литар се оценуваат за привремено неспособни на три години од првиот преглед. Доколку оваа хипербилирубинемија се одржува и по тоа време, оцената зависи од клиничкото испитување и може да биде „ограничено способен“ (ако нивото на билирубинот е до 102,6 микромоли/литар) или „неспособен“ (ако нивото на билирубинот е преку 102,6 микромоли/литар).

74.3. Дијагнозата се поставува по комплетно болничко-клиничко испитување. Разни докажани форми на хемо литички состојби, што доведуваат до хипербилирубинемија се оценуваат во зависност од хематолошкиот наод, според точ. 66.1 и 66.3.

1	2	1	3	5
<i>IV. ЕНДОКРИНИ, НУТРИТИВНИ И МЕТАБОЛИЧНИ БОЛЕСТИ (Е 00- Е 90)</i>				
71*	Заболувања на штитната жлезда (Е00-Е 07) Обична струма:	ОС	4	Способен
	1. Која не е следена со механички пречки на крвотокот и дишењето	ОС	1	Неспособен
	2. Која е следена со умерени механички пречки на крвотокот и дишењето, со можност за оперативно отстранување	ОС	1	Неспособен
	3. Која со своите размери му смета на носењето војничка облека или е следена со трајно нарушување на срцевата и респираторната функција	ОС	1	Неспособен
72.*	Нарушувања на функцијата на штитната жлезда: 4. Хипертиреоза (Е05) и хипотиреоза (Е01)	ОС	1	Неспособен
	Болезни на другите ендокрини жлезди: 1. Следни заболувања:	ОС	I	Неспособен
	- шеќерна болест (Е10-Е14)			
	- потешка форма на спонтан хипогликемија (Е15-Е16)			
73*	- хиперпаратиреодизам и хипопаратиреодизам (Е20-Е-21)	ОС	4	Способен
	- заболувања на хипофизата, акромегалија, хипопитуита-ризам, дијабетис инсипидус (Е22)	ОС	1	Неспособен
	- хронични заболувања на надбубрежните жлезди со знаци на хиперадренокортицизам и хипоадренокортицизам (Е 25- Е 27)	ОС	1	Неспособен
	Хипогонадизам (Е 25)	ОС	4	Способен
74*	2. Благ или непотполно изразен хипогонадизам	ОС	1	Неспособен
	3. Изразен хипогонадизам	ОС	1	Неспособен
	Други метаболитички нарушувања	О	1	Неспособен
	1. Генопатии: албинизам, порфирија и др. (Е 70.3)	ОС	1	Неспособен
73*	2. Нарушување на метаболизмот на порфиринов-акутна (инте-митентна), фамилијарна, хепатична и латентна порфирија (Е 80)	ОС	4	Способен
	Гихт примарен (клинички манифестиран)-урично заболување на зглобовите и бубрезите (Е 79) 3. Полесни форми, без оштетување на функцијата на зглобовите или на бубрезите	ОС	1	Неспособен
	4. Потешки форми, со оштетување на зглобовите или на бубрезите	ОС	1	Неспособен
	Згоеност во појак степен (Е 66)	ОС	1	Неспособен
74*	5. Без циркулаторни и респираторни пречки	ОС		Неспособен
	6. Со изразени циркулаторни и респираторни пречки	ОС	4	Способен
	Хипербилирубинемия (Е 80)	ОС	1	Неспособен
	1. Од 20,5 до 51,3 микромоли по литар	ОС	1	Неспособен
74*	2. Над 51,3 микромоли по литар	ОС	1	Неспособен
	Коњугирана (Е 80.6)	ОС	1	Неспособен
74*	3. Тип Dubin-Johnson, Роторов синдром	ОС	1	Неспособен

83. Мислењето и предлогот на оцената за способност се дава по амбулантно-поликлиничка тимска обработка или обработка во болничко-клиничка установа, во која се утврдуваат видот, формата и квалитетот на абнормалноста, со користење на медицинска документација.

83.2. Се вклучуваат:

- акутна недиференцирана шизофренија
- неозначено
- индуцирана психоза
- други неоргански психози

84. За давање предлог на оцена за способност потребно е покрај психолошко-психијатриско испитување и амбулантно-поликлиничка тимска обработка да се користат и податоци за евентуалното социопатско однесување (прекршоци, кривични дела и др.) во граѓнството и во АРМ, односно командите на единиците.

84.1. и 84.2. Ако се во прашање само изразени црти на наведените нарушувања се дава оцена „способен“, а ако е во прашање нарушување на личноста оцена „неспособен“.

84.3. Ако се изразени само црти на емоционална незрелост, кои побитно не влијат врз неговото однесување, се дава оцена „способен“.

85.1. Мислењето и предлогот на оцена за способност за воена служба се дава во амбулантно-поликлиничка тимска обработка или обработка во болничко-клиничка установа со користење на медицинската документација.

85.2. Се оценуваат ситуационо предизвиканите нарушувања, и тоа така што на оние кои не изразуваат нарушувања на личноста и кај кои постои можност за излекување или битно закрепнување им се дава оцена „способен“, а на оние кои при постојната реакција имаат и одредени проблеми во структурата на личноста - оцена „неспособен“.

86. За оние кај кои дошло до структурни промени, според степенот на промените на органите-системите, мислење дава специјалист во рамките на соодветна специјалност, така што оцената може да биде „неспособен“ доколку промените на органите-системите се од таква природа да не се предвидува подобрување.

87. Оцената се дава врз основа на амбулантно-поликлиничка или болничко-клиничка тимска процена на нарушувањата на личноста. Сексуалните настраници, освен хомосексуалноста, се разгледуваат на ист начин како нарушувањата на личноста.

88.1. Нарущувањата на однесувањето и другите нарушувања што се јавуваат по земањето на алкохол и опијанувањето, а се повторуваат повеќе пати и покрај преземените мерки, се оценуваат по оваа точка. Оцената се дава по амбулантно-поликлиничка и болничко-клиничка обработка.

88.2. Мислењето и предлогот за отецена „неспособен“ го дава специјалист-невропсихијатар по болничко-клиничко (интердисциплинарно) испитување.

88.3. На лицата кои покажуваат знаци на физичка и психичка зависност и оние кои имаат проблеми во адаптацијата им се дава оцена „неспособен“.

1	2	3	4	5
V. ДУШЕВНИ РАСТРОЈСТВА И РАСТРОЈСТВА ВО ОБНОСКИТЕ (F 00 - F-99)				
83*	Психози 1. Функционални психози: - шизофренија (F-20 - F 29) - манично-депресивна психоза f 30-F 39) - параноја и др. F 22 (F 22.0)	НП	1	Неспособен
	2. Реактивни психози: - шизофрена (F20-F 29) - депресивна (F 30-F 39) - параноидна и др. (F 20.0)	НП	1	Неспособен
	3. Органски психози: - алкохоличарски (F 10) - инфекциозно-токсични (F11-F19) - метаболчни и др. (F1 1-F19)	НП	1	Неспособен
84*	Нарушување на структурата на личноста f 60-F 69) 1. Параноидни, афективни, шизоидни, експлозивни, хистерични и др.	НП	4 1	Способен Неспособен
	2. Нарушување на личноста со преобладајќи манифестации на социопатија и асоцијални манифестации (асоцијални и антисоцијални психопатии)	НП	4 1	Способен Неспособен
	3. Други нарушувања на личноста(незрела личност, емоционална незрела личност и др.)	НП	4	Способен
85*	Неврози (F 48) 1. Јадровни неврози (хистерични, фобични, опсесивно-компулзивни и др.)	НП	1	Неспособен
	2. Актуелни и ситуациони неврози	НП	4 1	Способен Неспособен
86*	Растројствата на физиолошки функции предизвикани од психички чинители: кардиоваскуларни, респираторни, гастроинтестинални и др. (F 50)	ОС НП	4 1	Способен Неспособен
87*	Сексуални настраности и нарушувања f 52)	НП	1	Неспособен
88*	Алкохолизам и наркоманија f 10-F19) Хроничен алкохолизам (F10.2) 1. Претоксикоманска фаза	НП	1	Неспособен
	2. Токсикоманска фаза	НП	1	Неспособен

88.4. На лица кај кои постојат знаци на физичка зависност им се дава оценка „неспособен“, без оглед на тоа дали постојат знаци на заболување на внатрешните органи. Секоја зависност се оценува како нарушување на личноста. Водечка дијагноза треба да биде нарушување на личноста.

89.1. Ако се работи за нарушување кое може да се сфати како симптом на јадровна невроза, кој а сериозно го нарушува комуницирањето, по амбулантно-поликлиничко или болничко-клиничко испитување се дава оценка „неспособен“. Ако станува збор за осамен симптом кој го смеќава успешното комуницирање се дава оценка „ограничено способен“ а за активности што бараат јасен и течен говор-оценка „неспособен“: Во сите останати случаи се дава оценка „способен“:

89.2. Мислење и предлог на оценка на способноста за воена служба се дава по амбулантно-поли-клиничка тимска обработка или обработка во болничко-клиничка установа, при користење на податоци од единицата. Ако станува збор за нарушувања кои можат да се земат како составен дел на јадровната невроза се дава оценка „Неспособен“.

89.3. Во случај нарушувањето да предизвикува невозможност за адекватно комуницирање се дава оценка „Неспособен“ во рамките на невротските нарушувања, а во останатите случаи -оценка „способен“.

90. Мислење и предлог на оценка на способноста за воена служба дава специјалист-невропсихијатар

Во случај тегобите да се намалуваат или губат по советување и помош на лекар се дава оценка „способен“. Ако советувањето не доведе до резултати се дава оценка „неспособен“.

91. Мислење и предлог на оценка на способноста за воена служба се дава по амбулантно-поликлиничка тимска обработка или обработка во болничко-клиничка установа, со што се утврдува потеклото на заболувањето и неговата невротска „суперпозиција“. Доколу од повредата односно оштетувањето поминале повеќе од две години, а нарушувањата не дозволуваат нормално функционирање се дава оценка „Неспособен“.

92. Степенот на душевната заостанатост се утврдува со психолошки и психијатриски наоди.. По исклучок, кога е во прашање јасно изразена тешка и длабока душевна заостанатост, оцената на способност може да се утврди со процена на невропсихијатар или лекар по ошта медицина, односно врз основа на соодветна медицинска документација.

92.1. На лицата со ова ниво на интелигенција им се дава оценка „способен“.

92.2. Се изразува како лесна намалена способност за учење, решавање на посложени проблеми и ситуации, како и совладување на сложени форми на воена обука, поради што може да биде намалена и способноста за критичко мислење и постапки.

92.3. Се изразува како нападно намалена способност за учење, мислење и сфаќање на животните ситуации. Изразени се тешкотии во совладувањето на наставата за прв степен на образование.

97.1. Се вбројуваат:

- менингитис
- енцефалитис, миелитис и енцефаломиелитис, со задолжителен ЕЕГ наод и евоцирани потенцијали;
- интракранијален и интраспинален апсес,
- флебитис и тромбофлебитис на интракранијалните венозни синуси
- доцни последици на интракранијален апсес или пиогени инфекции
- други хередитирани и фамилијарни болести на нервниот систем
- паралисис агитанс
- други екстрапирамидални заболувања и ненормални движења
- спиноцеребрални заболувања
- болести на моторниот неврон, со задолжителен електроминеурографски наод,
- други болести на рбетниот мозок ,
- заболување на автономниот нервен систем,
- мултипли склероза со примена на мултимодални евоцирани потенцијали

1	2	3	4	5
88*	3. Склоност кон дроги-наркофилија f 10.2)	НП	1	Неспособен
	4. Наркоманија (F 10)	НП	1	Неспособен
	5. Епизодично експесивно опивање	НП	1	Неспособен
89*	Посебни симптоми (F 90-F 98) 1. Нарушувања на говорот (тепкање, дизартрија)	НП	4 1	Способен Неспособен
	2. Енуреза, психогено условена	НП	1	Неспособен
	3. Други посебни симптоми: - тикови, - психомоторни нарушувања, - специфични нарушувања на сонот и др. - Церебрална дизритмија	НП	4 1	Способен Неспособен
90*	Поминливи ситуациони нарушувања f 43) 1. Акутна стресна реакција <F 43.0)	НП	4 1	Способен Неспособен
	2. Реакција на приспособување-краткотрајни и продолжени депресивни состојби f 06)	НП	1	Неспособен
91*	Специфични непсихотични душевни нарушувања: последици на повреди на мозокот, инфекции, интоксикации на ЦНС и др. (F43.9)	НП	1	Неспособен
92*	Душевна заостанатост (F 70-F 79) 1. Потпросечна интелигенција-тапи нормални (Q.80-90)	Г	4	Способен
	2. Душевна заостанатост на граница на нормално-тапи (IQ.75-79)	НП Г	1	Неспособен
	3. Лесна, умерена, тешка и длабока душевна заостанатост, слабоумни (IQ. под 75)	НП Г	1	Неспособен
VI. БОЛЕСТИНА НЕРВНИОТ СИСТЕМ				
97*	A. ЗАБОЛУВАЊА НА НЕРВНИОТ СИСТЕМ (G 00-G 90)			
	Органски заболувања на ЦНС кои оставаат трајни функ-ционални нарушувања: воспалителни, демиелијинациони, дегенеративни, херододегенеративни, поради нарушување на метаболизмот, паразитални, токсични, малформациони и др. (600- 680) 1. Дефинитивни резидуални состојби со помали функциона-лни нарушувања	НП ОС	1	Неспособен
	2. Со трајни функционални нарушувања на среден и појак степен	НП ОС	1	Неспособен

- други демијелинизациони болести на ЦНС
- церебрална спастична инфантилна парализа
- други паралитични синдроми
- мигрена
- каталепсија и нарколепсија со задолжителен ЕЕГ/холтер и ЕЕГ- наод,
- други состојби на мозокот
- други и неозначени заболувања на нервниот систем

97.2. Се подразбираат нарушувања каде што не може да се очекува подобрување, а постојат можности за натамошно напредување на болеста.

98.Задолжителен е електромионеурографски наод (ЕМНГ).

99.Се вбројуваат: генерализирана неконвулзивна, генерализирана конвулзивна, статус епилептикус и парцијална епилепсија.

Се утврдува со болничко-клиничко испитување, при задолжителен ЕЕГ-преглед.

Се прифаќаат како утврдени и оние случаи кои порано се докажани на невропсихијатриски клиници, ако поседуваат соодветна отпусна листа-писмо. Случаите на детски епилепсии се сметаат за излекувани ако по дванаесеттата година од животот немале напади, под услов во тој ист период да не примале антиепилептична терапија.

Мислење и предлог за оценка на способност дава само специјалист-невропсихијатар. За дијагностика на епилепсија потребно е да се исклучи цисти-церкоза.

Еден опсервиран епилептичен напад и позитивен ЕЕГ-наод (специфичен епилептичен потенцијал) се доволни за верификација на сигурна дијагноза на епилепсија и воведување на антиепилеп-тична терапија.

Кога постојат убедливи податоци за епилепсија (нападот не го опсервирало стручно лице) а ЕЕГ-наод е позитивен треба да се смета дека постои епилепсија и да се воведат антиепилептична терапија.

Кога податоците за епилептичниот напад се сигурни (нападот не е опсервиран) а ЕЕГ-наод е норма-лен или податоците за нападот се несигурни а ЕЕГ-наод е изменет потребна е опсервација и дваесетичетиричасовен ЕЕГ.

100.Се вбројуваат:

- оштетувања на тригеминусот
- оштетувања на фацијалисот
- оштетувања на другите кранијални нерви
- оштетувања на нервните корени и плексусот
- мононеуритис на горните екстремитети и мононеуритис мултиплекс
- мононеуритис на долните екстремитети
- херидитарна и идиопатска периферна невропатија
- инфламаторна и токсична невропатија

105. Во овие заболувања спаѓаат тешките хронични воспалителни или дегенеративни процеси на рабовите на капаците и врзаицата кои барат долготрајно лекување и значително ја смеќаваат функцијата на окото.

106.1.Способноста се одредува според точките кои се однесуваат на настанатите очни промени, на состојбата на функцијата на органите за вид (острина на видот, видно поле, поле на поглед, адаптација и др.).

106.2.На заболениите во различни стадиуми на еволуцијата на болеста им се дава оценка „неспособен“, а излечените се оценуваат според точките што се однесуваат на настанатите очни промени и острината на видот.

107.Се оценува со оценка „неспособен“.

108.Под јако упорно стеснување се подразбира стеснување кое јасно се изразува во сите околности, а не само повремено. Во заболувања, односно мани кои можат да предизвикаат такво стеснување спаѓаат на пример: атрезија на солзните точкици, стенози од појак степен или облитерации на одводниот систем на солзите, солзни фистули и др.

1	2	3	4	5
98	Мускулни заболувања од воспалителна, метаболична и друга природа, прогресивна мускулна дистрофија, конгенитална миотонија, дистрофична миотонија, миастенија гравис, прогресивна мускулна спинална атрофија и др. (G-10- G 59)	ОС НП	1	Неспособен
99*	Епилепсија (Е 40)	НП	1	Неспособен
100*	Заболувања на периферниот нервен систем (Е 60-Е 64) 1. Без функционални нарушувања и со полесни функцио-нални нарушувања	НП ОС	1	Неспособен
	2. Со умерени функционални нарушувања на нервите (или само на еден нерв) кои не ги нарушува битните функции	НП ОС	1	Неспособен
	3. Со потешки функционални нарушувања	НП ОС	1	1 Неспособен
VII. БОЛЕСТИНА ОКОТО ИНА АДНЕКСИТЕ (Н00-Н 59)				
104	Коњуктивитис верналис (Н10) 1. Полесна форма	О	4	Способен
	2. Потешка форма	О	1	Неспособен
105*	Тешки хронични заболувања на врзницата или рабовите на капациите на едното или обете очи (Н00-Н03)	О	1	Неспособен
106*	Трахом (Н02.0) 1. Полесна форма	О	4	Способен
	2. Потешка форма	О	1	Неспособен
107*	Воспалителни заболувања и состојби по повреда на окото: - кератитис (Н16) - склеритис (Н15) - иродоциклитис (Н20) - хориоретинитис (Н30) -увеитис - ретинитис (Н33) - - неуритис оптици и др. (Н46)	О	1	Неспособен
108*	Воспаление на солзната жлезда и на солзните водови (Н04)	О	1	Неспособен
109*	Рефракциони аномалии (Н52) 1. Кратковидост на едното или на обете очи преку една диоптрии или далековидост на едното или на обете очи преку две диоптрии. Острината на видот без корекција да не е помал од 0,7.	О	1	Неспособен

На лицата кои болуваат од хронично гнојно, еднострано или обострано воспаление на солзата кесична им се дава оценка „неспособен“ а во останатите случаи оценка „способен“.

109.1 до 109.7. Рефракција се одредува со скијаскопија при хоматропинска циклоплегија. Во случај на анизометрија, да се земе како мерило остријата на видот со корекционно стакло кое при бинокуларен вид објективно добро да се поднесува.

109.8. Под тешки и прогресивни последични миоптични промени во окото треба да се подразбираат: руптури (бруховиамембрана), крвни изливи во хориоретината во јак степен, опсежна рарефикација на пигментиот епител, атрофија на хориоретината, заден стафилом, упадлива стеснетост и издолженост на крвните садови на мрежницата, јако изразена цистозна дегенерација на мрежницата, јако изразена разредност на стаклестото тело со густ матности сл.

110. Под дефектен бинокуларен вид се подразбира непостоење на фузија или доколку стереоскопски вид е преку 400 испитан со орторејтер или со некоја друга метода.

110.1. Оценка се дава според остријата на видот.

111. На воените обврзници со диплопија, доколку се двојните слики присутни во подрачјето кое се наоѓа надвор од 20 аглени степени во однос на фиксационата точка, се дава оценка „ограничено способен“:

111.2. Доколку е парализа (пареза) на мускулот со диплопија, а состојбата е дефинитивна, без оглед на подрачјето каде што се наоѓа двојна слика се дава оценка „неспособен“. Кога заболувањето е во еволуција се дава оценка „неспособен“. При предлагањето на оценка за способност да се зема предвид и полето на погледот.

112.2. Доколку состојба е дефинитивна се дава оценка „неспособен“,

114. и 115. Оценка способност се дава по задолжително електрофизиолошко испитување (ЕРГ и др.).

1	2	3	4	5
109*	2. Прост кратковид астигматизам на едното или на обете очи со рефракција на едниот меридијан преку две диоптрии, или прост далековид астигматизам на едното или обете очи со рефракција на едното или обете очи преку две диоптрии	0	1	Неспособен
	3. Сложен кратковид астигматизам на едното или обете очи со рефракција на едниот меридијан преку две диоптрии или сложен далековид астигматизам на едното или обете очи со рефракција на едниот меридијан преку две диоптрии	0	1	Неспособен
	4. Кратковидост или далековидост на обете очи преку седум диоптрии	0	1	Неспособен
	5. Сложен кратковид или далековид астигматизам на обете очи кај кого разликата во рефракцијата меѓу два меридијани е поголема од четири ипол диоптрии	0	1	Неспособен
	6. Сложен далековид или кратковид астигматизам на двете очи со рефракција на еден меридијан преку седум диоптрии	0	1	Неспособен
	7. Прост или мешовит астигматизам на обете очи преку четири ипол диоптрии	0	1	Неспособен
	8. Кратковидност или кратковид астигматизам на обете очи со тешки и прогресивни последични промени на очното дно, без оглед на степенот на рефракцијата	0	1	Неспособен
110*	9. Анизометропија поголема од шест диоптрии	0	1	Неспособен
	Нарушување на мотилитетот на очите (H49-H50) 1. Придружен страбизам	0	1	Неспособен
111*	2. Хетерофории	0	1	Неспособен
	Парализи и парези на мускулите на очното јаболкце (H51) 1. Без диплопии	0	1	Неспособен
112*	2. Со диплопии	0	1	Неспособен
	Глауком (H40) очуларна хипертензија 1. Примарен глауком	0	1	Неспособен
113	2. Секундарен глауком на едното или обете очи	0	1	Неспособен
	Аблација на мрежницата или ретиношиза (H33)	0	1	Неспособен
114*	Идиопатска хемералопија (H53)	0	1	Неспособен

116. Овие случаи да се оценуваат исклучиво подетално специјалистичко испитување. Случаите со централна скотома да се ценат според острината на видот, согласно со точка 117. Под поголеми трајни дефекти во видното поле се подразбираат хемианопсии и поголеми парацентрални, апсолутни скотоми, чии најмал промер е поголем од 30° и поголеми периферни испади и депресии чиј најмал промер е поголем од 40° .

117. Означените острини на видот се однесуваат на вредностите постигнати со корекциони стакла. Острината на видот систематски се испитува со орторејтер, а алтернативно-со оптотипски таблички.

118. Способноста за распознавање на боите се испитува со орторејтер, псеудоизохроматски таблички по Ishihari или со аномалоскоп.

При одредувањето на должноста во одделни видови, родови и служби да се раководи со степенот на нарушувањето на колорниот вид.

120. При оценувањето на способноста со еднострана афакија, со сублуксација или луксација на сочивото како мерило да се земе острината на видот со оние корекциони стакла што при бинокуларен вид може субјективно да се поднесат.

121. и 122.1 При разгледувањето на оцената на способноста по овие точки да се земат предвид критериумите наведени во точ. 116 и 117 од кои исто така зависи оцената на способноста.

/	2	3	4	5
115.*	Тапеторетинална дегенерација (H35)	0	1	Неспособен
116*	Поголеми трајни дефекти во видното поле (H53-H54) 1. На едното око	0	1	Неспособен
	2. На двете очи	0	1	Неспособен
117*	Трајно намалување на острината на видот од функцио-нална природа или поради матност во прозрачни средини, промени на очното дно, во видниот пат или во оптичките центри: - амблиопија H 53 - матност на рожницата, леката и стаклестото тело (H25H28) - хориоретинитис (H30) - атрофија на видниот нерв и др. (H46)	0	1	Неспособен
	1. Острина на видот на едното око помала од 0,50, а на другото око поголема од 0,70	0	1	Неспособен
	2. Острина на видот на двете очи помала од 0,70	0	1	Неспособен
	3. Острина на видот на двете очи помала од 0,40	0	1	Неспособен
	4. Целосно слепило или намалување на острината на видот на едното око под 0,10 без оглед на острината на видот на другото око	0	1	Неспособен
118*	Растројства во распознавањето на бои (H53)	0	1	Неспособен
	1. Аномални дихромати и трихромати	0	1	Неспособен
	2. Дихромати	0	1	Неспособен
119*	3. Ахроматопсија	0	1	Неспособен
	Афакија стекната или псеудоафакија на едното или на двете очи (H27)	0	1	Неспособен
120*	Луксација или сублуксација на леките во едното или двете очи (H27)	0	1	Неспособен
121	Меѓусебно сраснување на капациите или капациите и очното јаболкце (H02-H03) Ако во помала мерка ја нарушува функција на очите:	0	1	Неспособен
	1. На едното око	0	1	Неспособен
	2. На двете очи	0	1	Неспособен
	Ако појакко ја нарушува функцијата на очите (острината на видот, видното поле или полето на погледот)	0	1	Неспособен
	3. На едното око	0	1	Неспособен
122*	4. На двете очи	0	1	Неспособен
	Трајна спуштеноост на горниот капак (H02-H03)	0	1	Неспособен
122*	1. Кои при хоризонтална положба на очното јаболкце делумно ја покрива зеницата на едното или двете очи	0	1	Неспособен

123. и 124. При оценувањето да се земат предвид само оние растројства кои можат да доведат до оштетување на очното јаболкце. Доколку овие промени предизвикуваат упорно солзење, оштетување на врзницата или рожницата, тогаш се оценуваат според точка 117.

124.2. На лице му се дава оцена „неспособен“ само ако по хируршки пат не може да се изврши корекција.

125. и 127. Оцена се дава по комплетното офталмошко испитување, земјаќи ја предвид острината на видот.

131. На лицата со хронично воспаление на средното уво им се дава оцена (независно од состојбата на слухот) поради штетното дејствување на метеоролошките услови. Доколку истовремено значително е оштетен слухот, се оценува согласно на точка 134.

132. Оцената за способноста кај растројствата на вестибуларната функција ја дава само оториноларингологот.

Во акутната фаза на заболувањето, со присуство на спонтан нистагмус и изразени вртоглавици, на воениот обврзник му се дава оцена „неспособен“ до една година, доколку покрај вестибуларното растројство постои и поголема загуба на слухот, се оценува според точка 134.

133. Оцената на способноста се утврдува врз основа на потврдата од клиничкото испитување со примена на аудитивно-евоцираните потенцијали и други неопходни тестови.

134. и 134.2. Под нормален слух се подразбира состојбата на тоналниот лиминарен аудиограм, каде што редукцијата на слухот на фреквенции од 500, 1000 и 2000 Hz е помала од 20 dB, а на 4000 Hz-помала од 40 dB.

Овде спаѓа: наглувост или глувост, настанати поради хронично воспаление на средното уво, состојби по воспаление на средното уво, тимпаносклероза, отосклероза, состојба по оперативни дофати: стапедектомија, радикална трепанација, тимпанопластика и сл. неуросензорални оштетувања на слухот, конгенитални мани и друго.

Просечна загуба на слухот претставува аритметичка средина на загуба на слухот на фреквенции од 500, 1000 и 2000 Hz, а се пресметува така што добиените вредности за репродукција на слухот во dB на 500, 1000 и 2000 Hz за воздушна крива на аудиограмот ќе се соберат и поделат со три.

134.3. Оцената „неспособен“ му се дава на лице кои на двете уши има просечна загуба на слухот поголем од 40 dB, а оштетувањето на слухот е од невросензоријален (перцептивен) тип.

134. 4 На лице му се дава, начелно, оцена „неспособен“. Оцена „способен“ му се дава доколку просечаната загуба на слухот на увото со подобар слух е помал од 30 dB, а на увото со послаб слух да не е поголем од 60 dB, и тоа ако оштетувањето на слухот е од кондуктивен тип.

1	2	3	4	5
122	2. Трајна или целосна спуштеност на горниот капак на едното или двете очи	0	1	Неспособен
123*	Лагофталмус на едното или двете очи (H02)	0	1	Неспособен
124*	Ентропијум, ектропиум (H02) 1. На едното око	0	1	Неспособен
	2. На двете очи	0	1	Неспособен
125*	Кератокопус на едното или двете очи (H18.6)	0	1	Неспособен
126	Недостаток на едно око (H55Q11)	0	1	Неспособен
127*	Нистагмус на окуларна генеза (H55)	0	1	Неспособен
<i>VIII. БОЛЕСТИНА УВОТО И МАСТОИДНИОТИЗРАСТОК (H60-H95)</i>				
131*	Хронично гнојно еднострано или обострано воспаление на средното уво (мезотимпанално, оситично, со холестеатом или со голема сува перфорација на ушното тапанче (H66-H75)	У	1	Неспособен
132*	Изолирани периферни вестибуларни растројства, со нор-мален или лесно редуциран слух: невронитис, вестибуларис, мениериформен индром, лабиринтропатија и др. Н 80-Н-83	У	1	Неспособен
133*	Глувонемост (H91.3)	У	1	Неспособен
134*	Наглувост и глувост (H90) 1. На едното уво просечната загуба на слухот до 50dB, а на другото слухот е нормален	У	4	Способен
	2. На едното уво просечната загуба на слухот е поголема од 55 dB, а на другото слухот е нормален	У	1	Неспособен
	3. На двете уши просечната загуба на слухот е до 50dB	У	1	Неспособен
	4. На едното уво просечната загуба на слухот е поголема од 50 dB, а на другото до 50dB	У	1	Неспособен
	5. На двете уши просечната загуба на слухот е поголема од 50 dB	У	1	Неспособен

141.Ревматична грозница се утврдува во болничко-клинички установи.

142.Се вклучуваат стекнати срцеви мани на:

- валвули на митрално устие -валвули на аорта
- митрални и аортални валвули
- на други ендокардијални структури

Дијагнозата на срцевата мана мора да биде поставена со определена спецификација на видот, а не само „vitium cordis". Дијагнозата мора да ја утврди кардиолог.

142.1.Како мана на срце, стекната од лесен тип се смета ако нема ЕКГ РТГ и ехокардиографски знаци за зголемување на срцевите структури, со уреден тест на оптоварување. Се решава болнички или поликлинички, од кардиолог.

142.2.Како стекната срцева мана од потежок степен се смета ако има знаци за зголемување на срцевите структури на ЕКГ, РТГ или ехокардиографија или знаци за срцева декомпензација.

143.Врдоени мани утврдува кардиолог како под точка 142.

144.Оцена за поволен и неповолен тераписки исход дава кардиолог како точка 142.

145.1. Сите недоволно дефинирани или гранични случаи треба да се упатат на преглед кај лекар-специјалист-кардиолог.

145.2 Под непостојано зголемување на крвниот притисок од потежок степен се подразбира зголемување на крвниот притисок преку 24,0 кРа за систолниот и (или) преку 13,3 кРа за дијастолниот.

Во оваа група спаѓаат и случаите од точка 145.1 со хиперинтензивно реагирање при оптоварување. Хиперинтензивно реагирање при оптоварување настанува кога при субмаксималниот тест на оптоварување ќе дојде до скок на вредноста на крвниот притисок преку 14,7 кРа за дијастолниот и преку 26,7 кРа за систолниот.

145.3.Трајно зголемување на крвниот притисок од полесен степен постои ако вредностите на систолниот крвен притисок за време на посматрање во стационарот се постојано на 24,0 Ра, а помали се од 26,7 кРа или ако вредностите на дијастолниот крвен притисок се постојано на 13,3 кРа, а се помали од 14,7 кРа. Овие случаи, без промена на срцето и крвните садови и без хипертензивно реагирање при оптоварување се оценуваат со оцената „способен" или „неспособен".

145.4. На лицата со трајно зголемување на крвниот притисок од потежок степен, во границите од точка 145.3, со постојана промена на срцето и крвните садови, а во случаите на наодот на фундус хипертоникус од гр. I и повисоко-и со хипертензивно реагирање при оптоварување, се дава оцена „неспособен".

На лицата со трајно зголемување на крвниот притисок од потежок степен, преку вредностите наведени во точка 145,3 , без постоење на промени на срцето и крвните садови, се дава оцена „неспособен":

145.Исхемичка болест докажана со ЕКГ, стрес тест, ехокардиографија или коронарографија.

1	2	3	4	5
135	Вродени и стекнати мани на надворешното и средното уво (H61,Q16-Q 17)	У	4	Способен
	1. Кои предизвикуваат помал естетски дефект			
	2. Кои претставуваат голем естетски дефект, со деформација на лицето	У	1	Неспособен
IX. БОЛЕСТИ НА ЦИРКУЛАТОРНИОТ СИСТЕМ (100-199)				
141*	Ревматска грозница:	ОС	1	Неспособен
	1. Без заболување на срцето (100)	ОС	1	Неспособен
	2. Со заболување на срцето (101)	ОС	1	Неспособен
	3. Рецидив на ревматска грозница	ОС	1	Неспособен
142*	Стеknати срцеви мани (105-109) 1. Од полесен степен	ОС	1	Неспособен
	2. Од потежок степен	ОС	1	Неспособен
143*	Вродени мани на срцето и големите крвни садови Q 20-Q 24) 1. Од полесен степен	ОС	1	Неспособен
	2. Од потежок степен	ОС	1	Неспособен
144*	Оперирани мани на срцето	ОС	1	Неспособен
	1. Оперирани вродени мани на срцето со поволен тераписки исход	ОС	1	Неспособен
	2. Оперирани вродени мани на срцето со неповолен тера-писки исход	ОС	1	Неспособен
	3. Сите оперирани стекнати мани на срцето	ОС	1	Неспособен
145*	Зголемување на крниот притисок (110-115)	ОС	4	Способен
	Непостојано зголемување на крвниот притисок: 1. Од полесен степен	ОС	1	Неспособен
	2. Од потежок степен	ОС	1	Неспособен
	Трајно зголемување на крвниот притисок: 3. Полесен степен, без промени на срцето, крвните садови и без хипертензивно реагирање при оптоварување	ОС	1	Неспособен
	4. Трајно потежок степен.	ОС	1	Неспособен
146*	1. Ишемична болест на срцето:	ОС	1	Неспособен

148. Доколку за време на еволутивната фаза на ревматска грозница и другите заболувања на срцето се утврдат извесни шумови од променлив карактер, од послаб интензитет или промени во квалитетот на срцевите тонови, тоа може да биде знак на еволутивен ендокардитис, наодите не треба веднаш да се сфатат како знак на дефинитивна срцева мана. тоа особено се однесува на систолниот шум, без оглед на неговата локализација.

149. Доколку по истекнувањето на привремената неспособност постојат знаци за хроничен миокардитис, оценка се дава според точка 150.

150. Хроничните заболување на миокардот мора да се утврдат во болничко-клиничка установа или во кардиолошка амбуланта врз основа на подолго набљудување, при што мора да постои соодветна документација.

150.1. Функционална способност на миокардот се оценува со ехокардиографија и ергометриски тест.

150.2. Оценка врши кардиолог како под точка 150. Високо истренирани лица можат да манифестираат синусна брадикардија и зголемен срцев волумен, забележливо нормално зголемување на срцето на РТГ, ЕКГ, ЕХО. и такви лица се оценуваат на индивидуална основа со неспособен.

151.1. Промени да се регистрирани на ЕКГ или Холтер во болничко-клиничка установа

151.2. Растројства на ритмот мора да се докажат во болничко-клиничка установа. Промените мора да се регистрирани во последните четири години во услови без терапија.

Здрави, високо-истренирани лица можат да имаат мултифокален ВЕС или кратки вентрикуларни тахикардии, со нормална прогноза и такви случаи се решаваат на индивидуална основа и можат да се оценат како способни.

При болест на синусен јазол потребно е да постои синусна пауза или асistolна во траење од 2,2 секунди.

152.3. Лице со митрален пролапс, без инсуфициенција, а со малигно растројство на ритмот и ако за тој период не се регистрира документирано повторување на аритмијата се оценува како под 152.2.

153. Се вклучуваат:

- церебрално крварење
- оклузија на прецеребрални артерии
- церебрална тромбоза
- други цереброваскуларни заболувања
- емболија и тромбоза на церебралните артерии

Оцената се дава според наодот на невролог.

1	2	3	4	5
147	Перикардитис од нетуберкулозна природа (130) 1. Без последици и со полесни последици, но без знаци на констриктивен синдром 2. Со знаци на констриктивен синдром	ОС ОС	1 1	Неспособен Неспособен
148*	Ендокардитис (133) 1. Ендокардитис без дефинитивно јасни срцеви мани во состојба на компензација 2. Бактериски ендокардитис со изразена срцева мана	ОС ОС	1 1	Неспособен Неспособен
149*	Прележан акутен миокардитис (140)	ОС	1	Неспособен
150*	Хронични заболувања на срцевниот мускул (142) 1. Лесно хронично оштетување на срцевиот мускул потврдено со ЕКГ, РТГ и ехакардиографија 2. Посилно изразено хронично заболување со знаци за проширување, попуштање и намалсна ЕФ	ОС ОС	1 1	Неспособен Неспособен
151*	Растројство на спроводливоста и ритмот, без знаци на оштетување на миокардот и без клиничките знаци на растројство на срцевата функција f 47-1 52) 1. СВЕС, ВЕС, АВ блок I, АВ блок II, тип МоБиЦ I, нодален ритам кој добро поднесува тест на оптоварување, блок на десната гранка, нецелосен блок на лева гранка, преекски танција 2. Пароксизмална тахикардија, преекситација со тахикардија, ВЕС (ЛОУН-III-IV), апсолутна аритмија, болест на синусен јазол, комплетен блок на лева гранка, бифасцикуларен блок, АВ, блок II Мобиц II, АВ, блок III.	ОС ОС	1 1	Неспособен Неспособен
152*	Пролапс на митрална валвула 1. Без клиничка манифестација на болеста 2. Со бенигни растојства на ритмот и мала митрална инсуфициенција 3. Со малигни растојства на ритмот и изразена митрална инсуфициенција	ОС ОС ОС	4 4 1	Способен Способен Неспособен
153*	Васкуларни заболувања на ЦНС со трајни невролошки функционални растројства (тромбоза, емболија, крварење и др.) (160-169) 1. Во помал степен 2. Во поголем степен	ОС НП ОС НП	1 1	Неспособен Неспособен

157. Дијагнозата, како и степенот на заболувањето, како и состојбата на функцијата на екстремитетите, треба да бидат установени во болничко-клиничка установа во која постојат соодветни услови за такви испитувања.

159. Воспаленија на длабоките вени од горните екстремитети со трајни последици (оток, трофични промени на кожата и др.) се оценуваат според точка 163.

159.4. За полесна идиопатска форма се дава оцена „способен“, а за потешка се дава оцена „неспособен“.

1	2	3	4	5
154	Аневризми на аортата или белодробната артерија, артериско-венски фистули на белите дробови (171-172)	ОС	1	Неспособен
155	Аневризми на периферните крвни садови (177) 1. Кои појакно не ја нарушуваат функцијата на крвотокот, а можат оперативнo да се отстранат.	ОС	1	Неспособен
	2. Кои појакно ја нарушуваат функцијата на крвоток, а не можат оперативнo да се отстранат, или ако состојбата по операцијата значително не се поправа	ОС	1	Неспособен
156	Вродени аномалии на крвните садови О, 25-Q 28) 1. Ангиоми помали од капиларен тип	ОС	4	Способен
	2. Ангиоми големи и лесно вулнерабилни, артериско-венски фистули на екстремитетот со оток и трофични промени	ОС	1	Неспособен
157*	Заболувања на периферните артерии (173) 1. Заболување на периферните артерии кои предизвикуваат умерени раствојство во крвотокот и функцијата на екстремитетите во полесен степен	ОС	4	Способен
	2. Облитерирачки процеси на периферните артерии, кои потешко ја нарушуваат функцијата на екстремитетите или доведуваат до видни трофични промени на нив Burger) 1731	ОС	1	Неспособен
158	Генерализиран васкулитис: polyarteritis nodosa, Vagenerova грануломатоза, хиперсензитивен васкулитис-есенцијална мешовита криоглобулинемија, M.Henosh-Schonlein, Behcetova болест и др. (M 30-M 36) 1. Полесна форма	ОС НП	1	Неспособен
	2. Потешка форма	ОС НП	1	Неспособен
159*	Проширување на вените на екстремитетите (83) 1. Проширување на вените, односно појакно изразени вени без варикозни јазли на потколеницата	ДЕ	4	Способен
	2. Појакно проширување на вените со варикси на колатералите и главното стеблоу.sarg^пае magnaе, кое се простира и на бутот	ДЕ	1	Неспособен
	3. Пигментација околу зглобовите со индурација на кожата, хроничен едем на кожата, атрофија на кожата, улкус со варикозитет, кои не можат да се отстранат со операција или со друго лечење	ДЕ	1	Неспособен
	4. Sundroma Raunaud (173.0)	ОС	1	Неспособен
160	Хемороиди (И84) 1. Кои можат да се излечат без последици или со полесна инсуфициенција на аналниот сфинктер	ОС	4	Способен

161.Варикокела во помал степен се јавува кај околу 40% момчиња во време на адолсценција, а подоцна спонтано се повлекува, поради што се дава оцена „способен“. Големите варикокели, кои остануваат како трајни, обично се последица на пречки во нормалната циркулација (секундарна). Такви варикокели не спаѓаат во оваа точка.

162.Оцената се дава според состојбата на екстремитетите (оток, трофични промени), како и спрема состојбата на кожата.

163.Оцената зависи од резултатот на клиничкото испитување. Во актутни случаи се дава оцена „неспособен“. Во хронични случаи со полесни функционални растројства се дава оцената „способен“, а со потешко оцената „неспособен“.

165.1.Под рецидивирачки акутен бронхитис подразбираме повторување на инфекцијата на дишните патишта на протрахираниот тек, следени со опструкција на дишните патишта, кој не ги исполнува критериумите за дијагноза на хроничен бронхитис и бронхијална асма, оцената „неспособен“.

165.2.Под тешки форми на воспаленија на белите дробови и белодробната плевра се подразбираат оние случаи чие лечење траело преку 30 дена, а регресијата не била целосна.

161.1.166.2 и 166.3. Дасе види објасниението: 1.3, 1.4. и 1.5.

166.4. Дијагнозата на болеста се утврдува клинички, радиолошки и преку фунциски тестови.

166.5.166.6.166.7.Дијагнозата на болеста мора да биде потврдена во специјализирана установа.

1	2	3	4	5
160	2. Хемороиди по неуспешни оперативни зафати со инсуфициенција на аналниот сфинктер	ОС	1	Неспособен
161*	Варикоксла (I 86)	ОС	4	Способен
162*	Елефантијаза на екстремитети и другите хронични едеми на екстремитетите како последица на промени на воените од воспаленија, без секундарни варикси, како и на едеми поради патеката на лимфата, според степенот на изразеноста и функционални пречки (87-188)	ОС ДЕ ГЕ	1	Неспособен
163*	Тромбоза на длабоките вени на екстремитетите {82)	ДЕ ГЕ	1	Неспособен
164	Белодробен тромбоемболизам (I 26)	ОС	1	Неспособен
Х. БОЛЕСТИНА РЕСПИРАТОРНИОТСИСТЕМ(Ј00-Ј 99)				
165*	Акутни респираторни заболувања (J00-J06 и J 20-J22) 1. Рецидивирачки акутен бронхитис	ОС	4	Способен
	2. Апсцс на белите дробови и тешки облици на воспаление на белите дробови и белодробната плевра со излив (J85 J 90)	ОС	1	Неспособен
166*	Хронични заболувања и последици од хронични заболувања на дишните патишта и белите дробови од нетуберкулозна природа Хроничен бронхитис (J 41,J42, J 44) 1. Без оштетување на функцијата на белите дробови	ОС	4	Способен
	2. Со оштетување на функцијата на белите дробови од лесен или среден степен	ОС	1	Неспособен
	3. Со оштетување на функцијата на белите дробови од тежок степен	ОС	1	Неспособен
	Емфизем на белите дробови (J43)	ОС	1	Неспособен
	4. Опструкциски и едностран емфизем	ОС	1	Неспособен
	5. Пневмокниоза (J 60-J 65)	ОС	1	Неспособен
	6. Болести предизвикани со органска прашина (екстринзичен алергиски алвеолитис) (J 67)	ОС	1	Неспособен
	7. Цистична фиброза на белите дробови (J 84.1)	ОС	1	Неспособен

168.1. Под полесни облици се подразбира асма без напади на душење во последните две години. Тука се вбројуваат и лицата со нормални радиолошки и функционални клинички наоди на белите дробови, кои изјавуваат дека боледуваат од асма, а немаат документација за лекување на асмата во последните две години.

Со бронхопровокациско тестирање се докажува помал степен на бронхна реактивност.

168.2. Под потежок облик на бронхијална асма се подразбира заболување кое се манифестира со чести напади на душење за време на воена служба, кое го опсервирал лекар. Оцената се дава по пократка хоспитализација. Во потешки облици на асма, со бронхопровокациско тестирање се докажува поголем степен на бронхна хиперактивност. Во потешки облици на асма може да се вброи и заболување за кое се поседува медицинска документација од специјализирана установа за континуирано лекување на болеста.

169.2. Озената и склеромот мора да се дијагностицираат во болничка установа.

171. Полипозис назијувенилис деформанс - Woakes- се дијагностицира во болничко-клиничка установа.

172. Според оваа точка се дава оцена ако нема пречки при дишењето, а ако има се оценува според точка 173.

173. Болестите и маните наведени во оваа точка се установуваат само со специјалистички преглед. За груба ориентација на респираторната функција на носот може да служи и ориентацијата за проодноста на носниците со последователно затнување на носниците и со дишење на незатната носница.

1	2	3	4	5
168*	Бронхијална асма (J45) 1. Полесни облици	ОС	1	Неспособен
	2. Потешки облици (J 46)	ОС	1	Неспособен
169*	Хронични заболувања на носните шуплини (J31.0) 1. Хроничен атрофичен ринитис без создавање на красти во носните шуплини (rinitis atrofika simpleks)	ОС У	4	Способен
	2. Озена и склером	ОС У	1	Неспособен
170*	Хронични заболувања на синусите (J32) 1. Катарални и гнојни	У	1	Неспособен
	2. Алергични заболувања на слузницата на носот и на носните синуси (J 30)	У	1	Неспособен
	3. Со полипоза која го отежнува дишењето (J33.0)	У	1	Неспособен
171*	Poluposls nasi juvenils deformans-Woakes (J33. 1)	У	1	Неспособен
172*	Трајни конгенитални и стекнати оштетувања на надворешниот нос кои предизвикуваат (J 34,Q 30) 1. Умерени естетски дефекти (ринолордоза-риносколиоза во поголем степен) без функционални растројства	У	4	Способен
	2. Големи естетски дефект (целосно недостасување на носот)	У	1	Неспособен
173*	Мани и последици по повреди и заболувања на носот 1. Со незначителни пречки при дишењето (перфорација на септумот, девијација на септумот, синехии и др) (J30-J 34 Q30)	У	4	Способен
	2. Со отежнати пречки при дишењето	У	1	Неспособен
	3. Со тешки пречки при дишењето, кои со оперативен пат не можеле да се отстранат (коскеста атрезија на хоанот, стеноза на носницата и др.)	У	1	Неспособен

175.2. Оцена „способен“ се дава при состојба без невролошки испади.

177.1. Способност се однесува на специјални родови и служби, а не се способни за нуркачи, падобранци и сл.

177.2. По хируршко згрижување со торактомија.

177.3. Ако рецидивскиот пневмоторакс не е згрижен хируршки, а до граничното годиште рецидивите не се повторуваат.

178. Бронхиектазии докажани бронхографски.

178.1. Под полесни облици на бронхиектазии се подразбираат цилиндрични или варикозни бронхиектазии во едното белодробно крило, кои се без присуство на секундарна инфекција без локализирани рецидивирачки пневмони и белодробната функција е нормална.

178.2. Под потешки облици на бронхиектазии се подразбираат врекести или цистични бронхиектазии, без оглед на пространството, цилиндрични или варикозни бронхиектазии кои зафаќаат повеќе од едно белодробно крило или бронхиектазии со трајно присуство на секундарна инфекција со рецидивирачки пневмонии или бронхиектазии со потешки оштетувања на белодробната функција (види 1.5.).

179. До 183 да се видат објаснувањата: 1.3.1.4. 1.5.

1	2	3	4	5
174	Вродени и стекнати мани на гркланот (J 37, J 38Q 31) 1. Кои не го отежнуваат нормалното дишење не го отежнуваат говорот (еднострана парализа на гласниците, фонастенија)	ОС	4	Способен
	2. Кои го отежнуваат дишењето по природен пат и говорот (стенози, обострана парализа на гласниците жици, состојба по ларингектомија, неизлечени бенигни тумори)	ОС	1	Неспособен
175*	Вродени или стекнати мани на фронталните синуси 1. Состојба по повреда или операција на фронталните синуси	ОС	4	Способен
	2. Состојба на повреда или операција на фронталните синуси, ако недостасува табула интерна	ОС	1	Неспособен
177*	Пневмоторакс (J 93) 1. Спонтан пневмоторакс, прв пат	ОС	4	Способен
	2. Рецидивски спонтан пневмоторакс, опериран	ОС	1	Неспособен
	3. Рецидивски спонтан пенмоторакс, нсопериран	ОС	1	Неспособен
178*	Бронхиектазии (J47) 1. Полесни облици	ОС	1	Неспособен
	2. Потешки облици	ОС	1	Неспособен
179*	Вродени мани на органите за дишење: белодробен секвестар и цисти на белите дробови и патолошки белодробни артериско-венски комуникации (Q 32-Q 34) 1. Неоперирани	ОС	1	Неспособен
	2. Оперирани	ОС	1	Неспособен
180*	Последици од хронични запаленија на белите дробови и белодробната плевра (J44-J47, J60-J70) 1. Со нормална белодробна функција	ОС	4	Способен
	2. Со оштетување на функцијата на белите дробови од полесен и среден степен	ОС	1	Неспособен
	3. Со оштетување на функцијата на белите дробови од потежок степен	ОС	1	Неспособен
181*	Релаксација на дијафрагмата (J 98.6) 1. Од помал степен без оштетувања или со оштетување на функцијата на белите дробови од полесен степен	ОС	4	Способен

185.1. Доколку лицето не се согласува на операција до крајното годиште, а сенката за набљудуваниот период не е битно изменета.

185.2. Се оценува според етиологијата и според белодробната функција. Да се види објаснувањето под: 1.3. 1.4. и 1.5.

186. Кај анодонција тоталис, се дава оцена „способен“ со вградување на протеза.

187. Се вклучува расклатеност на забите полесен (I -3) и потешкок (IV) степен.

188.3. За ринологија од потежок степен се дава оцена „неспособен“.

188.4. За фистули на непцата кај вродени расцепи, со растројство во исхраната, се дава оцена „способен“ и „неспособен“, во зависност од степенот на заболувањето.

1	2	3	4	5
181*	2. Од среден степен, со оштетување на функцијата на белите дробови од среден степен	ОС	4	Способен
	3. Од поголем степен, со оштетување на функцијата на белите дробови од потежок степен	ОС	1	Неспособен
182*	Последици од повреда на белите дробови и плеврати (S27-S 29) I. Без оштетувања или со оштетувања на функцијата на белите дробови од полесен степен	ОС	4	Способен
	2. Со оштетување на функцијата на белите дробови од среден степен	ОС	1	Неспособен
	3. Со оштетување на функцијата на белите дробови од потежок степен	ОС	1	Неспособен
183*	Состојба по лобектомија, сегментектомија или парцијални ресекции поради различни заболувања на нетуберкулозна и немалигна етиологија (J 95-J 96)	ОС	1	Неспособен
184.	Состојба по пулмектомија и билобентомија поради различни заболувања	ОС	1	Неспособен
185*	Солитарни сенки во белите дробови, со неутврдена етиологија 1. Неоперирани	ОС	1	Неспособен
	2. Оперирани	ОС	1	Неспособен
XL БОЛЕСТИ НА ДИГЕСТИВНИОТ СИСТЕМ (К 00-К 93)				
186*	Анодонција (K.00.0)	ОС	4	Способен
187*	Парадентопатија (K05-K-06)	ОС	4	Способен
188	Вродени и стекнати мани на усната шуплина, јазикот, вилицата, виличните зглобови и жлездите за плукање Q 35-Q-38)	ОС	1	Неспособен
	1. Во полесен степен, без функционални пречки			
	2. Во потежок степен, со функционални пречки	ОС	1	Неспособен
	3. Ринолалија кај вродени расцепи на непцето	ОС	1	Неспособен
	4. Фистула на непцето по реконструиран расцеп	ОС	4	Способен Неспособен
189	Leukoplakia mukoze oris generalizata (K 13.2)	ОС	4	Способен
190	Вродени или стекнати мани, како и последици од повреди, заболувања и операции на хранопроводникот (K22.5Q 39)	ОС	4	Способен
	1. Без функционални растројства			

191. Дијагнозата на улкусната болест мора да биде документарна со директни радиолошки и гастроскопски односно дуоденоскопски наоди на улкусната болест.

Непосредни радиолошки наоди на улкусните болести се:

- ниша, без оглед на тоа дали има или нема деформации,
- конвергенција на наборите кон една точка, без оглед на тоа дали постои деформација или не,
- константна деформација на булбусот и конвергенција на наборот

192. Се вклучуваат:

- гастритис и дуоденитис
- растројствб на желудачната секреција

192.2. На лицата со потешки хронични заболувања утврдени со едноскопска и хисто-лошка анализа на слузницата, како и со диспептички тешкотии или други потешки растројства при варењето, утврдени преку испитување во болничко-клиничка установа, а со изразито неповолна општа состојба, се дава оцената „неспособен“.

193. За потврда на дијагнозата за наведените заболувања во оваа точка потребно е болничко- клиничко испитување.

194.1. и 194.2. Се вклучуваат херниите:

- ингвинални, -скротални,
- крурални, -епигастрични,
- умбиликални,
- вентрални, -лумбални

194.3 и 194.4. Оцената се дава по болничко-клиничко испитување и зависи од изразеноста на функционалните растројства.

1	2	3	4	
190*	2. Со лесни функционални растројства (дивертикули, кардиоспазми и др.) (К 22.5 К 220)	ОС	1	Неспособен
	3. Со потешки функционални растројства (стенози, сраснување и др.) (К 22.2)	ОС	1	Неспособен
191*	Улкусна болест: На желудникот (К 25) 1. Првпат откриен, свеж облик	ОС	1	Неспособен
	2. Рецидивирачки, резистентен на терапија (болниот не се сложува на операција)	ОС	1	Неспособен
	Опериран желудник: 3. Billroth I, Billroth II гастроентероанастомоза, со ваго-томија или без ваготомија, без функционални пречки или со потешки односно со тешки функционални пречки	ОС	1	Неспособен
	4. Пептичен улкус по операција на желудникот	ОС	1	Неспособен
	На дванаесетопалечното црево (К 26) 5. Првпат откриен, свеж облик	ОС	4	Способен
	6. Хроничен улкус, без тешки функционални растројства во општата состојба (К 25.7)	ОС	4	Способен
	7. Хроничен улкус со потешки функционални растројства (пенетрација во околните органи, стеноза, повторени крварења), ако болесникот не сака да се оперира (К 25.4.)	ОС	1	Неспособен
192*	Хроничко воспаление на слузокожата на желудникот или цревата (К 29.5) 1. Без растројства на општата состојба	ОС	4	Способен
	2. Со потешки растројства на општата состојба	ОС	1	Неспособен
193*	Други долготрајни и неизлечиви болести на желудникот и цревата: стенози, стеркорални фистули, улцерозни колитис, Crohn- ова болест, други тешки облици на колитис и ентеритис и потешки последици од операции на овие органи (К31.1 К 31.6 К 51 К 50 К 52)	ОС	1	Неспособен
194*	Хернии (К 40-К 46) 1. Кои можат оперативно да се излечат	ОС	4	Способен
	2. Кои не можат оперативно да се излечат и рецидиви на хернија	ОС	1	Неспособен
	3. Хернии: - дијаграматични (К 44) - оптураторни (К 45) - исхијадични (К 45) -перинеални (К 45)	ОС	1	Неспособен

195.2. По оваа точка се земаат предвид само случаите на хроничен адхезивен перитонитис, кој може да се докаже со објективни испитувања.

196.1. Анални фистули и фисури можат оперативнo да се лечат, а во случај на неуспех се дава оцената според точка 196.4.

197.1. Според оваа точка се оценуваат и фистулите во stomачниот сид, поради заостанати конци по операција.

197.2. Под фистула на stomачниот сид, која настанала како последица на повреди на органите, се подразбира фистула која комуницира со абдоминалните органи (црева, екстрахепатични патишта и сл.).

198. Се вклучуваат:

- цревни опструкции
- гастроентеритис и колитис (со исклучок на улцерозен) од неинфективно потекло
- дивертикули на цревата
- функционални растројства на цревата
- други болести на цревата и перитонеумот

При оценувањето на способноста, покрај органските и функционалните растројства, треба да се имаат предвид и растројствата на општата состојба на болесникот (малокрвноста, телесната слабост, лабилноста на централниот нервен систем и сл.). Оваа точка не се однесува на хернии, кои се распоредени во точка 194.

198.1. Се подразбира стеснување на луменот, кој не причинува пречки во пасажата или другите функции на цревата.

199. Дијагнозата на хроничниот хепатитис мора да биде утврдена во болничко-клиничка установа со хистолошки преглед на ткивото на црниот дроб добиено со биопсија.

Ако од било која причина не е вршен наведениот преглед, оценка се дава врз основа на клиничкиот наод и сестрано биохемиско-лабораториско испитување.

199.1. По истекнувањето на привремената неспособност, доколку клиничкиот, биохемиски и хистолошки наод е уреден, на воениот обврзник му се дава оценка „неспособен“. Доколку се утврди дека хроничниот процес трае и понатаму, се дава оценка „неспособен“.

200. Дијагнозата се поставува исклучиво во болничко-клинички установи, а врз основа на хистолошки и биохемиски наоди.

Ако е во прашање зголемен црн дроб со ограничено присуство на маст во неговите ќелии, без други хистолошки и биохемиски промени, се дава оценка „способен“.

Ако покрај наведените промени се установи и умерено зголемување на трансаминазата во крвта, на воените обврзници им се дава оценка „способен“, а ако покрај тоа во ќелиите на црниот дроб постојат и елементи на воспалена реакција оценка „неспособен“, зависно од изразеноста на тие промени.

1	2	3	4	5
194*	4. Хијатус хернии (К 44)	ОС	4	Способен
195*	Перитонеални адхезии (К 66.0) 1. Перитонеални адхезии без растројства во пасажот	ОС	4	Способен
	2. Хроничен адхезивен перитонитис од нетуберкулозна природа, кој создава пречки во пасажот (К 65.8)	ОС	1	Неспособен
196*	Заболувања на ректумот и анусот (К 60-К 62) Кои можат да се излечат без последици: 1. Анални фистули и фисури перианален апсес К 60 (К 61.0)	ОС	4	Способен
	Кои не можат да се излечат без последици: 2. Пропалс на ректумот (К 62.3 [^])	ОС	1	Неспособен
	3. Пелвиректални фистули (К 604)	ОС	1	Неспособен
	4. Рецидивни анални фистули со инсуфициенција на сфинктерот (К 60.1)	ОС	1	Неспособен
	5. Конгенитални малформации и последици од повреди со изразити функционални пречки (Q 40- Q 43)	ОС	1	Неспособен
197*	Фистули на stomачниот сид (К 60.4) 1. Без повреди на органите или коските	ОС	4	Способен
	2. Како последица на повреди на органите или коските	ОС	1	Неспособен
198*	Други заболувања на органите за варење или последици од операции на нив (К 90-К 93) 1. Без растројства на функцијата	ОС	4	Способен
	2. Со умерено растројство на функциите	ОС	1	Неспособен
	3. Со потешки и тешки растројства на функциите	ОС	1	Неспособен
199*	Хроничен хепатитис (К 73.0) 1. Хроничен перзистентен хепатитис	ОС	1	Неспособен
	2. Хроничен активен хепатитис (К 73.2)	ОС	1	Неспособен
200*	Стеатоза на црниот дроб (К 76.0)	ОС	4	Способен

202.2. Под потежок облик на сраснување или калкулоза на жолчната кесичка се подразбира хронично воспаление на жолчната кесичка со оштетување на функцијата на црниот дроб и жолчните патишта. Оцена се дава врз основа на клиничкиот наод и сестрано биохемиско- лабораториско испитување.

202.4. Функционалните растројства треба да се земат предвид кај операциите на жолчните патишта, по кои доаѓа до холангити и холангиолити, и тоа кај дериватни операции на жолчните патишта (кај стеноза на папилата, Т-дренажа, холедоходуеноанастомоза, холедохојејуноанастомоза и трансдуоденална папилотомија)..

203. Оцена се дава врз основа на болничко-клиничко испитување.

207. Дијагноза на дерматози поставува дерматолог, а ако е потребно, се верифукуваат и хистолошки.

207.1 и 207.2. Акутни облици на гнојни заболувања и полесни хронични облици успешно се лекуваат. Оцена се дава според исходот на лекувањето.

207.3. Хронични гнојни заболувања на кожата подлежат на подолго лекување. Оцена се дава според исходот на лекувањето.

208. Оцена се дава врз основа на наодот на дерматолог, а по потреба, и на алерголог.

209. Физичките оштетувања на кожата и разни видови лузни, покрај дерматолог, треба да ги оценува и хирург, бидејќи оцената се дава според последиците од оштетувањето, т.е. според функционалното растројство.

209.4. и 209.5. Се вклучуваат фотодерматози:

- предизвикани од радијации
- предизвикани од други специфични агенси
- неназначена причина

Со поголем естетски дефект се дава оцената „неспособен“.

209.6. 209.7. и 209.8. Се вклучуваат лузни ограничени на:

- окото
- лицето, главата и вратот -трупот
- горниот екстремитет, освен рачниот зглоб и шепата
- рачниот зглоб и шепата
- долниот екстремитет
- лицето, главата и вратот со екстремитетите
- трупот со екстремитетите
- лицето, главата и вратот со трупот и екстремитетите
- други и неназначени делови

1	2	3	4	5
201	Цироза на црниот дроб (К 74)	ОС	1	Неспособен
202*	Хронично заболување на жолчната кеса и жолчни патишта (К 81 Е) Сраснувања по процес на воспаление на жолчната кеса: 1. Од полесен облик (дискинезија, без калкулоза)	ОС	4	Способен
	2. Од потежок облик или калкулоза на жолчната кеса (К80)	ОС	1	Неспособен
	Оперирана жолчна кеса поради каменчиња или хронично заболување: 3. Без функционални растројства (К 80)	ОС	4	Способен
	4. Со функционални растројства	ОС	1	Неспособен
203*	Хронични заболувања на панкреасот: хроничен панкреатитис, циста, литијаза и др. (К 86.1, К 86.2, К 86.8)	ОС	1	Неспособен
204	Асимтоматска ХБсАг-емија и анти ХЦВ позитивност	ОС	4	Способен
XII. БОЛЕСТИНА КОЖАТА ИПОТКОЖНОТО ТКИВО (L00- L 99)				
207*	Гнојни заболувања на кожата и нејзините аднекси Ц)0- L 08) 1. Акутни облици	ОС	1	Неспособен
	2. Полесни хропични облици	ОС	1	Неспособен
	3. Потешки хронични облици	ОС	1	Неспособен
208*	1 Алергични заболувања 1. Уртикариа акута (L50)	ОС	1	Неспособен
	2 Уртикариа рецидиванс хр (L 50.8) 2. Полесни форми	ОС	1	Неспособен
	3. Потешки форми	ОС	1	Неспособен
	4. Екцем, невродермитис и други хронични алегиски дерматози (L 20-L30)	ОС	1	Неспособен
209*	Физички оштетувања на кожата Оштетувања од студ (Т33-Т 35) 1. Последици од замрзнувања од полесен степен, без функционални растројства	ОС	4	Способен
	2. Последици од замрзнувања од потежок степен, односно хроничен облик, без функционални пречки	ОС	1	Неспособен
	3. Последици од замрзнувања од потежок степен, односно хроничен облик, со функционални растројства	ОС	1	Неспособен
	Фотодерматози (L 55- L 56) 4. Благии облици без функционални оштетувања	ОС	1	Неспособен

211. Заболувањата од оваа група треба да ги дијагностицира дерматолог.

213. Лицата со генодерматози на помали површини на кожата треба да се сметаат како способни.

215. Лузните и лузничните атрофии на кожата ги оценува и хирург, а оцената на способноста се дава зависно од оштетувањето на функцијата на соодветни органи (зглобови, мускули и др.).

215.2. Се определува оцена „неспособен“.

1	2	3	4	5
209*	5. Потешки хронични облици со функционални растројства	ОС	1	Неспособен
	6. Термичка повреда (подоцнежни последици)	ОС	1	Неспособен
	Последици од ренгенско зрачење: 7. Мали површини без функционални растројства	ОС	4	Способен
	8. Со функционални пречки	ОС	1	Неспособен
210	Булозни дерматози (L10-L14) 1. Дерматитис херпетиформис (M.Duhring)	ОС	1	Неспособен
	2. Сите облици на пемфигус	ОС	1	Неспособен
211*	Хронични дискоидни еритемски лупус (L 93) 1. Со помало пространство	ОС	1	Неспособен
	2. Со поголемо пространство	ОС	1	Неспособен
212	Псоријаза (L 40) 1. Со помало пространство	ОС	1	Неспособен
	2. Генерализирани артропатски и пустулозни форми	ОС	1	Неспособен
213*	Генодерматози (L 85) 1. Ихтиозис-полесен облик	ОС	1	Неспособен
	2. Ихтиозис-потежок облик	ОС	1	Неспособен
	3. Кератодермија палмоплантаре	ОС	1	Неспособен
	4. Други генодерматози	ОС	1	Неспособен
214	Дискромии-витилото со помало и поголемо пространство (L 80)	ОС	1	Неспособен
215*	Лузни на кожата (L 90, L 91) 1. Без функционални растројства	ОС	4	Способен
	2. Со функционални пречки, вулнерабилни, што можат оперативно да се згрижат	ОС	1	Неспособен
	3. Со функционални пречки, вулнерабилни, што не можат оперативно да се згрижат	ОС	1	Неспособен

221. Се дава оцената „неспособен“.

222.1. Кога настанува по акутни неспецифични бактериски и вирусни инфекции, вакцинации и др. се дава оцената „неспособен“.

222.3. Овде се распоредуваат и сите полесни случаи на заболување на зглобовите, кои се придружени со болки, но кај кои не постојат објективни промени на зглобовите, како и случаите со краткотрајни отоци без знаци на еволуција.

222.4. По оваа точка се дава оцена, ако постојат изразени растројства на функцијата на зглобовите (остеоартритис, траматски артритис и артритис со неопределена етиологија).

223. За оцената на способноста по оваа точка, како основен критериум, треба да служи степенот на растројство на функцијата на заболениот дел на локомоторниот апарат, потпирајќи се и врз радиографскиот наод. Рендгенскиот наод понекогаш може да биде изразен, иако заболувањето на зглобовите не е придружено со болки и растројство на функцијата. Во тие случаи оцена тимски даваат хирургот и рендгенолог, а по потреба и друг специјалист.

За сите деформиращки спондилартрози и спондилози, како последици на повреди, оцените се даваат според оваа точка.

1	2	3	4	5
216	Циркумскриптна склеродермија и други хипертрофични и атрофични состојби на кожата (L 94.0) 1. Без функционални растројства	ОС	1	Неспособен
	2. Со функционални растројства	ОС	1	Неспособен
217	Други хронични и неизлечливи болести на кожата(1.93-L99)	ОС	1	Неспособен
218	Alopeta totalis (L63.0)	ОС	1	Неспособен
XIII. БОЛЕСТИНА МУСКУЛНО-СКЕЛЕТНИОТ СИСТЕМ И СВРЗНОТО ТКИВО (МОО-М 99)				
221*	Акутни артритис 1. Серозен(М05)	ОСН	1	Неспособен
	2. Пиоген (МОО)	ОСН	1	Неспособен
222*	Хронични воспалувачки заболувања на зглобовите (МОО-М25) 1. Недоволно дефиниран артритис (М13)	ОСН	1	Неспособен
	2. Травматски, хроничен вилозен полиартритис	ОСС	4	Способен
	3. Со полесни деформативни промени и со полесно растројство на функцијата на зглобовите	ОСС	4	Способен
	4. Тешки облици, со потешки деформативни промени	ОСН	1	Неспособен
	5. Ревматоиден артритис и спондилоартрис анкилопоетика(М 45)	ОСН	1	Неспособен
	6. Јувенилен хроничен артритис кај возрасните (М08)	ОСН	1	Неспособен
	7. Arthritis psoriatica (М07)	ОСН	1	Неспособен
	8. Серонегативни артропатии во текот на хронични ентеропатии (М07.6)	ОСН	1	Неспособен
223	Хронични дигенеративни заболувања на зглобовите: артрозис, остеоартрозис деформанс, спондилозис, спондилартрозис деформанс (М47) Остеоартрозис и сродни состојби други специфични облици на артритис	ОСС	4	Способен
	1. Полесни облици без поголеми функционални пречки			
	2. Потешки форми со појаки функционални растројства во зглобовите или рбетниот столб	ОСН	1	Неспособен

224. Способноста се оценува по болничко-клиничко испитување.

224.1. Од полесен степен се оние заболувања на зглобот кои овозможуваат отворање на устата повеќе од 20 мм.

224.2. Од потежок степен се оние заболувања на зглобот, кои ја отежнуваат функција на зглобот така што устата не може да се отвори повеќе од 15 мм.

225. Заболувањата распоредени во оваа точка спаѓаат во групата колагенози и можат да се дијагностицираат само во болничко-клиничка установа.

227.2. Под појак степен треба да се подразбираат оние случаи кај кои постои јака асиметрија на лицето, јако скратување на мускулатурата и изразена деформација на вратниот дел на рбетот. Таквите случаи, покрај функционалните ограничувања, претставуваат и естетски упадлив дефект.

Кај неврогени случаи треба да се консултира невролог, заради диференцирање на етиологијата (паралитична, спастична, хистерична и аграваторска).

228.1. и 258.2. Се иземаат остеомиелитични процеси на фалангите на прстите.

229. Се вклучува остеохондроза

230. и 231. Според мислење на невролог.

1	2	3	4	5
224*	Хронични дегенеративни заболувања на виличниот зглоб 1. Од полесен степен	ОСС	4	Способен
	2. Од потежок степен	ОСН	1	Неспособен
225*	Дифузни болести на сврзувачкото ткиво: - M.Sjoogren (M35.0) - комбинирана системска болест на сврзувачкото ткиво (M 30-36) - недоволно дефинирано системско заболување (M 35.9)	ОСН	1	Неспособен
226	Екстрартикуларни ревматични заболувања на мускулите: лумбаго, паникулитис, фиброзитис, периартитис, тендовагинитис и др. (M 54.4., M 79.3) (M65) 1. Со полесни или променливи функционални пречки	ОСС	4	Способен
	2. Со потешки растројства на функцијата на зглобовите или на делови од телото	ОСН	1	Неспособен
227*	Капут опстипум-„кривошија“ (M43.6-Q 68.0) 1. Вродени или стекнати од полесен степен, кои можат оперативно да се коригираат	ОСС	4	Способен
	2. Неврогени(вродени или стекнати) од појак степен, со изразено скратување на мускулите, асиметрија на лицето и деформација на вратниот дел на рбетот	ОС НПН	1	Неспособен
228*	Остеомиелитис (M 86) 1. Акутен во тек на лекување (M 86.0)	ОСН	1	Неспособен
	2. Хроничен рецидивирачки облик (M 86.4)	ОСН	1	Неспособен
229	Заболувања на коските и на рскавицата од хроничен тек: Paget ова болест, остеопороза од потежок степен, остеомалација, остеофиброситис деформанс и др. (M 80-M90) 1. Со незначителни функционални растројства	ОС НПН	1	Неспособен
	2. Со значителни функционални растројства	ОС НПН	1	Неспособен
230*	Недостатоци на коскено ткиво на черепот, заменети со цврста лузна или остеопластика (M 95,Q 07) 1. Без невролошки функционални астројства	ОС НПС	4	Способен
	2. Со невролошки функционални растројства	ОС НПН	1	Неспособен
231*	Вродени недостатоци или немање на коскено ткиво на черепот покриен со меки делови ако мозочната маса на тоа место не е дозволно заштитена (Q00-Q07) 1. Без невролошки функционални растројства или со нив	ОС НПН	1	Неспособен

232.1. Лускации кои по оперативен зафат не ја нарушуваат функцијата.

232.2. Во оваа точка треба да се вбројат лускациите по хируршкиот зафат (рецидивирачките и оние со поголеми функционални пречки).

234.2 Само артроскопски утврдени промени.

235.1. и 235.2. Се подразбираат повреди од трет степен утврдени артроскопски.

236. Невролошки растројства кај дископатии се манифестираат со радикуларни болки, кои ги следат радикуларна мускулна слабост и атрофија, како и радикуларни испади на рефлексите. Оценка се дава само ако постојат знаци на неврогена лезија што се потврдуваат со ЕМНГ-преглед.

237.3 и 237.4. Оценка се дава во зависност од заболувањето на раката со која лицето доминатно се служи (десна-лева). Конктрактурата ги опфаќа сите зглобови на прстот.

Доколку контрактурата е во физиолошки неповолна положба се дава оцената „неспособен“.

1	2	3	4	5
231	2. Вроден краниофацијален синдром	ОС НПН	1	Неспособен
232*	Хабитулни луксации на големите зглобови: на (рамото, лактот, коленото и колкот (Q 65) 1. Излечени	ГЕ ДЕ С	4	Способен
	2. Неизлечиви	ГЕ ДЕ Н	1	Неспособен
233	Вродени паралистички и застарени травматски луксации на големите зглобови, кои не можат хируршки да се поправат (Q 65- Q 79)	ГЕ ДЕ Н	1	Неспособен
234*	Последици од повреди на менискусот на коленото /М 23) 1. Без артритични промени	ДЕ С	4	Способен
	2. Со артритични рендгенски видливи промени и функционални оштетувања	ДЕ Н	1	Неспособен
	Оперативно отстранет меникус: 3. Без артритични промени	ДЕ С	4	Способен
	4. Со помала артроза	ДЕ С	4	Способен
	5. Со артроза од појак степен	ДЕ Н	1	Неспособен
235*	Попвреди на лигаментарниот апарат на зглобот на коле-ното (М 23) 1. Изолирани со присуство на релаксација	ДЕ С	4	Способен
	2. Здружени со лезија на повеќе лигаменти (колатерални, вкрстени)	ДЕ С	4	Способен
236*	Дископатии со невролошки растројства и рендгенолошки установени промени (М 50) 1. Од полесен степен	НП ДЕ Н	1	Неспособен
	2. Од потежок степен	НП ДЕ Н	1	Неспособен
237*	Вкочанетост (анкилоза) на зглобовите (М 24) 1. Вкочанетост(анкилоза) на поголемите зглобови (на ра-мото, лактот, рачниот зглоб, колкот, коленото, скасач-киот зглоб)	ГЕ ДЕ Н	1	Неспособен
	2. Флексиона или екстензиона контрактура на сите прсти на едната шепа	ГЕ Н	1	Неспособен
	3. Флесиона или екстензиона контрактура (освен на палецот и показалецот)	ГЕ Н	1	Неспособен
	4. Тешка контрактура на палецот и показалецот на една шепа	ГЕ Н	1	Неспособен

238.1. и 238.2. Овие случаи ги решава максилофацијелен хирург.

239.1. Овде спаѓаатсе навикуларе, ос лунатум, метакарпални и метатарзални коски, фибули, клавикули и др. без поголеми функционални оштетувања.

Доколку е во прашање псевдоартроза на навикуларната коска со значителни артритични промени и со редукција на моторната сила на шепата, оценка се дава по точка 243.2

240. и 241. По овие точки треба да се оценуваат оние вродени или стекнати деформатите од појак степен, кои значително ја отежнуваат функцијата на одделни органи или на делови од телото, а не се опфатени со другите точки.

240. За мерење на степенот на подвижноста на рамело се смета дека 0° е кога надлактицата с енаоѓа до телото. За мерење на подвижноста на лактот 0° е кога раката е целосно исправена по должината на телото.

241. За мерење на подвижноста на колкот 0° е кога ногата е целосно испружена и се наоѓа во оската на телото. За зглобот на коленото 0° е кога коленото целосно е испружено. За скокачкиот зглоб 0° е кога стопалото во однос на потколеницата е под агол од 90° . Вкочанетоста на големите зглобови (рамото, лактот, колкот, коленото и др.) како и на прстите, се оценува според точка 237.1 до 237.3 и 268 до 271.

1	2	3	4	5
238*	Вкочанетост (анкилоза) на виличниот зглоб (М 24.6) 1. Од полесен степен	ОС С	4	Способен
	2. Од потежок степен	ОС Н	1	Неспособен
239*	Псевдовтрози (М 17-М 19) 1. на малите коски, без дегенеративни промени	ГЕ ДЕ С	4	Способен
	2. На долгите коски, кои оперативно можат да се излечат	ГЕ ДЕ Н	1	Неспособен
	3. Кои оперативно не можат да се излечат	ГЕ ДЕ Н	1	Неспособен
240*	Вродена или стекната ограничена подвижност-контрактура (М 20-М 25) На рамото: 1. Елекција преку 90°	ГЕ Н	1	Неспособен
	2. Абдукција под 90°	ГЕ Н	1	Неспособен
	На лакотот: 3. Флексија можна од 45° до 130°	ГЕ Н	1	Неспособен
	4. Неможност на флексија до 90°	ГЕ Н	1	Неспособен
	На рачниот зглоб 5. Контрактура во флексија	ГЕ Н	1	Неспособен
241*	Вродена или стекната ограничена подвижност-контрактура (М20-М25) На колкот: 1. Неможност на флексија до 90	ДЕ Н	1	Неспособен
	2. Флексионни контрактури	ДЕ Н	1	Неспособен
	На коленото: 3. Неможност на флексија над 85°	ДЕ Н	1	Неспособен
	4. Флексионни контрактури	ДЕ Н		Неспособен
	На скокачкиот зглоб 5. Неможност на дорзална или плантарна флексија над 10	ДЕ Н	1	Неспособен
242	Туѓи или слободни тела во поголемите зглобови (М20-М25) 1. Без функционални растројства	ГЕ ДЕ С	4	Способен
	2. Со функционални растројства и манифестирана артроза	ГЕ ДЕ Н	1	Неспособен
243	Вродени или стекнати аномални на шаката (М20-М21) 1. Со полесно функционално оштетување (Q65-Q74)	ГЕ С	4	Способен
	2. Со потешко функционално оштетување	ГЕ Н	1	Неспособен
244	Релаксација на зглобовите (728) 1. Која може да се коригира	ГЕ ДЕ С	4	Способен

245.1. Во полесен степен се оценуваат:

- сколиози од I степен: минимални девијации на рбетниот столб со нефиксациона искривеност, кои со активна корекција лесно се исправат и умерена торзија на градниот кош уочлива дури при свиткување на телото напред;
- сколиози од II степен : јасно назначени деформации на рбетот во форма на буквата „S“ кои со активна корекција не можат во целост да се исправат, а пасивна корекција во целост е изводлива, јасно назначена торзија на градниот кош уочлива кај исправениот став и лесно издигната лопатка на издадената страна на градниот кош;
- кифози настанати како последица на: вродени аномалии (делумен недостаток на телото на рбетниот пршлен, постоењето на т.н. дорзален рбетен пршлен, дисплазија на интервер-тебалниот пршлен Schmorl-ова хернија синостоа или коскен блок на еден пршлен или повеќе пршлени), по прележани системски заболувања на скелетот-кои не довеле до потешки деформитети(прележан рахитис, вертебра plana, остеопороа, јувенилни или адолесцентни дисплазии од типот на Schouermann), лошо држење на телото при одењето или седењето во клупа или на работно место.

245.2. Во потешок степен се оценуваат:

- сколиози од III степен; јасно изразени деформации на рбетниот столб во вид на буквата „S“ или „C“ јасно назначена торзија на градниот кош со асиметрија на лопатките(на заостанатата страна од градниот кош јасно се глед анеговиот конкавитет насочен спрема конкавитетот на деформацијата на рбетот) при свиткување напред се уочава јасна торзија на рбетот и асиметрија на градниот кош.
- сколиози од IV степен : тешки деформации на рбетот, со упадлива деформација и асиметрија на градниот кош, несразмерност во височината на горната и долната половина на телото(се стекнува впечаток дека градниот кош седи на карлицата), изразен ригидитет на надолжната грбан мускулатура,
- кифози настанати како последица на: прележани системски заболувања на скелетот (хондродистрофија, енхдрална дисостоза, периостално и ендостално растројство на осифика-цијата, ендокрино растројство- посебно на тироидната жлезда) по примарни миопатии (distrofia muskolorum progresiva, miotonia kongenita ili miastenia gravis pseudoparalitika) по воспалувачки заболувања, повреди или тумор на рбетот.
- лордоза (секундарни) обусловени од конгенитални дисплазии (luksacio kokse kongenita, distrofiamusculorum progresiva) или стекнати по специфични заболувања, повреда или тумори.

246.1. Деформациите опфатени во оваа точка се статички и не причинуваат особени пречки во нормалната работа и во воената служба, под услов да се коригирани со ортопедска вложка. На лицата со овие деформации им се дава оцената „способен“. Задолжително треба да се консултира невролог.

249.1. Доколку статичките деформации на стапалата се поизразени и постои деформација на палецот на двете стапала, на воените обврзници им се дава оцената „неспособен“.

249.2. Кога се деформациите од таков степен и облик да го отежнуваат одат и носењето на нормални обувки, на воените обврзници им се дава оцената „неспособен“. Задолжително треба да се консултира невролог.

250. Кога се во прашање статички промени, оценка се дава по оваа точка. Доколку се во прашање деформитети настанати како последица од други заболувања (ревматоиден артритис, полиар-тритис и др.), оценка се дава според основното заболување.

1	2	3	4	5
244	2.Која не може да се коригира	ГЕ ДЕ Н	1	Неспособен
245*	Сколиози, кифози, лордоза (М 40-М43) 1. Од полесен степен	ОС НП С	4	Способен
	2. Од потежок степен	ОС НП Н	1	Неспособен
246*	Рамни стапала 1. Педес плани и педес трансверзоплани (М21.3. М 21.4)	ДЕ НП С	4	Способен
	2. Халуцес валги (М.21.0)	ДЕ НП Н	1	Неспособен
	3.Ригидни ста пала (М21.1)	ДЕ Н	1	Неспособен
247	Валгус положба на нозете (М21.0, Q 66) 1. Валгус положба на нозете, доколку растојанието меѓу внатрешните малеолусие до 12 см	ДЕ С	4	Способен
	2. Валгус положба на нозете, доколку растојанието меѓу внатрешните малеолуси е над 12 см	ДЕ Н	1	Неспособен
248*	Варус положба на нозете (М21.1 .Q 66) 1. Варус положба на нозете која при мерењето меѓу ме- дијал ните кондили на фемурот има растојание до 15 см	ДЕ С	4	Способен
	2. Варус положба на нозете која при мерење меѓу меди-јалните кондили на фемурот има растојание над 15 см	ДЕ Н	1	Неспособен
249*	Деформации на стапалата: пес, варус, пес валгус, пес екскаватус, пес калканеус- травматски, паралитички или вроден (М20- М21, Q 66) 1. Код во помал степен го отежнуваат одењето	ДЕ НП Н	1	Неспособен
	2.Кои во поголем степен го отежнуваат одењето и носењето на војнички обувки	ДЕ НП Н	1	Неспособен
250*	Вкочанетост или згрченост на прстите на нозете(М20-М21) 1. Прстите јаваат еден преку друг според степенот и бројот на прстите	ДЕ НП Н	1	Неспособен
	2. Три или повеќе прсти на едното или двете стапала	ДЕ НП Н	1	Неспособен
251	Недостаток ан горниот екстремитет во целост или на неговите битни делови- подлактица и шепа (755 и 887)	ГЕ Н	1	Неспособен
252	Вродено или стекнато скратување на горниот екстремитет без други функционални пречки (М.21.8, Q71) 1. Скратување до 10 см.	ГЕ Н	1	Неспособен
	2. Скратување преку 10 см	ГЕ Н	1	Неспособен

253.2. За недостаток на палецот на доминатната шепа се дава оцената „неспособен“.

253.8. Доколку зглобот функционално е употреблив. А функционалниот да се третира како да не постои.

254. По оперативно решение или со добра функција, се дава оцената „способен“.

258. Доколку ја спречува функцијата на шепата, оценка се дава според точка 237.3.

1	2	3	4	5
253*	Недостаток или деформитет на прстите на шепата(068-74) I. Иредуктибилна луксација на палецот, без оштетување на другите прсти	ГЕ С	4	Способен
	2. Целосен недостаток на палецот на едната шепа	ГЕ Н	1	Неспособен
	3. Обостран недостаток на палецот на шепите	ГЕ Н	1	Неспособен
	4. Недостаток на еден член на палецот на која и да е шепа, а другиот палец целосно недостасува	ГЕ Н	1	Неспособен
	5. Недостаток на палецот и показалецот во целост	ГЕ Н	1	Неспособен
	6. Недостаток на три и повеќе прсти на една шепа	ГЕ Н	1	Неспособен
	7. Недостаток на ноктените членови делумно или во целост на еден или повеќе прсти	ГЕ Н	1	Неспособен
	8. Недостаток на два члена на показалецот или еден на палецот	ГЕ Н	1	Неспособен
254*	Синдактилија (Q 70)			
	1. Делумно сраснување на прстите доколку втората и третата фаланга се слободни	ГЕ С	4	Способен
	2. Целосно страснување на три или повеќе прсти	ГЕ Н	1	Неспособен
255	Недостаток на долниот екстремитет во целост или на негови битни делови-потколеница или стапала (775, 896 и 897)	ДЕ Н	1	Неспособен
256	Вродено или стекнато скратување на долниот екстремитет, без други функционални растројства (Q68-Q77) 1 Од 2 до 3 см	ДЕ Н	1	Неспособен
	2. Преку 3 см	ДЕ Н	1	Неспособен
257	Вродено или стекнато скратување на долниот екстремитет, без други функционални растројства (Q68-Q77) 1. Недостаток на палец на едната или на двете нозе	ДЕ С	4	Способен
	2. Недостаток на еден од три прсти на едното или двете стапала, без васкуларни оштетувања и трофични промени	ДЕ С	4	Способен
	3. Недостаток на еден до три прста на едното или двете стапала, со васкуларно оштетување и трофични промени	ДЕ Н	1	Неспособен
	4. Недостаток на повеќе од три прсти на едната нога	ДЕ Н	1	Неспособен
258*	Полидактилни (Q 69) На прстите на шепата	ГЕ С	4	Способен
	1. Без растројство на функцијата на шепата			
	На прстите на стапалата: 2. Без пречки при одењето	ДЕ С	4	Способен
	3. Со пречки при одењето	ДЕ Н	1	Неспособен

259. Според оваа точка се дава оценка за деформитети кои не се опфатени со другите точки.

260. При оценувањето на промените по оваа точка, да се води сметка за состојбата на паравер-тебралната мускулатура, како и за состојбата на функцијата на лумбосакралниот дел на рбетот.

260.1. и 290.2. За давање на оцената „неспособен“ пресуден е невролошкиот наод.

262. На процената на тежината на деформација влијае објективниот изглед на градниот кош и степенот на оштетувањето на белодробната функција (Види објасненија 1.3. до 1.5).

267.1. Ова заболување мора да биде утврдено исклучиво во болничко-клиничка установа. Се оценува со „неспособен“.

267.2. Се оценува со „неспособен“, а по излекувањето може се дава оценка „способен“.

267.3. Се вклучуваат:

- нефроза
- нефритис
- нефросклероза
- пиелонефритис

За сите хронични состојби на едниот функционално активен бубрег, со нормална функција на другиот бубрег, се дава оценка „неспособен“.

1	2	3	4	5
259*	Вроден или стекнат деформитет од појак степен кој значително ја отежнува функцијата на одделни органи или делови од телото (Q65-Q79)	ОС Н	1	Неспособен
260*	Снондилолистеза (Q76.2 i M 43.1) 1. Без невролошки промени, со лизгање на прешленот помал од една третина	ОС НП Н	1	Неспособен
	2. Со невролошки промени, со лизгање на прешленот поголем од една третина	ОС НП Н	1	Неспособен
261	Спина бифида (Q 05) I. Окулта без енуреза	ОС Н	1	Неспособен
	2. Окулта со енуреза или со менингоцела	ОС НП Н	1	Неспособен
262*	Вродени стекнати и постоперативни деформации на градниот кош: пектус каринатум, пектус екскаватум и др. 067) 1. Од полесен степен	ОС Н	1	Неспособен
	2. Од среден степен	ОС Н	1	Неспособен
	3. Од потежок степен	ОС Н	1	Неспособен
<i>XIV и XV БОЛЕСТИ НА ГЕНИТО-УРИНАРНИОТ СИСТЕМ (NOO-N 99)</i>				
267*	Заболувања на бубрезите (NOO-N23) 1. Акутен гломерулонефритис (N00)	ОС Н	1	Неспособен
	2. Акутен пиелонефритис (N10)	ОС Н	1	Неспособен
	3. Сите хронични заболувања на едниот бубрег со хипофункција, со нормална функција на другиот бубрег	ОС С	1	Неспособен
	4. Сите хронични заболувања на двата бубрега, без инсуфициенција	ОС Н	1	Неспособен
	5. Сите хронични заболувања на двата бубрега, со бубрежна инсуфициенција	ОС Н	1	Неспособен
	6. Престанок на функцијата на еден бубрег, со нормална функција на другиот или недостиг на еден бубрег по операција	ОС Н	1	Неспособен
268	Хидронефроза (N13.0) 1. Еднострана, без функционални растројства на бубрегот и инфекција	ОС С	4	Способен
	2. Обојстрана хидронефроза и еднострана хидронефроза од потежок степен со растројство на бубрежната функција	ОС Н	1	Неспособен
269	Бубрежни каменчиња (N20) Камен во бубрегот или уретерот: 1. Кој спонтано се елиминира или оперативнo се остранува без функционално оштетување на бубрегот или инфекција	ОС С	4	Способен

271.1. Дијагнозата на ова заболување се поставува преку анамнестичко, рендгенолошко, ендоскопско и сфинктероцистометриско испитување.

275. За фуникулокеља по успешното лекување се дава оцена „способен“.

276.2. За потковичав бубрег со нормална функција се дава оцена „неспособен“.

277. За подвижен бубрег кој под ребарниот лак може да се палпира во стоечки став, а не предизвикува бубрежни колики, се дава оцена според оваа точка, кога прави компликации во смисла на пиелонефритис и хипертензија, се оценува според точка 267.

1	2	3	4	5
269	2. Со обострано оштетена бубрежна функција	ОС Н	1	Неспособен
	3. Камен на бубрегот со еднострано оштетена бубрежна функција или инфекција	ОС Н	1	Неспособен
	4. Камен во мочното бабуле кој може успешно да се излечи	ОС С	4	Способен
	5. Коралиформна калкулоза на двата бубрега	ОС Н	1	Неспособен
270	Рецидивирачка калкулоза на мочните оргаНН(N20-N23) 1. Со оштетување на бубрежната функција	ОС Н	1	Неспособен
	2. Без оштетување на бубрежната функција	ОС С	4	Способен
271*	Заболувања на мочното бабуле 1. Инсуфициенција на сфинктерниот механизам на мочното бабуле следено со енуреза (N31)	ОС Н	1	Неспособен
	2. Долготрајно хронично воспаление на мочното бабуле (N 30)	ОС Н	1	Неспособен
272	Хидрокела (N43) 1. По успешното лекување	ОС С	4	Способен
	2. Неоперирана	ОС С	4	Способен
273	Стеноза на уретра кој бара бужирање ^1 35)	ОС Н	1	Неспособен
274	Заболување на просгаТа(N40) 1. Хроничен простатитис без гнојна секреција и без поголеми функционални растројства	ОС С	4	Способен
	2. Хроничен гноен простатис со појаки пречки	ОС Н	1	Неспособен
275*	Фуникулокела	ОС С	4	Способен
276*	Вродени аномалии на бубрезите Q60-Q63) I. Недостаток на еден бубрег, со целосно функционално и морфолошки уреден друг бубрег	ОС Н	1	Неспособен
	2. Потковичав бубрег со оштетена функција	ОС Н	1	Неспособен
	3. Ектопија (илијачна, псљична, вкрстсна)	ОС С	4	Способен
	4. Полицистични бубрези	ОС Н	1	Неспособен
277*	Подвижен бубрег Без функционално оштетување и хидронефроза	ОС С	4	Способен
278	Аномалии на мочното бабуле 1. Дивертикулум кој може оперативнo да се излечи(32.3)	ОС С	4	Способен
	2. Екстрофија на мочното бабуле Q64.1)	ОС Н	1	Неспособен

279.2.Кога лицето боледува од хипоспадија и еписпација, кои не прават битни пречки, а има нормален млаз на мочката и владее со микцијата, се дава оценка „способен“.

279.3.Доколку се корегира оперативно, се дава оценка „неспособен“.

285.Се вклучуваат изолирани или комбинирани хронични воспаленија (со исклучок на туберкулоза и сл) на јајниците Fallopi-евата туба, карличното ткиво, перитонеумот и утерусот, со исклучок на цервиксот, со анатмотопографски промени или без нив.

286.Се вклучуваат хронични инфламаторни заболувања на цервискот, вагината и вулвата.

289. Овде спаѓаат растројство од менструација и други абнормални крварења од женскиот генитален тракт.

1	2	3	4	5
279*	Аномалии на мочната цевка (Q62-Q 64) 1. Дивертикулуми и фустули на мочната цевка што можат да се излечат (Q 64)	ОС С	4	Способен
	2. Хипоспадија и еписпадија на предниот дел на уретата, хипоспадија и еписпадија glandуларис (Q 54)	ОС С	4	Способен
	3. Хипоспадија перинеалис и хипоспадија на корпусот(0 51)	ОС Н	1	Неспособен
	4. Еписпадија пенокубична и еписпадија glandуларис со инконтиненција (Q54)	ОС Н	1	Неспособен
280	Хермафродитизам (Q 56)	ОС Н	1	Неспособен
281	Аномалии на гениталиите Q 53-Q55) 1. Неспуштен тестис, еднострано или обострано, без знаци на хипогонадизам	ОС С	4	Способен
	2. Недостаток на полов орган	ОС Н	1	Неспособен
282	Недостаток или атрофија на еден тестис, кога не постојат знаци на хипогонадизам (Q53-Q55)	ОС С	4	Способен
283	Недостаток или изразена атрофија на обата тестиси со знаци на хипогонадизам (Q53-Q55)	ОС Н	1	Неспособен
284	Гинекомастија (N 62)	ОС С	4	Способен
285*	Хронични заболувања на внатрешните женски полови органи (N 70) 1. Без функционални растројства или со полесни функционални растројства		4	Способен
	2. Со потешки функционални растројства и почести егза-цербации, што не можат да се исправаат по хируршки пат		1	Неспособен
286*	Хронични заболувања на надворешните женски полови органи		4	Способен
287	Рецеп на меѓичката со функционални оштетувања на сфинктерот, кои не можат да се отстранат хируршки		1	Неспособен
288	Пролапс на матката, цистокела, ректокела (N81)		1	Неспособен
289*	Функционални растројства поради хормонална дисфункција		4	Способен
290	Последици од операции на матката, јајководите и јајниците (салпингектомија, аднексектомија, миомектомија), со полесни функционални растројства или без нив		4	Способен
291	Бременост и компликации на бременост, раѓање и пуерперимот (O20-O 89)		4	Способен

292. Се вбројуваат сите облици на акутни воспаленија на надворешните гениталии-цервиксот, ваги-ната и вулвата (флегмони, фоликулити, фагеденични улкуси на вулвата, херпес, апсес на Bartholini-евата жлезда и др.).

XVII. Конгенитални аномалии во претходните групи, азеодно со стекнатите аномалии, се опфатени, и тоа:

- мани на солниот апарат
- спуштеност на горниот капак -кератоконус
- недостаток на едно око
- нистагмус на окуларна генеза
- мани на надворешното и средното уво
- мани на срцето и големите крвни садови
- аномалии на крвните садови
- деформации и мани на носот инепцето
- мани на гркланот
- мани на фронталните синуси
- мани на дишните патишта
- мани на усната шуплина, јазикот, вилицата, зглобовите на вилиците и жлездите за плукање
- мани на храноводот
- малформации на ректумот и анусот
- аномалии на бубрезите
- аномалии на мочното бабуле
- аномалии на мочната цевка
- хермафодитизам
- аномалии на машките гениталии
- аномалии на тестисот
- аномалии на вратот „Кривошија“
- недостатоци на коскено то киво на черепот
- луксации на големитезглобови
- контрактура на лактот, рамото и рачниот зглоб
- контрактура на колкот, коленото и скокачкиот зглоб
- аномалии на шепата
- деформации на стапалата
- недостаток на горен екстремитет
- скратување на горен екстремитет
- недостаток или деформитет на прстите од шепата
- синдактилија
- недостаток на долен екстремитет
- скратување на долен екстремитет
- недостаток или деформитет на прстите од стапалата
- полидактилија
- деформитет од појак степен
- деформации на градниот кош

298.Ги опфаќа инконтиненците кои не се ограничени на дневно или ноќно неконтролирано мочање, туку се постојани и лесно се дијагностицираат со инспекција на половите органи, бидејќи пости постојано капење на мочта од уретерата. Во повеќето случаи оваа инконтиненција е последица на некое невролошко заболување.

299.За донесување на одлука по оваа точка неопходно е поликлиничко испитување. Лицата се оценуваат со оцена „неспособен“.

Ако промените во урината се одржуваат и потоа, одлука се донесува по болничко-клиничко испитување.

Ако граѓаните се од подрачје каде што владее ендемска нефропатија, постапката е иста, со тоа што по две години, зависно од наодот, можат да се оценат „способен“ или „неспособен“.

Граѓаните кај кои сигурно е установена ортостатска протеинурија се оценуваат како „способен“.

1	2	3	4	5
292*	Акутни воспаленија на надворешните женски полови органи		4	Способен
293	Акутно воспаление на цервиксот и вагината, со оштетување на ектоцервиксот (N72)		4	Способен
294	Ендометриоза-верифицирана (N80)		1	Неспособен
295	Промена на положбата на половите и соседните органи кај жените 1. Без функционални растројства		4	Способен
	2. Со функционални растројства		1	Неспособен
XVI. ОДРЕДЕНИ СОСТОЈБИ ШТО НАСТАНУВАА ТВО ПЕРИНАТАЛНИОТ ПЕРИОД (P00-P 96)				
XVII. КОНГЕНИТАЛНИ МАЛФОРМАЦИИ, ДЕФОРМАЦИИ И ХРОМОЗОМСКИ НЕНОРМАЛНОСТИ (Q 00-Q 99)				
XVIII. СИМПТОМИ И НЕДОВОЛНО ДЕФИНИРАНИ СОСТОЈБИ (R00-R99)				
297	Спленоmegалија (R16) 1. Зголемена тврда слезина по прележани паразитски за-болувања, без промени во периферната крв	ОС	4	Способен
	2. Јако зголемена тврда слезина или зголемена слезина со промени во периферната крв	ОС	1	Неспособен
298*	Целосна инкотиненција на урината В 32)	ОС НП	1	Неспособен
299*	Еритроурија и (или) протеинурија (R31, R80)	ОС	1	Неспособен
300*	Општа телесна неразвиеност (R53, R64)	ОС	1	Неспособен

300. Како мерило за општа телесна неразвиеност во предвид се зема: несразмерна височина и телесна маса, состојба на физичка кондиција, општ изглед (бледило на кожата и слузницата, тенка собрана кожа, хипотонија на мускулите, скапуле алате) неразвиеност на секундарните полови особини и др.

На лицата кај кои телесна маса отстапува од идеалната телесна маса повеќе од - 20%, од нормите дадени во прилогот 4 на Правилникот, им се дава оцената „неспособен“.

На воените обврзници со телесна височина од 145 до 154 см, кај кои телесната маса отстапува од идеалната телесна маса за - 10% до - 20%, им се дава оцената „способен“(а).

301.и 302. Ако скоро прележале болест-повреда, по правило, им се дава оцената, „неспособен“.

306.Во повреди на мозокот и рбетниот мозок спаѓаат:

- доцни последици на комозија,
- доцни последици на лацерација и контузија на мозокот
- доцни последици на субарахноидално, субдурално и екстрадурално крварење по повреда, без забелешка за лацерација и контузија на мозокот
- доцни последици од друго интракранијално крварење по повреда, без напомена за лацерација и контузија на мозокот
- доцни последици од оштетување на рбетниот мозок без знаци на повреда на рбетот-коските

Оцена се дава врз основа на мислење на невролог. Задолжителни се ЕЕГ, картографски ЕЕГ-преглед и евоцирани потенцијали.

307.Во повреди на нервите и периферниот нервен систем спаѓаат доцни последици од повреди на:

- видниот нерв
- други кранијални нерви -нерви на надлактицата
- -нерви на подлактицата
- нерви на рачниот зглоб и шепата
- нерви во бутот
- нерви на потколеницата
- други нерви и повреди на нерви на повеќе места Задолжителен е електромиоеневрографски преглед.

308. до 309. При оценување на способноста, покрај органските и функционалните растројства, треба да се имаат предвид и растројствата ана општата состојба на болниот (малокрвност, телесна слабост, лабилност на централниот нервен систем и сл.)

308.3. Во случаите кои оперативно се згрижувани, доколку нема органски и функционални промени, се дава оцената „неспособен“

309.За последиците од повредите на бубрезите и карличните органи со органски и функционални испади оцената се дава врз основа на степенот на оштетувањето, според соодветните точки.

310.Се вклучуваат руптури и хернии на мускулатурата на:

- рамото и подлактицата -лакотот и подлактицата
- рачниот зглоб и шепата
- колкот и бутот
- коленото и нозете
- глуждот и стапалата
- сакроилијачниот предел
- други делови на грбот
- други делови на телото

1	2	3	4	5
301*	Општа слабост и истоштеност по прележани акулни (тешки) заболувања и малокрвност по мали загуби на крв и оперативни зафати (R57- R 75)	ОС	1	Неспособен
302*	Пострауматски последици од поминлив карактер-протрахирано формирање на калуси, атрофични промени, потреба за рехабилитација (R 50-R 75)	ОС	1	Неспособен
<i>XIX. ПОВРЕДИИ ТРУЕЊА ИДРУГИ ОДРЕДЕНИ ПОСЛЕДИЦИ ОД НАДВОРЕШНИ ПРИЧИНИ (S00-T98)</i>				
306*	Повреди на мозокот и рбетниот мозок со трајни и невро-лошки функционални растројства (S00-S09, S10-S19) 1. Од полесен степен	НП	1	Неспособен
	2. Од потежок степен	НП	1	Неспособен
307*	Повреди на нервите и периферниот нервен систем: (S04) 1. Без функционални растројства	НП	4	Способен
	2. Со полесни функционални растројства на нервите или само на еден нерв, кој не ги нарушува битните функции	НП	4 1	Способен Неспособен
	3. Со потешки функционални растројства	НП	1	Неспособен
308*	Последици од повреди на органите за варење (S30-S39) 1. Без растројства на функциите	ОС	4	Способен
	2. Со растројства на функцијата	ОС	1	Неспособен
	3. По оперативно згрижување, со органски и функционални последици	ОС	1	Неспособен
309*	Повреди на бубрезите и карличните органи, без органски и функционални последици (S37)	ОС	4	Способен
310*	Руптури и херии на мускулатурата 1. Без функционални растројства	ГЕ ДЕ	4	Способен
	2. Со функционални растројства	ГЕ ДЕ		Неспособен
311	Последици од скршеница и процесус трансферзус и спиносус на прешлените на рбетниот столб (S20-S30,T08-T14)	ОС	4	Способен
312	Последици од скршеница на корпусот и импресионите скршеници на аркусот на прешлените на рбетниот столб (S20-S30,T08-T14) 1. Без функционални растројства	ОС	4	Способен
	2. Со полесни функционални растројства	ОС	4	Способен
	3. Со потешки и тешки функционални растројства	ОС	1	Неспособен

НОРМИ НА ФИЗИЧКА РАЗВИЕНОСТ

Прилог бр.2

Височина во см	Вистинска маса во кг	Идеална маса во кг	% на разликата од идеалната маса	Обем на градите во см
145	41	46,2	-11,3	71
146	41	47,0	-12,8	71
147	41	47,7	-14,1	71
148	41	48,5	-15,5	71
149	41	49,2	-16,7	71
150	42	50,0	-16,0	71
151	42	50,7	-17,2	71
152	43	51,5	-16,5	72
153	43	52,2	-17,7	72
154	44	53,0	-17,0	73
155	44	53,7	-18,1	73
156	45	54,5	-17,4	73
157	45	55,2	-18,5	73
158	45	56,0	-19,6	73
159	45	56,7	-20,7	73
160	46	57,5	-20,0	73
161	46	58,2	-21,0	73
162	46	59,0	-22,0	74
163	46	59,7	-23,0	74
164	47	60,5	-22,3	74
165	47	61,2	-23,3	74
166	48	62,0	-22,6	74
167	48	62,7	-23,5	74
168	49	63,5	-22,8	74
169	49	64,2	-23,7	74
170	50	65,0	-23,1	75
171	50	65,7	-23,9	75
172	52	66,5	-21,8	75
173	52	67,2	-22,7	75
174	53	68,0	-22,0	75
175	53	68,7	-22,9	75
176	55	69,5	-20,8	76
177	55	70,2	-21,7	76
178	56	71,0	-21,1	76
179	56	71,7	-21,9	76
180	57	72,5	-21,4	76
181	57	73,2	-22,2	76
182	59	74,0	-20,3	76
183	59	74,7	-21,1	76
184	60	75,5	-20,5	76
185	60	76,2	-21,3	76
186	62	77,0	-19,5	76
187	62	77,7	-20,2	76
188	63	78,5	-19,7	76
189	63	79,2	-20,5	76
190	64	80,0	-20,0	77
191	64	80,7	-20,7	77
192	66	81,5	-19,0	77
193	66	82,2	-19,7	77
194	67	83,0	-19,3	77
195	67	83,7	-20,0	77
196	69	84,5	-18,3	78
197	69	85,2	-19,1	78

ТАБЕЛА НА ОТПАПУВАЊЕ НА ВИСТИНСКАТА ОД ИДЕАЛНАТА ТЕЛЕСНА МАСА*

Прилог бр. 3

Височина на телото ВО см	Идеална телесна маса по Лоренц	Вистинска телесна маса и нејзино процентуално отстапување од идеалната					
		Слаби -20% и повеќе	Умерено слаби -15,1% до -20%	Средно исхранети -15% до +10%	Умерено дебели +10,1% до +20%	Дебели +20,1% до +30%	Премногу дебели +30,1% и повеќе
1	2	3	4	5	6	7	8
145	46,2	36.9	37.0 -39.2	39.3 -50.8	50.9 -55.4	55.5 -60.1	60.2
146	47,0	37,5	37,6 -39,9	40,0 -51,7	51,8 -56,4	56,5 -61,1	61,2
147	47,7	38,1	38,2 -40,5	40,6 -52,5	52,6 -57,2	57,3 -62,0	62,1
148	48,5	38,7	38,8 -41,2	41,3 -53,4	53,5 -58,2	58,3 -63,1	63,2
149	49,2	39,3	39,4 -41,7	41,8 -54,2	54,3 -59,1	59,2 -64,0	64,1
150	50,0	39,9	40,0 -42,4	42,5 -55,0	55,1 -60,0	60,1 -65,0	65,1
151	50,7	40,5	40,6 -43,0	43,1 -55,8	55,9 -60,9	61,0 -65,9	66,0
152	51,5	41,1	41,2 -43,7	43,8 -56,6	56,7 -61,8	61,9 -66,9	67,0
153	52,2	41,7	41,8 -44,3	44,4 -57,5	57,6 -62,7	62,8 -67,9	68,0
154	53,0	42,3	42,4 -44,9	45,0 -58,3	58,4 -63,6	63,7 -68,9	69,0
155	53,7	42,9	43,0 -45,5	45,6 -59,1	59,2 -64,5	64,6 -69,9	70,0
156	54,5	43,5	43,6 -46,2	46,3 -59,9	60,0 -65,4	65,5 -70,8	70,9
157	55,2	44,1	44,2 -46,8	46,9 -60,8	60,9 -66,3	66,4 -71,8	71,9
158	56,0	44,7	44,8 -47,5	47,6 -61,6	61,7 -67,2	67,3 -72,8	72,9
159	56,7	45,3	45,4 -48,1	48,2 -62,4	62,5 -68,1	68,2 -73,8	73,9
160	57,5	45,9	46,0 -48,8	48,9 -63,2	63,3 -69,0	69,1 -74,7	74,8
161	58,2	46,5	46,6 -49,4	49,5 -64,1	64,2 -69,9	70,0 -75,7	75,8
162	59,0	47,1	47,2 -50,1	50,2 -64,9	65,0 -70,8	70,9 -76,7	76,8
163	59,7	47,7	47,8 -50,7	50,8 -65,7	65,8 -71,7	71,8 -77,7	77,8
164	60,5	48,3	48,4 -51,3	51,4 -66,5	66,6 -72,6	72,7 -78,6	78,7
165	61,2	48,9	49,0 -51,9	52,0 -67,4	67,5 -73,5	73,6 -79,6	79,7
166	62,0	49,5	49,6 -52,6	52,7 -68,2	68,3 -74,4	74,5 -80,6	80,7
167	62,7	50,1	50,2 -52,2	53,3 -69,0	69,1 -75,3	75,4 -81,5	81,6
168	63,5	50,7	50,8 -53,9	54,0 -69,8	69,9 -76,2	76,3 -82,5	82,6
169	64,2	51,3	51,4 -54,5	54,6 -70,6	70,7 -77,1	77,2 -83,5	83,6
170	65,0	51,9	52,0 -55,2	55,3 -71,5	71,6 -78,0	78,1 -84,5	84,6
171	65,7	52,5	52,6 -55,8	55,9 -72,3	72,4 -78,9	79,0 -85,5	85,6
172	66,5	53,1	53,2 -56,4	56,5 -73,1	73,2 -79,8	79,9 -86,4	86,5
173	67,2	53,7	53,8 -57,0	57,1 -73,9	74,0 -80,7	80,8 -87,4	87,5
174	68,0	54,3	54,4 -61,1	57,8 -74,8	74,9 -81,6	81,7 -88,4	88,5
175	68,7	54,9	55,0 -58,3	58,4 -75,6	75,7 -82,5	82,6 -89,4	89,5
176	69,2	55,5	55,6 -59,0	59,1 -76,4	76,5 -83,4	83,5 -90,3	90,4
177	70,7	56,1	56,2 -59,6	59,7 -77,3	77,4 -84,3	84,4 -91,3	91,4
178	71,0	56,7	56,8 -60,3	60,4 -78,1	78,2 -85,2	85,3 -92,3	92,4
179	71,7	57,3	57,4 -60,9	61,0 -78,9	79,0 -86,1	86,2 -93,2	93,3
180	72,5	57,9	58,0 -61,5	61,6 -79,7	79,8 -87,0	87,1 -94,2	94,3
181	73,2	58,5	58,6 -62,1	62,2 -80,6	80,7 -87,9	88,0 -95,2	95,3
182	74,0	59,1	59,2 -62,8	62,9 -81,4	81,5 -88,8	88,9 -96,2	96,3
183	74,7	59,7	59,8 -63,4	63,5 -82,2	82,3 -89,7	89,8 -97,1	97,2
184	75,5	60,3	60,4 -64,1	64,2 -83,0	83,1 -90,6	90,7 -98,1	98,2
185	76,2	60,9	61,0 -64,7	64,8 -83,8	83,9 -91,5	91,6 -99,1	99,2
186	77,0	61,5	61,6 -65,4	65,5 -84,7	84,8 -92,4	92,5 -100,1	100,2
187	77,7	62,1	62,2 -66,0	66,1 -85,5	85,6 -93,3	93,4 -101,1	101,2
188	78,5	62,7	62,8 -66,6	66,7 -86,3	86,4 -94,2	94,3 -102,1	102,2
189	79,2	63,3	63,4 -67,2	67,3 -87,2	87,3 -95,1	95,2 -103,0	103,1
190	80,0	63,9	64,0 -67,9	68,0 -88,0	88,1 -96,0	96,1 -104,0	104,1
191	80,7	64,5	64,6 -68,5	68,6 -88,8	88,9 -96,9	97,0 -104,9	103,0
192	81,5	65,1	65,2 -69,2	69,3 -89,5	89,6 -97,8	97,9 -105,9	106,0
193	82,2	65,7	65,8 -69,8	69,9 -90,4	90,5 -98,7	98,8 -106,9	107,0
194	83,0	66,3	66,4 -70,5	70,6 -91,3	91,4 -99,6	99,7 -107,9	108,0
195	83,7	66,9	67,0 -71,0	71,1 -92,1	92,2 -100,5	100,6 -108,9	109,0
1%	84,5	67,5	67,6 -71,7	71,8 -92,9	93,0 -101,4	101,5 -109,8	109,9
197	85,2	68,1	68,2 -72,3	72,4 -93,7	93,8 -102,3	102,4 -110,8	110,9
198	86,0	68,7	68,8 -73,0	73,1 -94,6	94,7 -103,2	103,3 -111,8	111,9
199	86,7	69,3	69,4 -73,6	73,7 -95,4	95,5 -104,1	104,2 -112,8	112,9
200	87,5	69,9	70,0 -74,3	74,4 -96,2	96,3 -105,0	105,1 -U3,7	113,8

ТАБЕЛА НА СТАНДАРДНИТЕ ПРОСЕЧНИ ВРЕДНОСТИ НА ВИТАЛНИОТ КАПАЦИТЕТ (ВК)
И ФОРСИРАНИОТ ЕКСПИРИУМСКИ ВОЛУМЕН ВО СЕКУНДА (ФЕВ.)*

Прилог бр. 4

Доба на животот очина ВО см	18-19	20-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55 - 59
1	ВКФЕВ,	ВКФЕВ,	ВКФЕВ,	ВКФЕВ,	ВКФЕВ,	ВКФЕВ,	ВКФЕВ,	ВКФЕВ,
2	3	4	5	6	7	8	9	
145	3039 2493	3146 2511	3131 2440	3100 2388	3070 2324	3039 2262	2978 2189	2916 2109
146	3081 2527	3190 2546	3174 2474	3143 2421	3112 2356	3081 2294	3019 2219	2957 2129
147	3145 2579	3256 2598	3240 2525	3208 2471	3177 2405	3145 2341	3081 2265	3018 2173
148	3209 2632	3323 2652	3307 2577	3274 2522	3241 2454	3209 2389	3145 2311	3080 2217
149	3275 2686	3391 2706	3374 2630	3341 2574	3308 2504	3275 2438	3209 2359	3143 2263
150	3341 2741	3459 2761	3443 2683	3409 2660	3375 2555	3341 2487	3274 2406	3206 2309
151	3409 2796	3529 2816	3512 2737	3477 2679	3443 2606	3409 2538	3340 2444	3271 2344
152	3477 2852	3600 2873	3582 2792	3547 2732	3512 2658	3477 2588	3406 2504	3336 2402
153	3546 2908	3671 2930	3653 2847	3617 2787	3582 2711	3546 2640	3474 2554	3403 2450
154	3616 2966	3744 2988	3725 2904	3689 2847	3652 2765	3616 2692	3543 2604	3470 2498
155	3687 3024	3817 3046	3798 2961	3761 2897	3724 2819	3687 2745	3612 2655	3538 2547
156	3758 3083	3891 3106	3872 3018	3834 2954	3796 2874	3758 2798	3683 2707	3607 2597
157	3831 3142	3967 3166	3947 3077	3909 3011	3870 2930	3831 2852	3754 2759	3676 2647
158	3905 3203	4043 3226	4023 3136	3984 3069	3944 2986	3905 2907	3826 2812	3747 2698
159	3980 3264	4120 3288	4100 3196	4060 3127	4020 3043	3980 2963	3899 2866	3819 2750
160	4055 3326	4198 3351	4178 3256	4137 3187	4096 3101	4055 3019	3973 2920	3891 2802
161	4132 3389	4278 3414	4257 3318	4215 3247	4173 3159	4132 3076	4048 2976	3965 2855
162	4209 3452	4358 3478	4337 3380	4294 3308	4252 3218	4209 3133	4124 3031	4039 2908
163	4288 3517	4439 3543	4417 3443	4374 3369	4331 3278	4288 3192	4201 3088	4114 2962
164	4367 3582	4521 3608	4499 3507	4455 3432	4411 3339	4367 3251	4279 3145	4190 3017
165	4447 3648	4604 3675	4582 3571	4537 3495	4492 3401	4447 3311	4357 3203	4268 3073
166	4529 3714	4689 3742	4666 3637	4620 3559	4574 3463	4529 3371	4437 3262	4346 3125
167	4611 3782	4774 3810	4751 3703	4704 3624	4658 3526	4611 3433	4518 3321	4425 3186
168	4694 3850	4860 3879	4836 3770	4789 3689	4742 3589	4694 3495	4599 3381	4505 3243
169	4779 3919	4948 3948	4923 3837	4875 3755	4827 3654	4779 3557	4682 3443	4586 3302
170	4864 3989	5036 4019	5011 3909	4962 3822	4913 3719	4864 3621	4766 3503	4667 3361
171	4950 4060	5125 4090	5100 3975	5050 3890	5000 3785	4950 3685	4850 3565	4750 3420
172	5038	5216 4162	5190 4045	5139 3959	5088 3852	5038 3750	4936 3628	4834 3481
173	4L32 5126	5307 4235	5281 4116	5230 4028	5178 3920	5126 3816	5023 3692	4919 3542
174	4204 5215	5400 4309	5373 4188	5321 4099	5268 3988	5215 3883	5110 3756	5005 3603
175	4278	5493 4384	5467 4261	5413 4170	5359 4057	5306 3950	5199 3821	5091 3666
176	5306 4352	5588 4460	5561 4334	5506 4242	5452 4127	5397 4018	5288 3887	5179 3729
177	5397 4427	5684 4536	5656 4408	5601 4314	5545 4198	5490 4087	5379 3954	5268 3793
178	5490 4503	5781 4613	5753 4484	5696 4388	5640 4269	5583 4157	5470 4021	5358 3858
179	5583 4580	5879 4691	5850 4560	5793 4462	5735 4342	5678 4227	5563 4089	5449 3923
180	5678 4657	5978 4788	5949 4656	5890 4559	5832 4438	5774 4323	5659 4186	5544 4020
181	5774 4753	6078 4851	6048 4714	5989 4613	5930 4489	5870 4370	5752 4228	5633 4056
182	5870 4815	6179 4931	6149 4793	6089 4690	6029 4564	5968 4443	5848 4298	5727 4124
183	5968 4895	6282 5013	6251 4872	6190 4768	6129 4639	6067 4517	5945 4370	5822 4192
184	6067 4976	6385 5096	6354 4953	6292 4847	6230 4716	6167 4591	6043 4442	5918 4261
185	6167 5058	6490 5179	6454 5034	6395 4928	6332 4793	6268 4566	6142 4514	6015 4331
186	6268 5141	6596 5264	6564 5116	6499 5006	6435 4871	6371 4743	6242 4588	6113 4402
187	6371 5225	6703 5349	6670 5199	6605 5088	6539 4950	6474 4819	6343 4662	6212 4473
188	6474 5310	6811 5435	6778 5283	6711 5170	6645 5030	6578 4897	6445 4738	6313 4545
189	6578 5396	6920 5523	6886 5367	6819 5253	6751 5111	6684 4976	6549 4814	6414 4618
190	6684 5482	7031 5611	6996 5453	6928 5336	6859 5192	6790 5055	6653 4891	6516 4692
190	67*0 5570							
лична вредност ФЕВ./ ВК	82%	80%	78%	77%	74,5%	75,5%	73,5%	72%

**УСТАВЕН СУД НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
747.**

Уставниот суд на Република Македонија, врз основа на членовите 110 и 112 од Уставот на Република Македонија и член 70 од Деловникот на Уставниот суд на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр.70/1992) на седницата одржана на 11 март 2009 година, донесе

О Д Л У К А

1. СЕ УКИНУВА член 176 став 2 и член 178 од Законот за банките („Службен весник на Република Македонија“ бр.67/2007).

2. Оваа одлука произведува правно дејство од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

3. Уставниот суд на Република Македонија по повод поднесена иницијатива од Томислав Давков од Битола со Решение, У.бр.149/2008 од 14 јануари 2009 година, поведе постапка за оценување на уставноста на член 176 став 2 и член 178 од Законот означен во точката 1 од оваа одлука.

Постапката беше поведена затоа што пред Судот со основ се постави прашањето за согласноста на оспорените членови со Уставот.

4. Судот на седницата утврди дека според член 176 став 1 од Законот за банките, тужбата против решенијата донесени врз основа на овој закон се поднесува во рок од 30 дена од приемот на решението.

Според оспорениот став 2 на член 176 од Законот е предвидено дека подносителот на тужбата од ставот 1 на овој член во постапката пред судот не може да наведува нови факти и да изнесува нови докази.

Според оспорениот член 178 став 1 од Законот во постапката пред судот подносителот на тужбата може да наведува нови факти и да изнесува нови докази, доколку тужбата се поднесува против решение за воведување на администрација и за одземање на дозвола за основање и работење, односно решение за утврдување на постоење на услови за воведување на стечајна постапка или услови за воведување на ликвидациона постапка во банка.

(2) Ако во тужбата од ставот 1 на овој член подносителот се повикува на нови докази, должен е истите да ги приложи кон тужбата.

(3) Во случаите од ставот 1 на овој член Народната банка може во нејзиниот одговор на тужбата да наведува нови факти и да изнесува нови докази.

(4) Ако во одговорот на тужбата од ставот 1 на овој член Народната банка се повикува на нови докази е должна истите да ги приложи кон одговорот на тужбата.

(5) По истек на крајниот рок за поднесување на тужбата од ставот 1 на овој член или одговор на тужбата од ставот 3 на овој член, странките немаат право да наведуваат нови факти и да изнесуваат нови докази.

5. Согласно член 8 став 1 алинеи 3 и 4 од Уставот владеењето на правото и поделбата на државната власт на законодавна, извршна и судска претставуваат едни од темелните вредности на уставниот поредок на Република Македонија.

Според Амандман XXV на Уставот, со кој е заменет член 98 од Уставот на Република Македонија, судската власт ја вршат судовите. Судовите се самостојни и независни. Судовите судат врз основа на Уставот, законите и меѓународните договори ратификувани во согласност со Уставот. Забранети се вонредни судови. Видовите, надлежноста, основањето, укинувањето, организацијата и составот на судовите како и постапката пред нив се уредуваат со закон што се донесува со двотретинско мнозинство гласови од вкупниот број пратеници.

Од содржината на цитираните уставни одредби јасно произлегува дека видовите, надлежноста, основањето, организацијата, составот на судовите, како и постапката пред судовите се уредува со закон кој се донесува со двотретинско мнозинство.

Според член 22 од Законот за судовите („Службен весник на Република Македонија“ бр.58/2006) во судскиот систем судската власт ја вршат основните судови, апелационите судови, Управниот суд и Врховниот суд на Република Македонија.

Во член 34 од наведениот закон е утврдена надлежноста на Управниот суд како посебен суд заради обезбедување на судска заштита на правото и правните интереси на физичките и правните лица повредени со акт на орган на државната управа и други органи и организации утврдени со закон.

Во член 10 од наведениот закон е предвидено дека постапката пред судот се уредува со закон и се заснова врз начелата на заемност и легитимност, рамноправност на странките, судење во разумен рок, правичност, јавност, контрадикторност, двостепеност, зборност, усност, непосредност, право на одбрана односно застапување, слободна оценка на доказите и економичност.

Според член 10 став 2 од наведениот закон, со законите за одделните постапки поблиску се уредуваат начелата на постапките, начините на нивното остварување и можното отстапување кај одделни начела.

Во Законот за управните спорови („Службен весник на Република Македонија“ бр.62/2006) е утврдено против кои акти може да се води управен спор, составот на Управниот суд, постапувањето по тужбата пред судот, видот на одлуките кои ги донесува судот, вонредните правни лекови, задолжителноста на пресудата, посебни одредби кои се однесуваат на постапките кога судот одлучува за барање за заштита на слободите и правата загарантирани со Уставот и преодни и завршни одредби.

Поаѓајќи од наведените уставни одредби, а имајќи ги предвид и одредбите од Законот за судовите законодавецот со Законот за кривичната постапка, Законот за парничната постапка, Законот за вонпарничната постапка, Законот за општа управна постапка како и Законот за управните спорови ги уредил надлежноста, процесните правила и правно пропишаните форми на постапување на субјектите и учесниците во постапката за правата на човекот и граѓанинот и правно заснованите интереси.

Меѓутоа, од наведеното јасно произлегува дека постапките пред судовите се уредуваат со закон кој се донесува со двотретинско мнозинство, во Законот за банките е уредена постапката на судската заштита против решенијата на гувернерот на Народната банка на Република Македонија.

Имено во членот 176 став 2 од Законот е предвидено дека подносителот на тужбата од ставот 1 на овој член во постапката пред судот не може да наведува нови факти и да изнесува нови докази.

Во член 178 од Законот е предвидено дека во постапката пред судот подносителот на тужбата може да наведува нови факти и да изнесува нови докази, доколку тужбата се поднесува против решение за воведување на администрација и за одземање на дозвола за основање и работење, односно решение за утврдување на постојење на услови за воведување на стечајна постапка или услови за воведување на ликвидациона постапка во банка.

Ако во тужбата од ставот 1 на овој член подносителот се повикува на нови докази, должен е истите да ги приложи кон тужбата.

Во случаите од ставот 1 на овој член Народната банка може во нејзиниот одговор на тужбата да наведува нови факти и да изнесува нови докази.

Ако во одговорот на тужбата од ставот 1 на овој член Народната банка се повикува на нови докази, е должна истите да ги приложи кон одговорот на тужбата.

По истек на крајниот рок за поднесување на тужбата од ставот 1 на овој член или одговор на тужбата од ставот 3 на овој член, странките немаат право да наведуваат нови факти и да изнесуваат нови докази.

Имајќи ја предвид содржината на оспорените членови според кои подносителот на тужбата во постапката пред суд не може да наведува нови факти и докази, односно во кои случаи и против кои решенија на Гувернерот на Народната банка по тужбата можат да се наведат нови факти и докази како и случаите кога Народната банка во одговорот на тужбата може да наведува нови факти и да изнесува нови докази, наводите во иницијативата наспрема наведените уставни одредби, Судот оцени дека наводите во иницијативата се основани.

Тргувајќи од содржината на Амандман XXV на Уставот според кој законите со кои се пропишува постапката пред судовите се донесуваат со двотретинско мнозинство Судот оцени дека оспорените одредби со кои се уредува постапката пред Управниот суд, законодавецот требало да ја уреди со Законот за управни спорови како посебна постапка, а кој закон се носи со двотретинско мнозинство на гласови, а не со Законот за банките, поради што тие не се во согласност со Уставот.

5. Со оглед на наведеното, Судот одлучи како во точката 1 од оваа одлука.

6. Оваа одлука Судот ја донесе во состав од претседателот на Судот д-р Трендафил Ивановски и судиите д-р Наташа Габер-Дамјановска, Исмаил Дарлишта, Лилјана Ингилизова-Ристова, Вера Маркова, Бранко Наумоски, Игор Спиоровски, д-р Гзуме Старова и д-р Зоран Сулејманов.

У.бр.149/2008
11 март 2009 година
Скопје

Претседател
на Уставниот суд на Република
Македонија,
д-р **Трендафил Ивановски**, с.р.

748.

Уставниот суд на Република Македонија, врз основа на членовите 110 и 112 од Уставот на Република Македонија и член 70 од Деловникот на Уставниот суд на Република Македонија ("Службен весник на Република Македонија" бр.70/1992) на седницата одржана на 11 март 2009 година, донесе

О Д Л У К А

1. СЕ УКИНУВА член 3 и член 24 став 2 од Законот за поттикнување и помагање на технолошкиот развој („Службен весник на Република Македонија“ бр.41/2008 и 106/2008-исправка).

2. Оваа одлука произведува правно дејство од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

3. Уставниот суд на Република Македонија по повод поднесена иницијатива на Стамен Филипов од Скопје со Решение, У.бр.184/2008 од 20 јануари 2009 година поведе постапка за оценување на уставноста на член 3 и член 24 став 2 од Законот означен во точката 1 од оваа одлука.

Постапката беше поведена затоа што пред Судот со основ се постави прашањето за согласноста на оспорените членови со Уставот.

4. Судот на седницата утврди дека според член 2 од Законот за поттикнување на технолошкиот развој („Службен весник на Република Македонија“ бр. 41/2008) под технолошки развој се подразбираат активности и обврски за поттикнување и помагање на развојот на технологиите, иновациите, информациски и комуникациски знаења и трансфер на информации.

Според оспорениот член 3 од наведениот закон, активностите од членот 2 на овој закон подразбираат:

- развој на сопствени технологии,
- унапредување на самостојна стопанска основа,
- модернизација на постојните производни капацитети,
- изградба на неопходна технолошка инфраструктура,
- ефектуирање и примена на иновациите,
- трансфер на знаења и информации,
- информациски и комуникациски технологии,
- создавање можности за нови работни места и
- други активности во функција на технолошки развој.

Според член 24 став 1 од Законот, а кој е поместен во делот IV „Финансирање на дејноста“ проект, односно програма може да се софинансира само во случај кога носители на субјекти на технолошкиот развој чија дејност е поврзана со предметниот проект, односно програма.

Според оспорениот став 2 на овој член, Министерството софинансира до 30% од вредноста на проектот, односно програмата, доколку од носителите на проектот односно програмата се обезбедени 70% од вредноста на проектот, односно програмата.

Наведениот закон е објавен во Службен весник на Република Македонија на 28 март 2008 година, а влегол во сила осмиот ден од денот на објавувањето, односно на 6 април 2008 година.

Судот исто така утврди дека на 28 август 2008 година во „Службен весник на Република Македонија“ бр.106/2008 се објавени исправки на Законот за поттикнување и помагање на технолошкиот развој.

Во исправките се наведува дека по извршеното срамнување со изворниот текст е утврдено дека во текстот на Законот за поттикнување и помагање на технолошкиот развој („Службен весник на Република Македонија“ бр.41/2008) се направени грешки поради што се даваат исправки на Законот така што

1) членот 3 треба да гласи:

Активностите од членот 2 на овој закон подразбираат:

- развој на сопствени технологии,
- подобрување на постојните сопствени технологии,
- развивање и унапредување на самостојна стопанска основа,
- трансфер на технологии,
- модернизација на постојни производни капацитети,
- изградба на неопходна технолошка инфраструктура,
- ефектуирање и примена на иновациите,
- континуирана надградба и трансфер на знаење и информации,
- информациски и комуникациски технологии,
- создавање на можности за нови работни места и
- други активности во функција на технолошки развој.

2) Во членот 24 ставот 2 треба да гласи:

„Министерството софинансира до 50% од вредноста на проектот односно програмата доколку од носителот на проектот, односно програмата се обезбедени остатокот од средствата на вредноста на проектот односно програмата“.

5. Владеењето на правото е темелна вредност на уставниот поредок на Република Македонија согласно член 8 став 1 алинеја 3 од Уставот.

Според член 76 став 1 од Уставот Собранието основно постојани и поврмени работни тела.

Според член 118 став 1 од Деловникот на Собранието на Република Македонија е предвидено дека со одлука на Собранието се основаат постојани работни тела.

Со Одлука за основање на постојани работни тела на Собранието на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр.85/2002) покрај другото како постојано работно тело на Собранието на Република Македонија е основана Законодавна правната комисија.

Во надлежност на Законодавна правната комисија покрај другото е предвидено дека таа дава исправки на грешки во објавениот текст на закони или на други акти, врз основа на изворниот текст на усвоениот закон или друг акт на Собранието.

Од наведените одредби произлегува дека Законодавна правната комисија на Собранието на Република Македонија како постојано работно тело чии членови се од редот на пратениците во Собранието може да дава исправки на грешки во објавениот текст на законот, што е направено во конкретниот случај.

Меѓутоа, и покрај ваквата надлежност на ова тело, Судот смета дека ова тело во случај кога се работи за текст на одредби од закон кои во суштина на сосема поинаков начин го уредуваат прашањето, не може текстот на одредбите да го замени со исправка која има карактер на измена на одредби, со што се надминува карактерот на исправката без да се спроведе нова собраниска процедура во однос на одредбата за која е извршена исправката.

Според член 52 од Уставот на Република Македонија законите и другите прописи се објавуваат пред да влезат во сила. Законите и другите прописи се објавуваат во „Службен весник на Република Македонија“ најдоцна во рок од седум дена од денот на нивното донесување.

Законите влегуваат во сила најрано осмиот ден од денот на објавувањето, а по исклучок што го утврдува Собранието со денот на објавувањето.

Од наведената уставна одредба произлегува дека објавувањето на законите и другите прописи е во функција на обезбедување на принципот на владеењето на правото и остварување на слободите и правата на човекот и граѓанинот како претпоставка за правната сигурност на граѓаните. Објавувањето на прописите претставува акт на обнародување и нивно ставање на увид на јавноста.

Оттука, одреден пропис за да стане перфектен не е потребно само да биде донесен и потпишан, туку и објавен. Необјавувањето на одреден пропис е пречка за негово влегување во сила. Токму заради тоа уставотворецот предвидел дека, по правило, законите влегуваат во сила осмиот ден од нивното објавување, освен по исклучок со денот на објавувањето, ако тоа го утврди Собранието.

Оваа состојба покажува дека објективно ниту за законодавецот, а уште повеќе за граѓаните не е јасно кои норми претставуваат законска норма за конкретниот случај.

Имајќи го предвид наведеното наспрема фактот што со извршената исправка од Законодавна правната комисија одредбите на член 3 и член 24 став 2 од Законот за поттикнување и помагање на технолошкиот развој се објавени скоро четири месеци од влегувањето во сила на Законот, очигледно е дека за овие одредби не е предвиден временски рок за обнародување на нејзината содржина.

Воедно, имајќи ја предвид утврдената фактичка состојба, произлегува дека во објавениот текст на Законот постојат одредби од суштинско значење кои не се изгласани во Собранието. Обидот оваа недоследност да се корегира со исправка од страна на Законодавно правната комисија и таа исправка да го замени објавениот текст и да влезе во сила со денот на објавувањето, Судот оцени дека се внесува правна несигурност во поглед на владеењето на правото. Со внесувањето нови норми во правниот поредок преку исправка, произлегува дека законодавец не е Собранието на Република Македонија, туку Законодавно правната комисија.

Тргувајќи од изнесеното, а имајќи го предвид начелото на владеењето на правото како едно од основите на правниот систем на државата, Судот оцени дека оспорените членови од Законот не се во согласност со Уставот.

6. Врз основа на изнесеното Судот одлучи како во точката 1 од оваа одлука.

7. Оваа одлука Судот ја донесе со мнозинство гласови во состав од претседателот на Судот д-р Трендафил Ивановски и судиите д-р Наташа Габер-Дамјановска, Исмаил Дарлишта, Вера Маркова, Бранко Наумовски, Игор Спировски, д-р Гзиме Старова и д-р Зоран Сулејманов.

У.бр.184/2008
11 март 2009 година
Скопје

Претседател
на Уставниот суд на Република
Македонија,
д-р **Трендафил Ивановски**, с.р.

АГЕНЦИЈА ЗА КАТАСТАР НА НЕДВИЖНОСТИ 749.

Врз основа на член 160 став 3 од Законот за катастар на недвижности („Службен весник на РМ“ бр. 40/2008), директорот на Агенцијата за катастар на недвижности донесе

РЕШЕНИЕ ЗА КОНВЕРЗИЈА НА ПОДАТОЦИТЕ ОД КАТАСТАР НА ЗЕМЈИШТЕ ВО КАТАСТАР НА НЕДВИЖНОСТИ

Се врши конверзија на податоците од катастар на земјиште во катастар на недвижности за дел од катастарската општина Демир Хисар – Општина Демир Хисар.

Катастарот на недвижностите ќе се применува од денот на објавувањето на ова решение во „Службен весник на Република Македонија“.

Со денот на стапување во примена на востановениот катастар на недвижности од став 1 од ова решение, престанува да се применува катастарот на земјиштето за дел од КО Демир Хисар, востановен според Законот за премеј и катастар на земјиштето („Службен весник на СРМ“ бр. 34/72 и 13/78).

Бр. 09-5183/1
24 март 2009 година
Скопје

Директор,
Љупчо Георгиевски, с.р.

750.

Врз основа на член 152 став 1 од Законот за катастар на недвижности („Службен весник на РМ“ бр. 40/2008), директорот на Агенцијата за катастар на недвижности донесе

РЕШЕНИЕ ЗА СТАПУВАЊЕ ВО ПРИМЕНА НА ВОСТАНОВЕН КАТАСТАР НА НЕДВИЖНОСТИ

Стапува во примена востановениот катастар на недвижности за катастарската општина Длабочица - Општина Старо Нагоричане.

Катастарот на недвижности ќе се применува од 5-тиот ден од денот на објавувањето на ова решение во „Службен весник на Република Македонија“.

Со денот на стапување во примена на востановениот катастар на недвижности од став 1 од ова решение, престанува да се применува катастарот на земјиште за КО Длабочица, востановен според Законот за премеј и катастар на земјиштето („Службен весник на СРМ“ бр. 34/72 и 13/78).

Бр. 09-5188/1
24 март 2009 година
Скопје

Директор,
Љупчо Георгиевски, с.р.

751.

Врз основа на член 160 став 3 од Законот за катастар на недвижности („Службен весник на РМ“ бр. 40/2008), директорот на Агенцијата за катастар на недвижности донесе

РЕШЕНИЕ ЗА КОНВЕРЗИЈА НА ПОДАТОЦИТЕ ОД КАТАСТАР НА ЗЕМЈИШТЕ ВО КАТАСТАР НА НЕДВИЖНОСТИ

Се врши конверзија на податоците од катастар на земјиште во катастар на недвижности за дел од катастарската општина Марино - Општина Илинден.

Катастарот на недвижностите ќе се применува од денот на објавувањето на ова решение во „Службен весник на Република Македонија“.

Со денот на стапување во примена на востановениот катастар на недвижности од став 1 од ова решение, престанува да се применува катастарот на земјиштето за дел од КО Марино, востановен според Законот за премеј и катастар на земјиштето („Службен весник на СРМ“ бр. 34/72 и 13/78).

Бр. 09-5189/1
24 март 2009 година
Скопје

Директор,
Љупчо Георгиевски, с.р.

752.

Врз основа на член 160 став 3 од Законот за катастар на недвижности („Службен весник на РМ“ бр. 40/2008), директорот на Агенцијата за катастар на недвижности донесе

**РЕШЕНИЕ
ЗА КОНВЕРЗИЈА НА ПОДАТОЦИТЕ ОД КАТАСТАР НА ЗЕМЈИШТЕ ВО КАТАСТАР НА НЕДВИЖНОСТИ**

Се врши конверзија на податоците од катастар на земјиште во катастар на недвижности за дел од катастарската општина Франгово - Општина Струга.

Катастарот на недвижностите ќе се применува од денот на објавувањето на ова решение во „Службен весник на Република Македонија“.

Со денот на стапување во примена на востановениот катастар на недвижности од став 1 од ова решение, престанува да се применува катастарот на земјиштето за дел од КО Франгово, востановен според Законот за премеј и катастар на земјиштето („Службен весник на СРМ“ бр. 34/72 и 13/78).

Бр. 09-5190/1
24 март 2009 година
Скопје

Директор,
Љупчо Георгиевски, с.р.

753.

Врз основа на член 160 став 3 од Законот за катастар на недвижности („Службен весник на РМ“ бр. 40/2008), директорот на Агенцијата за катастар на недвижности донесе

**РЕШЕНИЕ
ЗА КОНВЕРЗИЈА НА ПОДАТОЦИТЕ ОД КАТАСТАР НА ЗЕМЈИШТЕ ВО КАТАСТАР НА НЕДВИЖНОСТИ**

Се врши конверзија на податоците од катастар на земјиште во катастар на недвижности за дел од катастарската општина Кучевиште – Општина Чучер Сан-дево.

Катастарот на недвижностите ќе се применува од денот на објавувањето на ова решение во „Службен весник на Република Македонија“.

Со денот на стапување во примена на востановениот катастар на недвижности од став 1 од ова решение, престанува да се применува катастарот на земјиштето за дел од КО Кучевиште, востановен според Законот за премеј и катастар на земјиштето („Службен весник на СРМ“ бр. 34/72 и 13/78).

Бр. 09-5191/1
24 март 2009 година
Скопје

Директор,
Љупчо Георгиевски, с.р.

754.

Врз основа на член 152 став 1 од Законот за катастар на недвижности („Службен весник на РМ“ бр. 40/2008), директорот на Агенцијата за катастар на недвижности донесе

**РЕШЕНИЕ
ЗА СТАПУВАЊЕ ВО ПРИМЕНА НА ВОСТАНОВЕН КАТАСТАР НА НЕДВИЖНОСТИ**

Стапува во примена востановениот катастар на недвижности за дел од катастарската општина Демир Хисар – Општина Демир Хисар.

Катастарот на недвижности ќе се применува од 7-тиот ден од денот на објавувањето на ова решение во „Службен весник на Република Македонија“.

Со денот на стапување во примена на востановениот катастар на недвижности од став 1 од ова решение, престанува да се применува катастарот на земјиште за дел КО Демир Хисар, востановен според Законот за премеј и катастар на земјиштето („Службен весник на СРМ“ бр. 34/72 и 13/78).

Бр. 09-5192/1
24 март 2009 година
Скопје

Директор,
Љупчо Георгиевски, с.р.

755.

Врз основа на член 267, точка 3 од Законот за општата управна постапка („Службен весник на РМ“ бр. 38/2005 и 110/2008) член 160, став 3 од Законот за катастар на недвижности („Службен весник на РМ“ бр. 40/2008), директорот на Агенцијата за катастар на недвижности, донесе

**РЕШЕНИЕ
ЗА ОГЛАСУВАЊЕ НИШТОВНО РЕШЕНИЕ ЗА СТАВАЊЕ ВО ПРИМЕНА ВОСТАНОВЕН КАТАСТАР НА НЕДВИЖНОСТИ И ЗА КОНВЕРЗИЈА НА ПОДАТОЦИТЕ ОД КАТАСТАР НА ЗЕМЈИШТЕ ВО КАТАСТАР НА НЕДВИЖНОСТИ**

1. Се огласува за ништовно, Решението бр. 09--2634/1 од 27.03.2006 година за ставање во примена востановен катастар на недвижности за катастарска општина Лесково – Општина Демир Хисар, објавено во „Службен весник на РМ“ бр. 39/2006 од 30.03.2006 година.

2. Се врши конверзија на податоците од катастар на земјиште во катастар на недвижности за катастарската општина Лесково – Општина Демир Хисар.

Катастарот на недвижностите ќе се применува од денот на објавувањето на ова решение во „Службен весник на Република Македонија“.

Со денот на стапување во примена на востановениот катастар на недвижности од точка 2 од ова решение, престанува да се применува катастарот на земјиштето за КО Лесково, востановен според Законот за премеј и катастар на земјиштето („Службен весник на СРМ“ бр. 34/72 и 13/78).

Бр. 09-5193/1
24 март 2009 година
Скопје

Директор,
Љупчо Георгиевски, с.р.

756.

Врз основа на член 267, точка 3 од Законот за општата управна постапка („Службен весник на РМ“ бр. 38/2005 и 110/2008) член 160, став 3 од Законот за катастар на недвижности („Службен весник на РМ“ бр. 40/2008), директорот на Агенцијата за катастар на недвижности, донесе

РЕШЕНИЕ**ЗА ОГЛАСУВАЊЕ НИШТОВНО РЕШЕНИЕ ЗА СТАВАЊЕ ВО ПРИМЕНА ВОСТАНОВЕН КАТАСТАР НА НЕДВИЖНОСТИ И ЗА КОНВЕРЗИЈА НА ПОДАТОЦИТЕ ОД КАТАСТАР НА ЗЕМЈИШТЕ ВО КАТАСТАР НА НЕДВИЖНОСТИ**

1. Се огласува за ништовно, Решението бр. 09--8065/1 од 26.10.2006 година за ставање во примена востановен катастар на недвижности за катастарска општина Церово – Општина Демир Хисар, објавено во „Службен весник на РМ“ бр. 112/2006 од 30.10.2006 година.

2. Се врши конверзија на податоците од катастар на земјиште во катастар на недвижности за катастарската општина Церово – Општина Демир Хисар.

Катастарот на недвижностите ќе се применува од денот на објавувањето на ова решение во „Службен весник на Република Македонија“.

Со денот на стапување во примена на востановениот катастар на недвижности од точка 2 од ова решение, престанува да се применува катастарот на земјиштето за КО Церово, востановен според Законот за премер и катастар на земјиштето („Службен весник на СРМ“ бр. 34/72 и 13/78).

Бр. 09-5194/1
24 март 2009 година
Скопје

Директор,
Љупчо Георгиевски, с.р.

757.

Врз основа на член 267, точка 3 од Законот за општата управна постапка („Службен весник на РМ“ бр. 38/2005 и 110/2008), член 160 став 3 од Законот за катастар на недвижности („Службен весник на РМ“ бр. 40/2008), директорот на Агенцијата за катастар на недвижности донесе

РЕШЕНИЕ**ЗА ОГЛАСУВАЊЕ НИШТОВНО РЕШЕНИЕ ЗА СТАВАЊЕ ВО ПРИМЕНА ВОСТАНОВЕН КАТАСТАР НА НЕДВИЖНОСТИ И ЗА КОНВЕРЗИЈА НА ПОДАТОЦИТЕ ОД КАТАСТАР НА ЗЕМЈИШТЕ ВО КАТАСТАР НА НЕДВИЖНОСТИ**

1. Се огласува за ништовно, Решението бр. 09--1636/1 од 07.02.2007 година за ставање во примена востановен катастар на недвижности за катастарска општина Боишта – Општина Демир Хисар, објавено во „Службен весник на РМ“ бр. 15/2007 од 09.02.2007 година.

2. Се врши конверзија на податоците од катастар на земјиште во катастар на недвижности за катастарската општина Боишта – Општина Демир Хисар.

Катастарот на недвижностите ќе се применува од денот на објавувањето на ова решение во „Службен весник на Република Македонија“.

Со денот на стапување во примена на востановениот катастар на недвижности од точка 2 од ова решение, престанува да се применува катастарот на земјиштето за КО Боишта, востановен според Законот за премер и катастар на земјиштето („Службен весник на СРМ“ бр. 34/72 и 13/78).

Бр. 09-5195/1
24 март 2009 година
Скопје

Директор,
Љупчо Георгиевски, с.р.

758.

Врз основа на член 267, точка 3 од Законот за општата управна постапка („Службен весник на РМ“ бр. 38/2005 и 110/2008) и член 160 став 3 од Законот за катастар на недвижности („Службен весник на РМ“ бр. 40/2008), директорот на Агенцијата за катастар на недвижности, донесе

РЕШЕНИЕ**ЗА ОГЛАСУВАЊЕ НИШТОВНО РЕШЕНИЕ ЗА СТАВАЊЕ ВО ПРИМЕНА ВОСТАНОВЕН КАТАСТАР НА НЕДВИЖНОСТИ И ЗА КОНВЕРЗИЈА НА ПОДАТОЦИТЕ ОД КАТАСТАР НА ЗЕМЈИШТЕ ВО КАТАСТАР НА НЕДВИЖНОСТИ**

1. Се огласува за ништовно, Решението бр. 09--6116/1 од 23.04.2008 година за ставање во примена востановен катастар на недвижности за катастарска општина Стругово-Општина Демир Хисар, објавено во „Службен весник на РМ“ бр. 56/2008 од 02.05.2008 година.

2. Се врши конверзија на податоците од катастар на земјиште во катастар на недвижности за катастарската општина Стругово – Општина Демир Хисар.

Катастарот на недвижностите ќе се применува од денот на објавувањето на ова решение во „Службен весник на Република Македонија“.

Со денот на стапување во примена на востановениот катастар на недвижности од точка 2 од ова решение, престанува да се применува катастарот на земјиштето за КО Стругово, востановен според Законот за премер и катастар на земјиштето („Службен весник на СРМ“ бр. 34/72 и 13/78).

Бр. 09-5196/1
24 март 2009 година
Скопје

Директор,
Љупчо Георгиевски, с.р.

ПОЧИТУВАНИ!

ЈП Службен весник на Република Македонија располага со богат фонд на стручна литература и се надеваме дека дел од таа литература ќе Ви затреба како помошно средство за квалитетно и брзо обавување на вашите редовни задачи, затоа Ви ја доставуваме следната

ПОНУДА

Ред. бр.	Изданија	Цена
1	Закон за парничната постапка	350,00
2	Закон за кривичната постапка	450,00
3	Спорот за името меѓу Грција и Македонија - студентски проект -	800,00
4	Изборен законик (2008 година)	200,00
5	Лексикон на поими во јавните набавки (издание 2009)	400,00
6	Закон за вработувањето и осигурување во случај на невработеност - редакциски пречистен текст -	150,00
7	Закон за азил и привремена заштита - пречистен текст -	150,00
8	Закон за семејството - пречистен текст -	250,00
9	Закон за просторно и урбанистичко планирање - пречистен текст -	200,00
10	Закон за извршување	300,00
11	Закон за катастар на недвижности	200,00

ПОРАЧКА БР. 42

Со ова неотповикливо ги порачуваме изданијата под реден број _____ во _____ примероци; р.бр. _____ во _____ примероци; р.бр. _____ во _____ примероци; р.бр. _____ во _____ примероци; р.бр. _____ во _____ примероци; р.бр. _____ во _____ примероци.
Доказот за извршена уплата на жиро с-ка 300000000188798 и порачката ги испраќаме по пошта на адреса бул. „Партизански одреди“ бр. 29, п. факс 51, 1000, Скопје, или на телефакс број + 389-2-551-24-01.

Порачател: _____
Место: _____, ул. _____, бр. _____, тел./факс _____

Во _____, _____ 2009 година. (М.П.) _____
Потпис на порачателот

www.slvesnik.com.mk
contact@slvesnik.com.mk

Издавач: ЈП СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, ц.о.-Скопје
бул. "Партизански одреди" бр. 29. Поштенски факс 51.
Директор и одговорен уредник - Тони Трајанов.
Телефон: +389-2-55 12 400.
Телефакс: +389-2-55 12 401.

Претплатата за 2009 година изнесува 9.200,00 денари.
„Службен весник на Република Македонија“ излегува по потреба.
Рок за рекламации 15 дена.
Жиро-сметка: 300000000188798.
Депонент на Комерцијална банка, АД - Скопје.
Печат: ГРАФИЧКИ ЦЕНТАР ДООЕЛ, Скопје.

ISSN 0354-1622

2009042